
**Helyi Esélyegyenlőségi Program
2023-2028
Felülvizsgálat**

Abda Község Önkormányzata

**Felülvizsgálat
2025.
Tartalomjegyzék**

<u>Bevezetés.....</u>	<u>3</u>
<u>A település bemutatása.....</u>	<u>3</u>
<u>Értékeink, küldetésünk.....</u>	<u>11</u>
<u>Célok.....</u>	<u>12</u>
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)</u>	
<u>1. Jogszabályi háttér bemutatása.....</u>	<u>13</u>
<u>2. Stratégiai környezet bemutatása.....</u>	<u>14</u>
<u>3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....</u>	<u>20</u>
<u>4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....</u>	<u>48</u>
<u>5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....</u>	<u>66</u>
<u>6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....</u>	<u>72</u>
<u>7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....</u>	<u>78</u>
<u>8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek felelősségvállalása.....</u>	<u>83</u>
<u>9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....</u>	<u>87</u>
<u>A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....</u>	<u>89</u>
<u>1. A HEP IT részletei.....</u>	<u>89</u>
<u>A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....</u>	<u>89</u>
<u>Jövőképünk.....</u>	<u>90</u>
<u>Az intézkedési területek részletes kifejtése.....</u>	<u>91</u>
<u>2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....</u>	<u>91</u>
<u>3. Megvalósítás.....</u>	<u>100</u>
<u>A megvalósítás előkészítése.....</u>	<u>100</u>
<u>A megvalósítás folyamata.....</u>	<u>100</u>
<u>Monitoring és visszacsatolás.....</u>	<u>104</u>
<u>Nyilvánosság.....</u>	<u>104</u>
<u>Érvényesülés, módosítás.....</u>	<u>106</u>
<u>4. Elfogadás módja és dátuma.....</u>	<u>107</u>

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)

BEVEZETÉS

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Abda község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait (Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció), valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjait tartalmazó Kormányrendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek számító csoportok helyzetére.

A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA

Abda, Győr-Moson-Sopron Vármegyében [Győrtől](#) északnyugatra, mintegy 8 km-re található, a [Rábca](#) és a [Mosoni-Duna](#) által kialakított hordalékkúpon. A [Győri-medence](#) egyik legmélyebben fekvő területe. Határát a régi folyómedrek helyén csordogáló erek és holtágak szabdalják.

Megközelíthető az [M 1-es autópályán](#), az [1-es főúton](#); illetve a [Budapest-Győr-Hegyeshalom-Rajka-vasútvonalon](#). Annak ellenére, hogy a település Győr-Moson-Sopron Vármegye székhelyének közvetlen közelében alakult ki, jelentős a gazdasági vállalkozások száma. A településen jelenleg több mint 200 egyéni és társas vállalkozás működik. Közülük a legjelentősebbek a [Fiegl Abda Kft.](#) (gépgyártás, járműgyártás), valamint a [HO-RA KFT.](#) (építő, kereskedő és szolgáltató)

A mezőgazdaságot hat gazdálkodó, egy mezőgazdasági vállalkozó, valamint a Kunszigeti Zöldmező Tsz. képviseli. A község ellátását két nagy üzlet és több kisebb bolt szolgálja. Az autópálya elkészültével a község átmenő - forgalma erőteljesen lecsökkent. A régi „zldséges sorból”, már csak 9 üzlet kínálja portékáját. Két étterem (Gulyás Étterem és [Bavaria Étterem](#)) és több szállásadóhely ([Bavaria Hotel](#), Paladin szálló, [Wolf Panzió](#), [Viktória Vendégház](#) és [Fortuna Panzió](#)) várja a vendégeket, melyek jelenleg – a piaci igényekhez alkalmazkodva - inkább munkásszálló jelleggel üzemelnek, mint a falusi turizmust erősítik. A községben több autószerelő műhely nyújt szolgáltatást. Pékség, fodrászatok, szabók, kertészek, szállító kisiparosok teszik teljessé a sort. A 1-es főút mentén mindkét irányba 1-1 benzinkút áll az autók rendelkezésére.

Községünk évek óta dinamikus fejlődő település, melyet Győr közelsége egyre vonzóbbá teszi a városból kiköltözők számára. Ennek oka az is, hogy személyautóval 10-15 perc alatt lehet eljutni Győr bármely pontjára. Kitűnő közlekedés, községünk önellátásán felül Győr város szolgáltatási ellátásában is részt vállal, felkészült vállalkozói által. A községben két háziorvosi rendelő, védőnői szolgálat, gyógyszertár és állatorvosi rendelő is működik, valamint takarékszövetkezet, posta és plébánia.

A Zrínyi Ilona Általános Iskola és a Mézeskalács Körzeti Egyesített Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde szolgálja a jövő nemzedékek oktatását, nevelését. A faluban sportegyesület (labdarúgó) és fogathajtó lovas egyesület, horgászegyesület, tűzoltó egyesület,

galambász egyesület, polgárőrség, idősek klubja is működik. Hagyományosan éven megrendezésre kerülnek a falunap, a szüreti felvonulással egybekötött Bornap, valamint a Falukarácsony. Havonta megjelenő nyomtatott sajtónk az Abdai Hír-lapok. 2007 óta elektronikus hírlevél is közel hetente tájékoztatja a helyieket a történésekről.

1. A község infrastruktúrája

Egy község életszínvonalának egyik mutatója a kiépített infrastruktúra mennyisége és minősége. Az infrastruktúra, hatással van az emberek életére, de kiemelkedő jelentősége van az idetelepülő vállalkozások és vállalatok számára. Így természetesen közvetetten befolyásolja a község gazdaságát és a munkahely kínálatot. Abda elhelyezkedéséből fakadóan, komparatív előnyöket élvez az infrastrukturális ellátottság szempontjából. A községet kettéosztja az 1-es főút, mely az abdai lakosok számára kiemelkedően fontos, hiszen az ingázók szempontjából Győr, és a környező települések elérése rendkívül fontos.

A községtől 2 km-re húzódik az M1- es autópálya, melyre a község határától nem messze autópálya fel és lehajtó található.

A község belterületén fut a Bécs- Budapest vasútvonal, melynek vonalán óránként közlekedő vonatjáratokkal közvetlenül Győr belvárosába lehet jutni 6 perc alatt. Abdán a vasúti közlekedésnek a személyszállítás szempontjából nagy jelentősége van, a Győrbe járó diákok, illetve a Győrben foglalkoztatott munkavállalók miatt.

A község külterületi határán fut a 85-ös főút, mely a Rábaközi falvak megközelítése szempontjából elengedhetetlen.

Közmű ellátottság:

Úthálózat: Abda belterületén az utak 100%-ban portalanítottak. A belterületen minden út szilárd jó minőségű útburkolattal rendelkezik. Az utak javításáról, karbantartásáról a település a lehetőségekhez mérten gondoskodik.

Ivóvíz ellátottság: A község minden utcájában húzódik ivóvíz főgerinc, így minden abdai háztartásnak lehetősége van, az ivóvíz hálózatra való rákötésre. Ez a faluban minden háztartásnál 100%-ban teljesül. Abda nem rendelkezik saját víztisztítóval. Az ivóvizet Győrből a Rábca-folyó alatt átvezetett vezetéken keresztül kapják a felhasználók.

Szennyvíz csatornaellátottság: A község minden belterületi útja mellett húzódik szennyvíz főgerinc. A szennyvíz hálózatra a felhasználók 99%-a van rákötve. A vállalatok, vállalkozások 100%-a, a háztartások 92%-a veszi igénybe a szolgáltatást, még jelenleg is vannak lakossági fogyasztók, akik nincsenek rákötve a szennyvízhálózatra. Abda saját szennyvíz tisztító állomással nem rendelkezik. A keletkezett szennyvizet átemelő szivattyúk segítségével Győrbe szállítja a szolgáltató.

Földgáz: A fent említett két közműhöz hasonlóan, a földgáz főága is minden utca vonalán végighúzódik. A KSH 2019-re vonatkozó adatai szerint a községben az összes gázfogyasztók száma 869, vagyis az 1124 lakást számláló lakásállomány mintegy 77,3 %-a részt vesz a gázszolgáltatásban.

Áram, telefon, kábeltévé kiépítettsége: A község területén mindhárom szolgáltatás 100%-ban kiépített és igénybe vehető. A szolgáltató által a karbantartás folyamatos, az üzemzavarok elkerülése megelőzése szempontjából.

Külterületi utak: A külterületen található utak részben rendelkeznek szilárd aszfaltburkolattal (nem portalanítottak). Egy 2020. évi beruházásnak köszönhetően a külterületi utak egy része szilárd burkolatot kapott.

2. Abda község intézményi ellátottsága, és létesítmények száma:

Egészségügy: Településünkön az egészségügyi ellátás egy komplex rendeltetésű intézményben folyik, mely a település központjában, az iskola, a községháza, a templom közvetlen közelében, jól megközelíthető helyen található, rendezett parkolási lehetőségekkel.

Az épületben található 2 orvosi rendelő, 1 magán fogorvosi rendelő, a védőnői szolgálat, illetve a gyógyszertár. A háziorvosok vegyes praxisban látják a település felnőtt, és gyermek lakosságát, illetve az iskola egészségügyi feladatokkal is foglalkoznak. Rendszeresen szerveznek a lakosság részére szűréseket, prevenciós vizsgálatokat, illetve az iskola által szervezett egészségnapon is tevékeny részt vállalnak.

Oktatási, nevelési intézmények: A községben óvoda és bölcsőde üzemel. A két intézmény egy épületben található. A létesítmény 2010-ben került felújításra, és 100%-os az akadálymentesítés, a mozgáskorlátozottak számára. A felújítási és átépítési munkák 2010 őszén fejeződtek be, így a településünk lakói, gyermekeiket helyben tudják bölcsődébe és óvodába járatni, kulturált, korszerű körülmények között.

Abdán egy nyolc osztályos általános iskola üzemel, a Zrínyi Ilona Általános Iskola, a Klebersberg Központ fenntartásában. Az iskola a Győri Tankerületi Központhoz tartozik. Felső tagozaton a börcsi diákok egy része is Abdán tanul. Jelenleg nem megoldott az iskolán belül az összes testnevelés óra megtartása, mivel szabványméretű tornateremmel az iskola nem rendelkezik, a felső tagozatosok a Kultúrházba járnak át a testnevelés órák alkalmával.

Mind az alsó, mind a felső tagozatban megoldott a napközi ellátás, bár a tendencia azt mutatja, hogy a 7-8. osztályos diákok körében nincsen erre igény.

Közigazgatás: A település közigazgatási feladatait a Községházán működő Abdai Közös Önkormányzati Hivatal látja el, mely szervezethez három település tartozik: Abda, Börcs, Ikrény. A központ Abdán található. A községháza 2009-ben épült, 21. századi, korszerű építmény, mely a közigazgatási feladatok mellett, kulturális rendezvények, esküvők, kiállítások helyszínét is biztosítja.

Sport: a község külterületén található egy nem fedett sportlétesítmény 2 foci pályával és egy strandfoci-pálya. A 3 pálya biztosítja a szórakozást, kikapcsolódást a sportolni vágyók számára. A sportpályák mellett található egy 1ha-os lovas pálya, ahol évi 2-3 alkalommal verseny kerül megrendezésre, és a hobbilovasok számára egész évben rendelkezésre áll. Az iskola mellett üzemel egy bitumenes kézilabdapálya, ami az iskolások és a lakosság számára biztosít sportolási lehetőséget. Abda fedett sportcsarnokkal nem rendelkezik, két kisebb tornaterem van a községben, egy kizárólag az iskola számára, egy pedig a lakosság és az iskola számára. Az utóbbi kultúrházként is üzemel, ahol rendszerint tartanak edzéseket, a különféle sportág és torna szerelmesei.

Civil és kulturális szervezetek: A községben több civil szerveződés működik. A civil szervezetek főleg különböző programok szervezésével vannak jelen a község életében, de pl. a Polgárőr Egyesület karitatív tevékenységet is folytat, valamint a napi járőrözés során a lakosok vagyon és testi épségének megőrzése érdekében folytatják tevékenységüket.

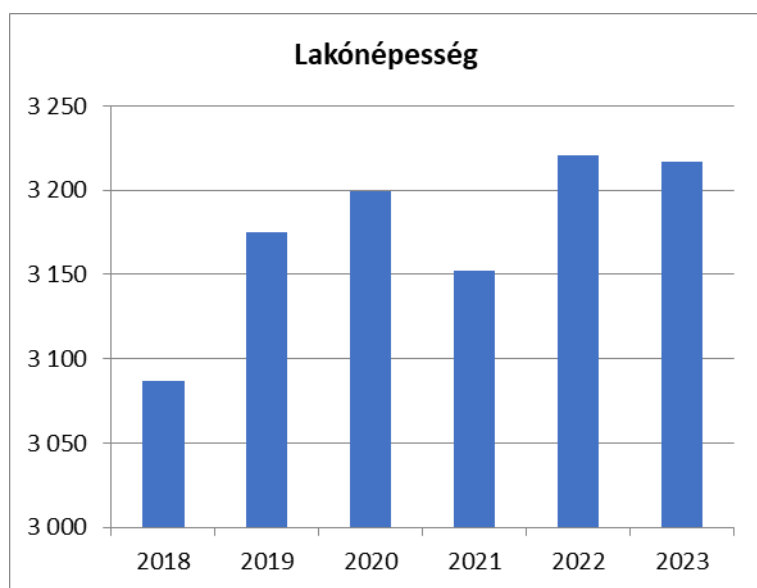
Civil szervezetek, szerveződések: II. Rákóczi Ferenc Kulturális Alapítvány, Abdai Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Abdai Baráti Kör Gyöngyvirág Nyugdíjas Egyesület, Vándorbot Egyesület, Abdai Polgárőr Egyesület, Abdai Alkotó Kezek Egyesület, Holt-Rábcáért Egyesület, F-10 Postagalamb Civil Társaság, Abdai Tehetséges Fiatalokért Alapítvány, Abdai Lovas Egyesület, Zrínyi Ilona Abdai Ifjúsági Közhazsnú Alapítvány, Abdai Horgászegyesület, Abda SC.

3. Demográfiai adatok, mutatók

A rendelkezésre álló adatok alapján elmondható, hogy Abda község *lakóinak a száma* 2023-ra a bázis évhez képest 4,2 %-kal emelkedett, ebben az időszakban volt olyan év is, ahol az előző évhez képest csökkent a község lakóinak a száma.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	3 087	bázis év
2019	3 175	102,85%
2020	3 199	100,76%
2021	3 152	98,53%
2022	3 221	102,19%
2023	3 217	99,88%

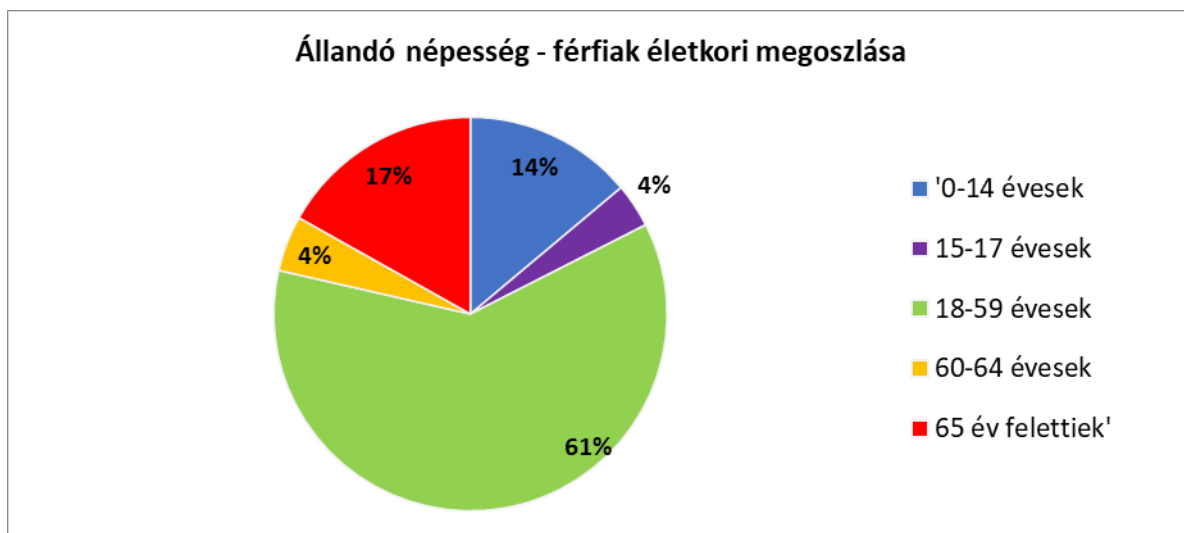
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

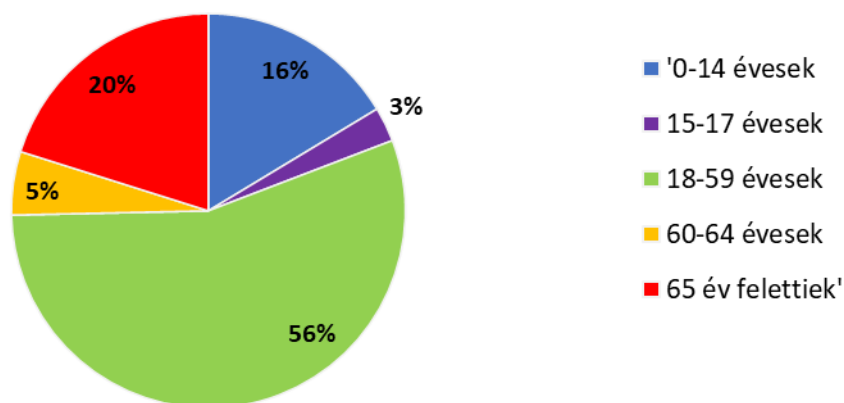
A településen a 2021. december 31-i statisztikai adatok szerint, a kor szerinti, és nemek szerinti összetétel az alábbi táblázat szerinti volt:

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

Korcsoport					
Nők (TS 007)FőAz állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	Férfiak			Nők	
	1 684	1 693	3377	49,87%	50,13%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			89	2,64%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	234	277	511	6,93%	
8,20% 15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	61	48	109	1,81%	1,42%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 028	939	1967	30,44%	27,81%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	77	88	165	2,28%	2,61%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	284	341	625	8,41%	10,10%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

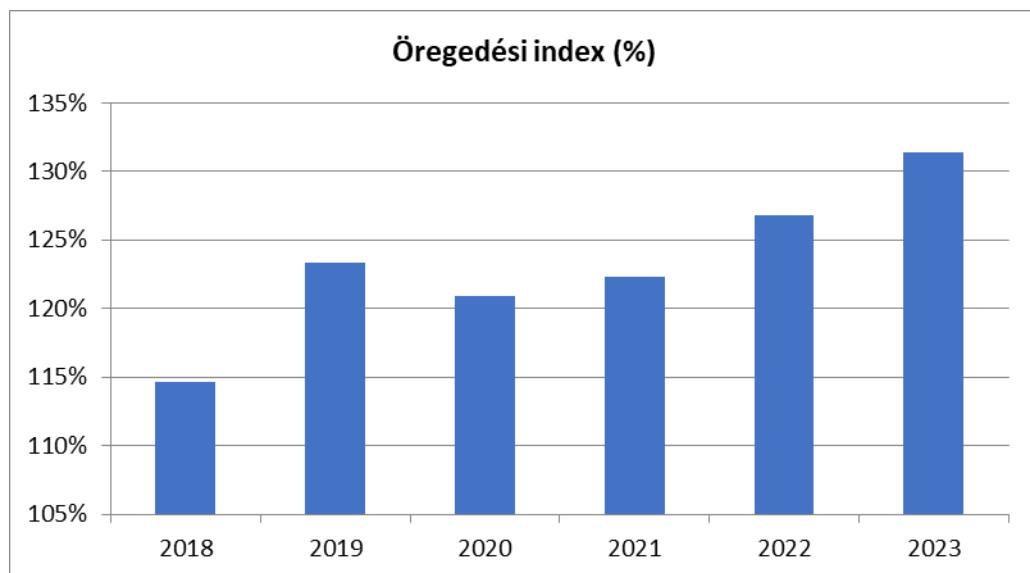
A táblázatból látszik, hogy jellemzően a fiatalok és aktív korú lakosság körében nagyobb százalékban vannak jelen a férfiak, míg a 65 év feletti korosztályba kiugróan mondható a nők százalékos aránya.

A KSH 2018-2023 évi adatainak vizsgálata alapján megállapítható, hogy a jelenlegi tendencia előregedést mutat, melyet alátámasztanak az utóbbi évek mutatói is. Az **öregségi index** a vizsgált időszakban 100 %-fölötti, tehát a vizsgált időszakban egyre nagyobb a 65 évfeletti lakosok aránya, ami tendenciálisan évről-évre emelkedést mutat.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	565	493	114,60%
2019	603	489	123,31%
2020	624	516	120,93%
2021	625	511	122,31%
2022	634	500	126,80%
2023	645	491	131,36%

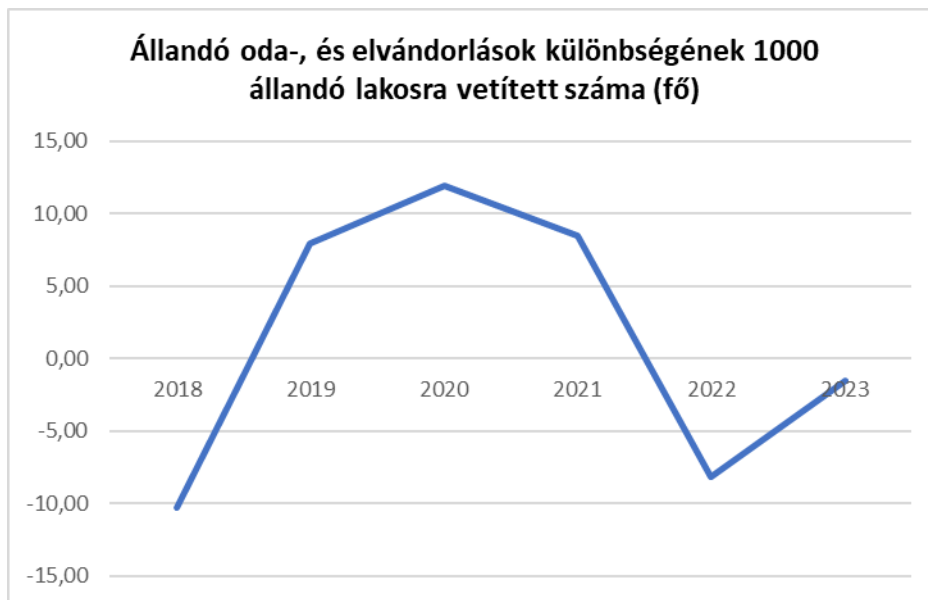
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A **belföldi vándorlások** a rendelkezésre álló statisztikai adatok azt mutatják, hogy az elvándorlás folyamata megállt, lelassult, azonban a 2022-ben ismét elkezdődött viszonylag magas arányban, majd 2023-ra ismét csökkent a száma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-10,33
2019	7,98
2020	11,92
2021	8,50
2022	-8,16
2023	-1,55

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. természetes szaporodás, amely tehát az élve születések és a halálozások különbsége. A statisztikai alapszámok alapján Abdán a természetes szaporodás a vizsgált időszakban negatív, ami a 2022-es évig előregedést mutat, azonban 2023-ban pozitív változás következett be.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-1,29
2019	-1,92
2020	-0,94
2021	-5,98
2022	-1,88
2023	0,93

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A HEP a Korm. rend. 1. § (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjai, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők helyzetére.

Abda Község Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok a lakóhelyükön, helyben jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés és a kommunikáció területén, valamint lehetőséget teremt arra, hogy helyi pályázatok meghirdetésével anyagi támogatásban részesítse az esélyegyenlőség biztosítására irányuló törekvéseket.

Ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a helyi sajátságokra vigyázva, a identitásunkat megőrizve a környezet szennyezését kerülve, úgy fejlődjünk tovább, és oly módon fejlesszük gazdasági potenciálunkat, hogy lakosságunk gyarapodását, jólétét, komfortérzetének javítását, itthon maradását szolgáljuk.

A helyi közösség egyenrangú tagjaként kell kezelni minden szolgáltatást igénybevevőt. Biztosítani kell az egyéni képességtől függő döntéshozatal lehetőségét és teljes, minden lehetőségre kiterjedő segítséget kell nyújtani. A döntéshozatalban hangsúlyt kell helyezni az emberi méltóságot kifejezésre juttató, minőségi lakókörnyezet kialakítását elősegítő, továbbá kulturális szolgáltatások kezdeményezésekre, hiszen a város megújulása hozzájárul a szociális és a települési kohézió növekedéséhez, a helyi identitás megerősödéséhez. Az élettér minőségének javítása megfelelő infrastruktúra kialakításával, a közlekedés feltételeinek fejlesztésével (egyéni és közösségi), a lakosság széles körét érintő, az életminőséget kedvezően befolyásoló beruházások megvalósításával érhető el.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Abda település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) tartalmazza.

A HEP Intézkedési Tervének célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

a.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Az esélyegyenlőséget segítő *helyi rendeletek*, határozatok a település szociálpolitikai intézkedéseit, ezzel kapcsolatos elveit határozzák meg.

Abda község Önkormányzata Képviselő-testülete a mód. 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete fogalmazza meg a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályozását.

Az önkormányzat kinyilvánítja, hogy az általa biztosított és megszervezett szociális gondoskodás célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson azoknak, akik életkoruk, egészségi állapotuk, jövedelmi és vagyoni helyzetük folytán problémáik megoldására önerőből nem képesek. A szociális gondoskodás biztosítása érdekében az önkormányzat, valamint annak szervei, továbbá a településen működő oktatási, egészségügyi és civil szervezetek kötelesek együttműködni, a tudomásukra jutott, gondoskodást igénylő problémák megoldását kötelesek kezdeményezni. A rendelet meghatározza a pénzbeli támogatások és a természetbeni juttatások formáját és a döntési hatásköröket.

Fontosabb fogalmak

- **Közvetlen hátrányos megkülönböztetés:** az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt tulajdonsága miatt részesül más, összehasonlítható helyzetben levő személyhez vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban.
- **Közvetett hátrányos megkülönböztetés:** az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely az előző pontban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat más, összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz képest lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz.
- **Jogellenes elkülönítés:** az a magatartás, amely meghatározott tulajdonságai alapján egyes személyeket vagy személyek csoportját másoktól - tárgyilagos mérlegelés szerinti ésszerű indok nélkül - elkülönít. Ez a rendelkezés nem sérthet alapvető jogot, nem biztosíthat feltétlen előnyt, és nem zárhatja ki az egyéni szempontok mérlegelését.
- **Települési esélyegyenlőségi program** - a Programban meghatározott célokkal összhangban - az önkormányzat/társulás helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyben elemzi a településeken élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat. Az önkormányzati esélyegyenlőségi program tartalmazza különösen a helyi közügyekkel és a települési önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését.
- **Esélyek javítása, kiegyenlítése:** Esélyeik javításán azt kell érteni, hogy a település javítja hozzáférésüket a már létező szolgáltatásokhoz, azaz nagyobb számban vehetik igénybe ezeket a szolgáltatásokat, illetve új szolgáltatásokkal látja el őket.
- **Esélyegyenlőség érvényesítése:** a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok iskolai végzettség megszerzésével tudjanak jobb életfeltételeket biztosítani. Cél, hogy javuljon ezen rétegek élete. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettségbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének növelése, szegregációmentes közoktatás ebben fontos eszköz lehet.
- **Hátrányos helyzetű gyermek/tanuló az,** akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította – továbbiakban: **hh-s**
- **Halmozottan hátrányos helyzetű** e csoporton belül, az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek; továbbiakban: **hhh-s**
- **Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:** az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az EU Alapjogi Chartájának 21. cikke tiltja a hátrányos megkülönböztetés minden formáját, azaz többek között a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy más meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, életkor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetést.

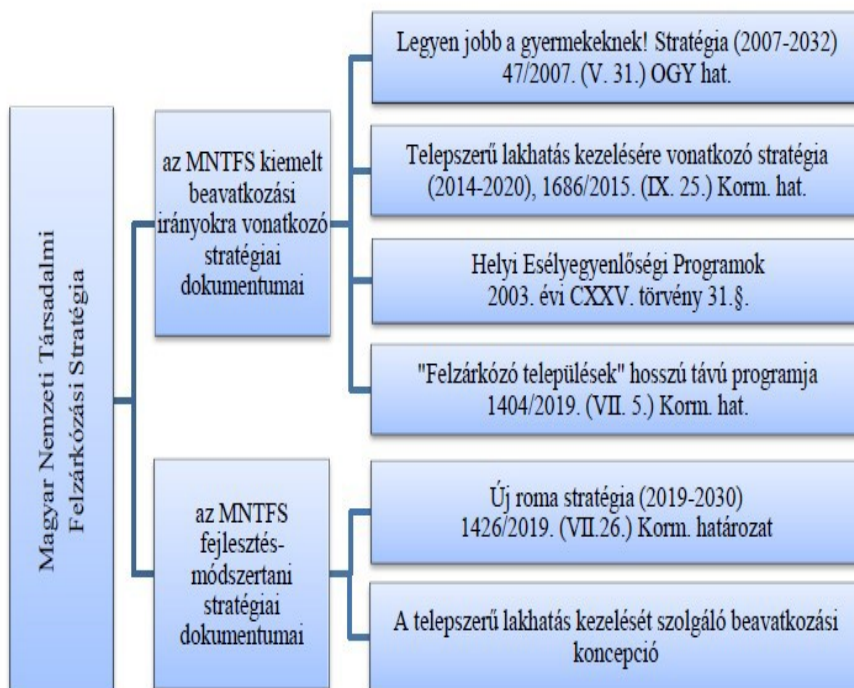
A nők és férfiak közötti egyenlőség az Európai Unió egyik alapelve.

Az Európai Parlament jelentős szerepet játszik a nők és férfiak közötti egyenlőség és az esélyegyenlőség támogatásában, különösen Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottsága, valamint más bizottságai és küldöttségei által a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének előmozdítása érdekében végzett munka révén.

Az Unió elismeri és tiszteletben tartja a fogyatékossgal élő személyek azon jogát, hogy az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedések előnyeit élvezhessék.

Az Európai Parlament határozottan elkötelezett a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelem mellett.

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Tízéves időtávra a diagnózis alapú felzárkózás célkitűzéseinek, valamint a beavatkozás irányainak meghatározását célozza Magyarország szegregációval érintett települései tekintetében **az Új Roma Stratégia**

(2019-2030). A stratégia a romákat érintő kulcsproblémákra reagál, újfajta, diagnózis alapú megközelítést alkalmazva. Lényege a célzott segítség és beavatkozás, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a fejlesztési eszközöket a helyben felmért problémákhoz, szükségletekhez kell igazítani. A megközelítés hatékony beavatkozást és forrásfelhasználást tesz lehetővé az érintett területeken.

A szegény családban élő gyermekek helyzetének javítását és a gyermekek esélyteremtését célzó, 25 évre szóló, **„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032)** célja, hogy egy generáció alatt jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkentse a gyermekek és családjaik szegénységének arányát, felszámolja a gyermekek társadalmi kirekesztődése és tartós rászorultsága szélsőséges formáit, és átalakítsa azokat a mechanizmusokat és intézményeket, amelyek ma újratermelik a szegénységet és a társadalmi kirekesztődést. Ezek eléréséhez szükséges a szülők foglalkoztatásának segítése, jobb, egyenlőbb feltételek biztosítása a gyermeki készségek és képességek kibontására, továbbá a társadalmi különállás csökkentése; a gyermekek és családjaik számára nyújtott személyes szociális szolgálatok és ellátások színvonalának javítása; az egészségesebb gyermekkor biztosítása; valamint a lakáskörülmények és a lakhatás biztonságának javítása. Horizontális, minden funkcionális területet átmetsző cél az etnikai, területi

egyenlőtlenségek és társadalmi különállás csökkentése. A **Legyen jobb a gyermekeknek! Stratégia** végrehajtását szolgáló hároméves intézkedési tervek 2011 óta a felzárkózási stratégia intézkedési tervei részét képezik.

A Telepszerű lakhatás kezelésére vonatkozó stratégia célja az emberi lakhatásra gyakran alig alkalmas telepek felszámolása, esetenként – az egyedi körülmények messzemenő figyelembevételével – a telepek rehabilitációja, település szövetbe való kapcsolása, az ehhez szükséges szakpolitikai irányok és tartalmak megalapozása. A stratégia fő célja, hogy a telepek és leromló településrészek, települések – összefoglalóan a lakhatási marginalizáció és annak térbeni koncentrációja – újratermelődését megakadályozó, a szegregálódási, leszakadási folyamatokat megállító és a kialakult telepi élethelyzetek felszámolását szolgáló eszköztárat mutasson be és intézményesítsen annak érdekében, hogy a telepszerű lakhatási formát hosszú távon megszüntesse.

A 88/2009. (X. 29.) OGY határozattal elfogadott **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)** jövőkép, amely felvázolja az ifjúsági korosztályok fejlődésének optimális irányait. Célja, hogy hosszú távon irányt szabjon az ifjúság életfeltételeinek javításához, segítséget nyújtson a szféra valamennyi szereplőjének az ifjúsággal kapcsolatos intézkedések tervezéséhez, szervezéséhez és végrehajtásához. A stratégia, mint keret, lehetőséget ad arra, hogy kormányzati ciklusokon átívelő célokkal és irányokkal lehessen tervezni. A stratégia, mint alapdokumentum meghatározza a fejlesztés fő irányait; megvalósításához – a feltételek folyamatos felülvizsgálata mellett – cselekvési tervek készülnek, amelyek konkrét feladatokat határoznak meg az érintett ágazati miniszterek részére. A stratégia javaslatot tesz továbbá az ifjúság élethelyzetét meghatározó jogszabályi környezet áttekintésére, felülvizsgálatára. A NIS végrehajtása jelenleg a 2012-2013. évekre vonatkozó cselekvési tervben foglalt 30 intézkedés által kijelölt keretek között zajlik.

A 2009-2024 közötti időszakra vonatkozó **Nemzeti Ifjúsági Stratégia** lejárt, így 2025-ben megkezdődött az új stratégia kidolgozása. Az új tervek célja, hogy:

- Figyelembe vegyék az európai ifjúsági stratégiát (2019-2027).
- Összhangban legyenek a magyar Alaptörvénnyel.
- Konkrét intézkedéseket és felelősöket határozzanak meg a fiatalok életkörülményeinek javítására.

A nők és a férfiak társadalmi esélyegyenlőségének, az egyenlő arányú hozzáférésnek, valamint az egyenlő bánásmód megteremtésének korszerű, állami stratégiáját szolgálja a **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét**

Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021). Célja, hogy előmozdítsa a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósulását, az állami közpolitikába és intézmények működésébe integrálva.

A XXI. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbodása. A fejlett országokban ez az egyik legnagyobb társadalmi siker – és egyben a legnagyobb kihívás is. E kihívásra reagálva Magyarországon is szükséges volt az időspolitika kialakítása, **az Időügyi Nemzeti Stratégia** elkészítése, melynek hosszú távú célkitűzései – tekintettel arra, hogy igen sokrétű és átfogó változásokra van szükség – 2034-ig kerültek megfogalmazásra. A célkitűzés megvalósításához rendelkezésre álló időkeretet két ütemtervre bontották, ahol az I. ütemterv 2010-2022-ig, a II. ütemterv pedig 2023-2034-ig tervezhető úgy, hogy több, párhuzamosan folyó cselekvési tervvel valósuljon meg a szükséges fejlesztés.

Az **Országos Fogyatékosügyi Program**, mint a fogyatékos emberek életkörülményeinek javítását, társadalmi befogadását és esélyegyenlőségük biztosítását célul kitűző stratégia a 2015-2025. közötti időszakra határozza meg az állam és intézményrendszerének feladatait a területen. A programhoz középtávú intézkedési tervek tartoznak, melyek 3-4 éves időszakokban foglalkoznak meg a célok elérése érdekében szükséges lépéseket és rendelnek azokhoz határidőket, erőforrásokat. Az első ilyen középtávú intézkedési terv a 2015-2018. közötti időszakra határozta meg a teendőket, 2019-2022. között pedig egy újabb cselekvési terv volt hivatott irányt mutatni a szakmapolitika és a kormányzat számára.

A Helyi Esélyegyenlőségi Programokban leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a Helyi Esélyegyenlőségi Programokra a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település esélyegyenlőségi programját a mindenkori hatályos – lentebb felsorolt - dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal összhangban kell megalkotni, ugyanakkor ezek megalkotásánál is mindenkor figyelembe kell venni az állampolgári jogok, valamint esélyegyenlőség érvényesülését.

- költségvetési koncepció
- gazdasági program
- szolgáltatástervezési koncepció
- köznevelés-fejlesztési terv
- településfejlesztési stratégia
- településrendezési terv
- településszerkezeti terv
- településfejlesztési koncepció
- köznevelési fejlesztési terv

A **költségvetési koncepció, valamint a gazdasági program** kapcsolódási pontja az esélyegyenlőségi programmal, azon pénzügyi lehetőségek betervezése, biztosítása, melynek kapcsán megvalósul a gyermekek óvodai nevelésének megszervezése, oktatása, a munkanélküliek, illetve szociálisan rászorultak, mélyszegénységben élők támogatása, segélyezése, az idősek, fogyatékkal élők szociális alapszolgáltatásban részesítése, illetve az ezen csoportokhoz kapcsolódó településszintű rövid- és hosszútávú fejlesztések megvalósításának, pénzügyi hátterének biztosítása.

Abda község Önkormányzata a helyi szociális rendeletbe foglalt pénzbeli és természetbeni ellátások finanszírozását minden évben betervezi, szem előtt tartva az egyre növekvő igényeket.

Egyes családok nehéz anyagi helyzete miatt minden évben tervezni kell a különböző természetbeni juttatásokra is, mint például a tűzifa támogatás.

Az Önkormányzat a segélyszervezetek által szervezett kiosztási akciókban részt vesz, melynek során szintén felmerülnek költségek (pl.: szállítási).

A településen megvalósuló fejlesztések során, szintén szem előtt tartott fontos szempont az akadálymentes környezet, melynek pénzügyi feltételei szintén betervezésre kerülnek.

A civil szervezetekkel való együttműködés szintén több célcsoportot érint, az Önkormányzat pénzügyi támogatást nyújt több olyan civil szervezetnek, amely tevékenyen közreműködik a célcsoportokkal való kapcsolattartásban, segítségnyújtásban.

A **szociális szolgáltatástervezési koncepcióban** az ágazat irányításának a szociális szolgáltatásokkal kapcsolatos távlati céljai jelennek meg. Adott településre keretbe foglalja a szociális szolgáltatások különféle részterületeinek jellemzőit. Célja a szociális szolgáltatások egyenletes fejlődésének a biztosítása, a szolgáltatásokat érintő lefedettség optimalizálása.

Célja továbbá, hogy a jelenlegi finanszírozási helyzet mellett egy olyan program készüljön, mely több éves időtartamra tartalmaz ajánlásokat a feladatok végrehajtására, melyeket jogszabályok határoznak meg a szociális ellátások területén.

A fejlesztések középpontjában a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását, a segítők és segítettek együttműködését.

Abda községben a fentiek miatt a cél, hogy a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működjenek, és a törekvés az, hogy teljes mértékben sikerüljön lefedni a szociális szükségleteket.

A település arra törekszik, hogy a szolgáltatási struktúra kialakításánál, fejlesztésénél arra törekszik, hogy differenciát, komplex ellátások feltételei teremtsen meg.

A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben az önkormányzat feladata, kötelezettsége, hogy gondoskodjon a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna.

A hatályos szabályozás szerint a **Köznevelési-fejlesztési tervet** 2018-2022-ig terjedő időszakra - első alkalommal 2013. március 01.napjáig – az Oktatási Hivatal a Gy-M-S Vármegyei Kormányhivatal közreműködésével készítette el, azonban a helyi önkormányzatnak véleményezési joga van, mely során a véleményalkotásba bevonásra kerülnek a köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, szülői és diákszervezetek.

A **településrendezési terv, a településszerkezeti terv, a településfejlesztési koncepció** kidolgozása során, a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontoknak, valamint az ezeket biztosító intézményrendszernek van döntő szerepe.

Abda község vonatkozásában – mint minden településen - széles kört felölelő a fenti terület, hiszen a fejlesztések a település minden lakóját érintik, a lakókörnyezet minősége, a szolgáltatások elérése kapcsán, azonban a külterületi részekben élők szempontjából az esélyegyenlőségi program feladatokat ró az Önkormányzatra.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A települések szempontjából, mindenképpen követendő út, a társulási formában való összefogás, mely az esélyegyenlőség kérdését érintő számtalan területen is kamatoztatható.

Abda jelenleg a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást együtt nyújtja Börcs és Ikrény településekkel, a három község közösen működteti a Rábca Menti Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, három családgondozó munkatárssal.

A 2019. évben induló idősök nappali ellátása szintén ezen intézmény keretein belül fog működni, a három település ellátásával.

Az óvoda működtetése szintén társulási formában megoldott, a Rábca Menti Községek Önkormányzatainak Köznevelési Intézményfenntartó Társulása keretei között abdai, börcsi, ikrényi telephellyel működik.

A főbb területei a társulási együttműködésnek a foglalkoztatás, az oktatás, a szociális és gyermekvédelmi területek:

- Fiatalkorú lakosság problémáinak felkarolása és kezelése
- Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősök, felnőtt fogyatékosok ellátása)
- Közbiztonság, bűnmegelőzés
- Községek működése, azok szerepe, részvétele a különböző programokban.

Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutatnak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes. Az adatok gyűjtése elsősorban a nehéz helyzetbe került devizahiteles családokról, a fogyatékos személyek foglalkoztatásáról, iskolai végzettségéről, a nők helyi gazdaságban elfoglalt szerepéről, a hátrányos helyzetű gyerekekről volt problémás.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a **mélyszegénység**. A hétköznapi élet jelensége, és azt jelenti, hogy valaki, vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincsen arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

Az Eurostat három mutatószámot használ: a **jövedelmi szegénységben élők** számát, a **rendkívül alacsony munkaintenzitású háztartásokban élők** számát, valamint az **anyagi deprivációban élők** számát. Anyagi depriváció alatt azt értjük, hogyha adott személy 9 fogyasztási tétel közül legalább háromról anyagi okból lemondani kényszerültek (1. váratlan kiadás fedezése, 2. évi egy hét üdülés, 3. részletek fizetése (lakbér, lakástörlesztés, közműszámlák, részletre vásárolt termékek), 4. megfelelő étkezés, 5. a lakás megfelelő fűtése, 6. mosógép, 7. színes TV, 8. telefon, 9. személygépkocsi). (Forrás: Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia – Mélyszegénység, gyermekszegénység, romák – 2011-2020).

Az összetett mutató szerint szegénynek vagy kirekesztettnek tekintjük mindazokat, akik bármelyik – vagy egyszerre több – kategóriába sorolhatók.

Noha a szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség – okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, iskolai, képzettségbeli, munkaerő-piaci deficitek –, mértékéről legközvetlenebbül, jövedelmi viszonyok vizsgálataiból kaphatunk képet.

Szegénységi arány: az egy fogyasztási egységre jutó (ekvivalens) jövedelem mediánjának 60%-ánál kevesebb jövedelemmel rendelkező különböző típusú háztartásokban élő személyek az összes azonos típusú háztartásban élő személyekhez viszonyítva.

Az alábbi táblázat a Magyarországi adatokat mutatja, azon személyek arányát, akik a szegénységi küszöb alatti jövedelemmel rendelkeznek (a küszöb az országos szabadon elkölthető medián ekvivalens jövedelem 60%-a).

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Szegénységi arány (%)	14	13,9	13,2	13,5	13,8	14,3

Forrás: KSH/ Adatok forrása: [Összefoglaló táblák \(STADAT\)](#)

A fenti táblázat alapján elmondható, hogy a vizsgált időszakban pozitív változás tapasztalható, a magyar családok jövedelmi helyzete javuló tendenciát mutat.

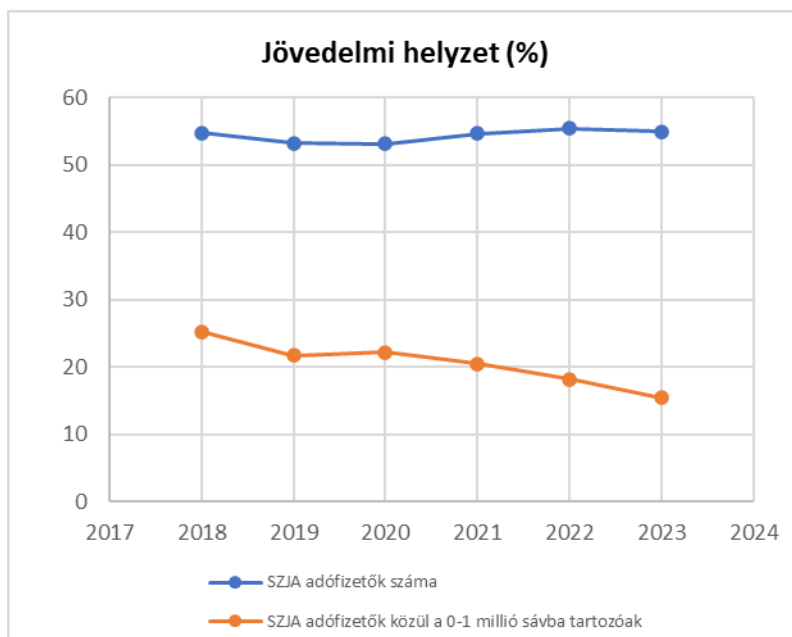
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapul. A település lakosságának jövedelméről nincsenek rendelkezésre álló konkrét adatok, a következő adatterületek figyelembevételével lehet képet alkotni, a jövedelmi, vagyoni helyzetről:

- a településen élők átlagnyugdíjára vonatkozó adatok
- adóerőképességi adatok
- a településen képződő SZJA adatok
- a település lakásállományára, azok komfortfokozatára vonatkozó adatok
- a településen a gépjárműadó fizetésére kötelezett személygépkocsik száma
- közüzemi, hitelintézeti tartozások adatai

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	54,74	25,26
2019	53,20	21,68
2020	53,14	22,15
2021	54,58	20,46
2022	55,40	18,22
2023	54,89	15,43

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Abda községről elmondható, hogy az országos átlaghoz képest a vagyoni, jövedelmi helyzet jobb képet mutat. Az érintett időszakban az SZJA-t fizetők száma végig 50 % fölötti volt, a KSH adatai szerint az átlagnyugdij a vármegyében 2023. évben 194 708.- Ft volt, ami magasnak mondható.

A lakásállomány a komfortfokozat alapján több, mint 90%-ban összkomfortos, a fennmaradó rész a félkomfortos és komfortnélküli lakások, illetve található a településen nem lakás rendeltetésű ingatlan, melyet lakhatásra használnak.

A közüzemi, hitelintézeti tartozások adatai jelenleg hiányosak. 2011. évben még jogszabály által előírtan az önkormányzatok tájékoztatást kaptak a közüzemi szolgáltatóktól, a kikapcsolás előtt álló fogyasztók tekintetében, de jelenleg már ezek az adatok sem állnak rendelkezésre.

A beadott segély kérelmek, valamint a hivatalos ügyek kapcsán rendelkezésre álló információk alapján,

a közüzemi, és hitelintézeti tartozások száma az elmúlt időszakban csökkent.

Fentiek figyelembevételével elmondható, hogy Abda község elszegényedési szempontból nem veszélyeztetett település, azonban az elszegényedés jelei, itt is megfigyelhetők. A folyamatot generálja az is, hogy a „boldogulás” reményében az ország hátrányosabb helyzetű régiói felől egyre nagyobb az idevándorlás, az alacsonyan iskolázott, és képzett lakosság tekintetében is, akik közül a legnagyobb eséllyel kerülnek ki a mélyszegénységben élők csoportjának tagjai.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A községben élők foglalkoztatási helyzete kedvező. A közintézményeken túl, számos vállalkozás részt vesz a településen élők foglalkoztatásában.

Az önkormányzat becsült információi szerint a lakosság döntő többsége az iparban foglalkoztatott, mely köszönhető annak, hogy Abda 50 km-es vonzáskörzetében több ipari üzem is található, mint pl. az Audi Hungaria, mely a környék egyik fő foglalkoztatójának számít. További foglalkoztatást nyújtó ágazatok a szolgáltatás, valamint csekély mértékben a mezőgazdaság. Ezeken kívül a határ közelsége miatt térségünkben jellemzően és nagy számban jelen van a határon átnyúló foglalkoztatás is.

a) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

A községben az aktív korú lakosság egy része átmenetileg, vagy tartósan, hosszabb, vagy rövidebb időre álláskeresővé válik.

A női álláskeresők száma továbbra is magasabb. A szezonális különbségeket azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, mivel a téli szezonban a munkakörök sajátosságai miatt, megnő a férfi munkanélküliek száma.

Településünkön a tartós munkanélküliek száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, míg 2016. évben a település lakosságának 1,58 %-a nem tudott huzamosabb ideig elhelyezkedni, addig 2021. évben ez az arány már csak 0,77 % volt, azonban az ezt követő 2 évben kis mértékű emelkedés tapasztalható.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	0,79	1,19	0,99%
2019	0,79	1,21	1,00%
2020	1,22	2,15	1,69%
2021	0,60	0,93	0,77%
2022	0,69	1,03	0,86%
2023	1,30	1,40	1,35%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az Európa 2020 stratégia öt célkitűzéseinek egyike az alacsony iskolai végzettségűek arányának visszaszorítása. A célkitűzés szerint az EU átlagában az oktatást-képzést középfokú végzettség, szakképzettség nélkül elhagyó 18-24 évesek arányát a korosztály 10%-a alá kell csökkenteni. Az alacsony tanulói teljesítmény és a végzettség nélküli iskolaelhagyás jelensége szoros összefüggést mutat a gyermekek társadalmi helyzetével (minél szegényebb egy gyermek, annál kisebb eséllyel tudja befejezni az iskolai tanulmányait), illetve ezen keresztül a területi jellemzőkkel.

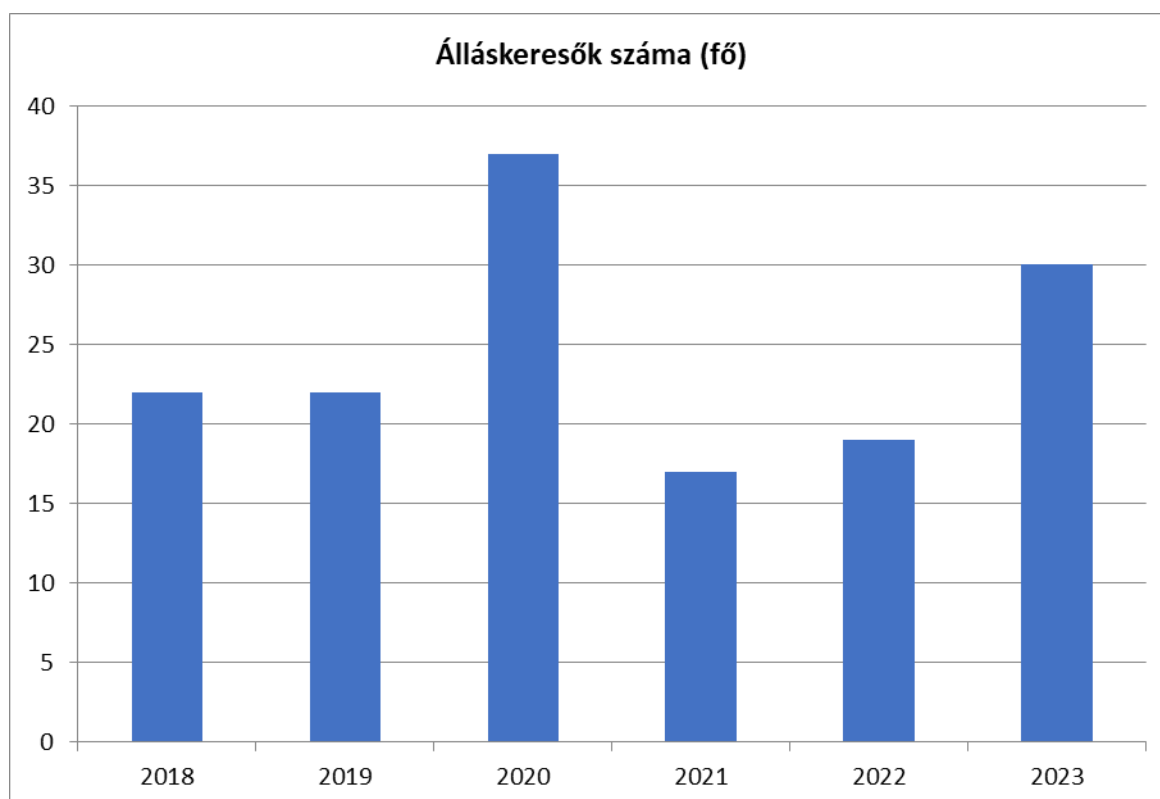
Elsősorban a roma népesség köréből kerülnek ki a jelentős iskolai, képzettségi hátrányokkal jellemezhető társadalmi csoportok. Az iskolai végzettség nélküli iskolaelhagyás fokozottan érinti a roma népességet, de ezen belül is különösen súlyos hátrányaik vannak a roma lányoknak.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	22	22	37	17	19	30
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	4,00	5,00	1,00	2,00	3,00
	%	9,09%	18,18%	13,51%	5,88%	10,53%	10,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	1,00	3,00	4,00	2,00	4,00
	%	4,55%	4,55%	8,11%	23,53%	10,53%	13,33%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	1,00	2,00	2,00	0,00	2,00
	%	13,64%	4,55%	5,41%	11,76%	0,00%	6,67%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	4,00	3,00	3,00	2,00	2,00
	%	0,00%	18,18%	8,11%	17,65%	10,53%	6,67%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	1,00	8,00	2,00	3,00	3,00
	%	18,18%	4,55%	21,62%	11,76%	15,79%	10,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	4,00	2,00	8,00	2,00	3,00	5,00
	%	18,18%	9,09%	21,62%	11,76%	15,79%	16,67%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	2,00	3,00	1,00	3,00	5,00
	%	0,00%	9,09%	8,11%	5,88%	15,79%	16,67%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	3,00	2,00	0,00	1,00	2,00
	%	4,55%	13,64%	5,41%	0,00%	5,26%	6,67%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7,00	4,00	3,00	2,00	3,00	4,00
	%	31,82%	18,18%	8,11%	11,76%	15,79%	13,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adathalmaz elemzésének eredménye: a 2018-as év adataihoz viszonyítva a regisztrált állás keresők száma több, a covid járvány idején jelentős növekedést mutat, a következő kiugrás pedig 2023-ban volt.

A 2023-as év adatait nézve elmondhatjuk, hogy a korcsoport szerinti megosztás alapján a legmagasabb munkanélküliség a 46-55 éves, a legalacsonyabb jellemzően a 40 év alatti korcsoportba tartozók között.

Az utóbbi évek változásait mutatja, hogy a regisztrált álláskeresők száma a 2023-as évben ismét növekedésnek indult,

Az alábbi táblázatból az is kiderül, hogy a nők aránya a tartós munkanélküliek körében korábban mindig magasabb volt, azonban 2022-ben és 2023-ban a férfiak voltak többen a tartós munkanélküliek között.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	50,00	54,55
2019	22,73	80,00
2020	32,43	75,00
2021	29,41	60,00
2022	26,32	40,00
2023	13,33	25,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Továbbra is problémát okoz az állásnélküliek visszakerülése a munkaerőpiacra. A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan, valamely munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, amely meglehetősen tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is.

b) Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

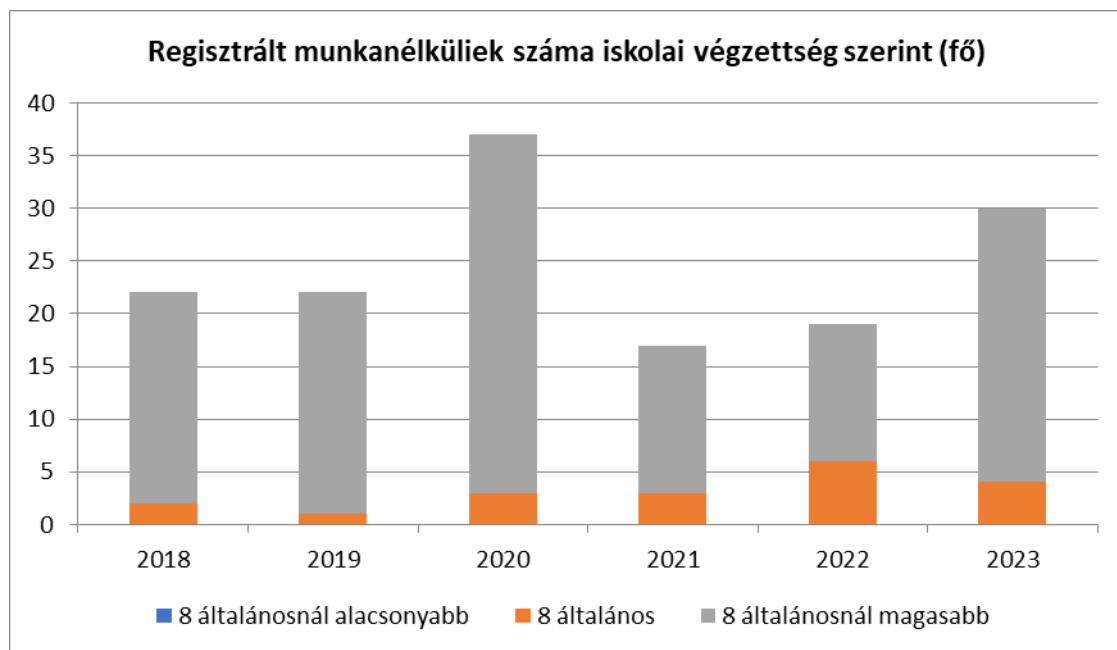
Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül.

A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

Településünkön a nyilvántartott álláskeresők iskolai végzettség szerinti eloszlása az utóbbi 5 évben megváltozott. Míg korábban magasabb volt az alacsony iskolai végzettségűek aránya, addig jelenleg is a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők azok, akik többen vannak az álláskeresők piacán. Ebbe a körbe tartoznak azok, akik középiskolai, főiskolai, egyetemi végzettséggel, illetve szakmával rendelkeznek. Az általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszámáról, illetve a felnőttoktatásban résztvevők létszámáról az önkormányzat adatokkal nem rendelkezik.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	22	0	0,00%	2	9,09%	20	90,91%
2019	22	0	0,00%	1	4,55%	21	95,45%
2020	37	0	0,00%	3	8,11%	34	91,89%
2021	17	0	0,00%	3	17,65%	14	82,35%
2022	19	0	0,00%	6	31,58%	13	68,42%
2023	30	0	0,00%	4	13,33%	26	86,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerő piacra történő átlépés lehetőségei

Az **aktív korú nem foglalkoztatott személyek** munka világába történő visszavezetésének, illetve munkaerő-piaci helyzetük javításának egyik eszköze a közfoglalkoztatás megszervezése.

A közfoglalkoztatás történhet helyi vagy országos közfoglalkoztatási programok keretében. Közös a két foglalkoztatási formában, hogy az érintett kör, a regisztrált munkanélküliek, illetve az aktívkorúak ellátásában – ezen belül, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban – részesülő munkanélküliek.

A jelenlegi szabályozás szerint a közfoglalkoztatási támogatást kérelmezni kell az Önkormányzatoknak, mely rövidebb, illetve hosszabb időtartamú lehet, ezen belül napi 6, illetve 8 órás munkaidőben történik a foglalkoztatás, a támogatás mértéke pedig 70-100%-os lehet.

A fő tevékenységi kör, amit a közfoglalkoztatási programok megcélznak, a fizikai jellegű munka, mint pl. a településtisztasági, karbantartási feladatok, melyek, alacsony iskolai végzettséggel is elvégezhetők, de kisebb számban előfordulnak olyan támogatott munkakörök is, aminek feltétele pl. a középfokú végzettség.

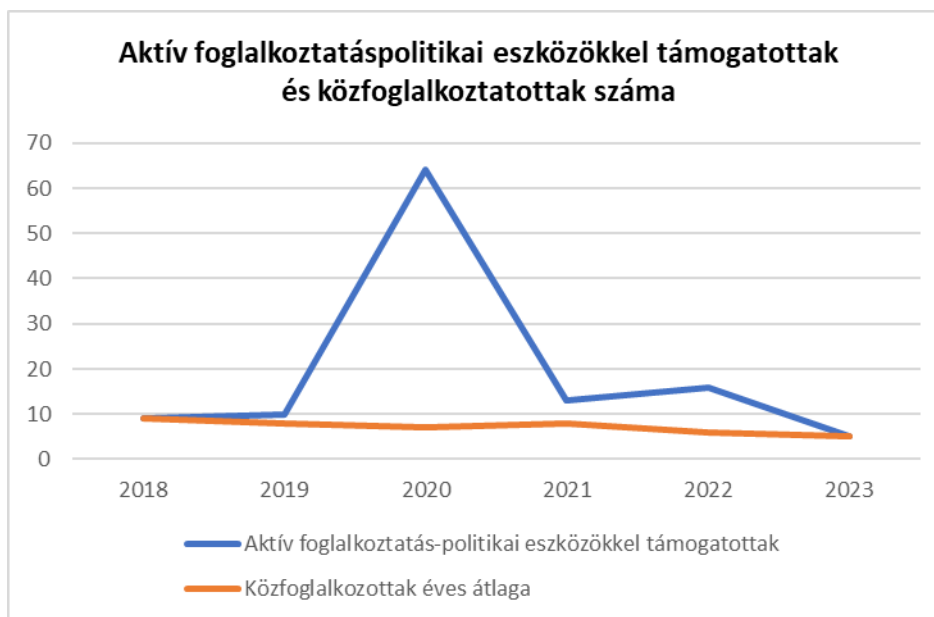
Településünkön évek óta jelen van a közfoglalkoztatás.

Abda községben a közfoglalkoztatásban résztvevők száma csökkenő, az egyidőben foglalkoztatottak száma a Hatósági szerződésben rögzített létszám, ami az korábbi években akár a 8 főt is elérte éves szinten, a 2022-23-as évben ez a szám a felére csökkent.

Korábban az elhelyezkedés miatt kilépő közfoglalkoztatottak helyét sikerült feltölteni, azonban jelenleg a kilépő munkaerőt nem sikerül pótolni. Az önkormányzat, települési segéd munkásként, intézményi kisegítőként, illetve a szociális alapellátási területen veszi igénybe a közfoglalkoztatottak munkáját.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	9	9
2019	10	8
2020	64	7
2021	13	8
2022	16	6
2023	5	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Összességében elmondható, hogy a közfoglalkoztatottak száma csökkent, ami annak köszönhető, hogy a Foglalkoztatási Osztály gyakoribb közvetítése folytán a tartós munkanélküliek is sikeresebben helyezkednek el a nyílt munkaerőpiacon, illetve jellemző az is, hogy települési szinten például önkormányzati intézménynél helyezkednek el.

Ennek pozitív oldala, hogy a közfoglalkoztatottak magasabb bérezésért végzik munkájukat, mint a közfoglalkoztatási bér. A javuló jövedelmi viszonyok miatt ezek az emberek kevésbé terhelik a támogatási rendszert, javul az életszínvonaluk. A másik oldalon a településüzemeltetés területén nehézségek adódhatnak a munkaerő kiesésével.

d) A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

A szegénység kialakulása és fennmaradása – egyéb iskolázottsági és szociológiai tényezők mellett – a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza. Ez a megállapítás ugyanakkor fordítva is igazolható: a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci belépésének esélye erősen korlátozott.

Adott településen a foglalkoztatáshoz való hozzáférés lehetőségeit több tényező együttesen befolyásolja, ilyen pl.:

- a település elhelyezkedése,
- közlekedés,
- potenciális munkalehetőségek,
- lehetséges vállalkozási területek,
- a helyben és a térségben működő foglalkoztatási programok.

Településünk foglalkoztatási szempontból szerencsés helyzetben van, hiszen a megyeszékhelyen, Győrben, valamint a település 30 km-es körzetében is működnek nagyvállalatok, ipari üzemek, intézmények, valamint településünkön is kisebb, nagyobb vállalkozások vertek gyökeret, melyek szintén munkahelyeket teremtettek. Közlekedés szempontjából vizsgálva a kérdést, elmondható, hogy Abda összeköttetése a közeli Győrrel - ahol a munkalehetőségek nagy része van -, nagyon jó, mind a vonat-, mind a buszközlekedést tekintve, valamint az 1-es számú főúton, vagy az M1-es autópályán percek alatt megközelíthető Győr.

Vonatpárok óránként közlekednek, az Abda-Győr vonalon, és ellenkező irányba is, a buszjáratok pedig a forgalmasabb napszakokban ennél is gyakrabban járnak, mindkét irányba.

A jelentősebb üzemek, mint pl. az Audi gyár, Győrből a műszakváltások alkalmával saját buszjáratot biztosít a munkavállalók részére.

Abda és Győr között kerékpárút már évekkel ezelőtt elkészült, melyen 15 perc alatt el lehet érni a megyeszékhelyet, jelenleg pedig Öttevény irányába vár átadásra a kerékpárút, aminek segítségével már teljes egészében megközelíthető Kunsziget, ahol több üzemből is szép számmal dolgoznak abdai lakosok.

Továbbá napjainkra jellemző jelenség az Ausztriában történő munkavállalás, mely akár napis szintű ingázással is megoldható.

A kiskereskedelmi üzletek száma jelentősen lecsökkent az utóbbi években, talán a 2022-23-as években nőtt a kereskedők vállalkozási kedve, ami újabb üzletek megjelenésével járt a településen (pékcsigák, dohánybolt, zöldség-gyümölcs árusok). Vendéglátóhely 4 db, szálloda 1 db, magánszálláshely 4 db üzemel Abdán, valamint a szolgáltató szektorból a szépségápolási szolgáltatók (pedikűrös, manikűrös, műkörmös, kozmetikus, fodrász, szolárium) találhatók, melyek szintén munkalehetőséget jelentenek az abdai aktív korúak számára, egyben helyben kielégítik az ilyen jellegű igényeket.

Településünkön több már futó és tervezett beruházás van, melyek jellemzően pályázati források igénybevételeivel valósulhatnak meg:

- tűzoltó szerállás építése (2025-re megvalósult beruházás),
- Vasút utca, Akác utca, Radnóti lakótelep útburkolatának megerősítése, szélesítése (TOP Plusz beadott pályázat),
- belterületi kerékpárút építése, rekortán spotpálya építése (megvalósítás folyamatban),
- Sportcsarnok építése (megvalósítás folyamatban),
- külterületi út felújítása, szilárd burkolattal ellátása (megvalósult beruházás),
- külterületi út felújítása, szilárd burkolattal ellátása (2025 évben új pályázat beadása)
- temetői járda építése (megvalósult beruházás)
- Zöldmező utca Árpád utca közötti Diófa utca szakasz útburkolat felújítása (elbíralt, nyertes pályázat),
- parkolóhely építés Sportpálya és a Szent István utca 22. szám alatti önkormányzati ingatlan előtt (2025. évben beadásra kerülő pályázat TOP Plusz pályázat)

A helyben és a térségben működő foglalkoztatási programok jelenleg a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatal Foglalkoztatás Osztálya szervezésében megvalósuló Országos Közmunkaprogram, valamint a hosszú időtartamú közfoglalkoztatás keretében folynak. Ezekben a programokban jelenleg összesen 2 fő abdai tartós munkanélküli vesz részt.

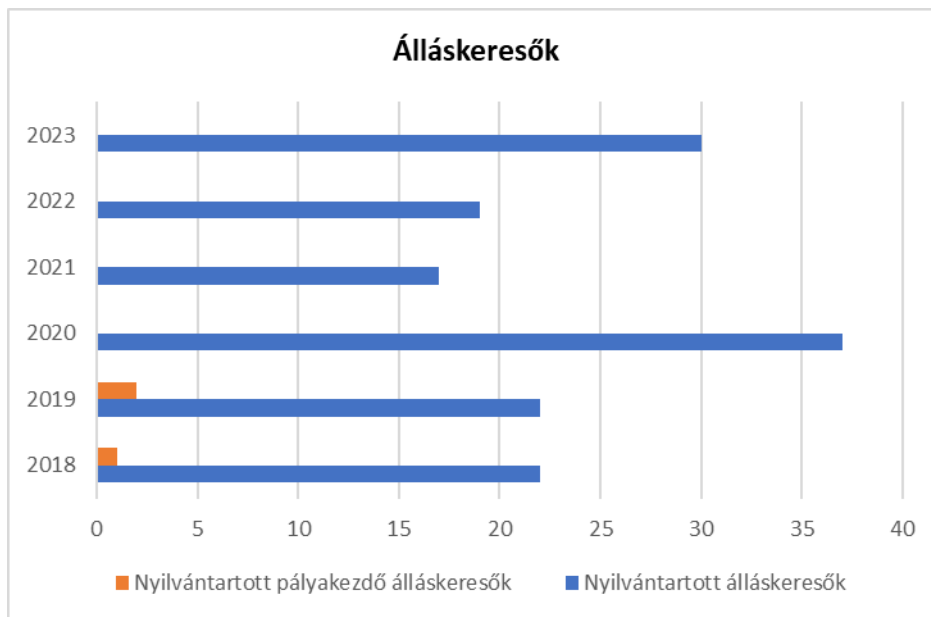
e) Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatása tekintetében elmondható, hogy a gazdasági válság időszakához képest kedvezőbb a helyzet. A munkaerő-kereslet a pályakezdő fiatalok irányában megnövekedett.

A munkanélküli fiatalok csoportján belül jellemzően különösen veszélyeztetettek az alacsony iskolai végzettségűek, a szakképzetlenek, az elmaradott térségekben élők, a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkezők, beleértve a roma származásúakat vagy más szempontból hátrányos helyzetűeket is. Összességében elmondható, hogy azaz ifjúsági munkanélküliség az elmúlt években jelentősen csökkent, a területi egyenlőtlenségek továbbra is jelentősek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	22	1
2019	22	2
2020	37	0
2021	17	0
2022	19	0
2023	30	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A kimutatásokból megállapítható, hogy a pályakezdő álláskeresők száma a vizsgált időszakban csökkent, a vizsgált időszak utolsó 4 évében a munkaügyi szervnél nem regisztrált pályakezdő álláskereső.

Az alábbi programok, fiatalok munkaerő-piaci integrációját célzó intézkedéscsomagok célja, hogy segítsék a fiatalok képzettségi szintjének emelését, megkönnyítsék az oktatásból a munkaerőpiacra való kilépést, biztosítsák a pályakezdők részére a boldogulást azáltal, hogy vonzó és minőségi munkahelyet, karrierlehetőséget kínálnak számukra hazájukban.

Jelenlegi programozási időszakban több program zajlik, a fiatalok munkaerő piaci integrációjának elősegítése érdekében, pl.:

- Ifjúsági Garancia Program
- Út a munkaerő piacra program
- Vállalkozóvá válás támogatására irányuló programok
- duális képzési programok támogatása

Településünk fiataljai továbbá a megyeszékhelyen részt vehetnek a különböző állásbörzéken, illetve az Audi Hungária Zrt. saját osztályokat, tagozatokat, karokat indít a különböző szintű oktatási intézményekben.

f) Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A munkaerő-piaci integrációt segítő programok térségünkben is jelen vannak, melyek jellemzően a GINOP VEKOP és TOP pályázati rendszeren keresztül valósultak és valósulnak meg a helyi munkaügyi szervek bevonásával, melyek közül pl. a 2020 évben záródó program keretében nem állami szervezetek munkaerő-piaci szolgáltatásainak támogatása valósult meg.

A vármegye székhelyen, de a vármegyében is több településen működnek szakképző intézmények, melyek főleg az állami oktatási rendszerben biztosítanak a fiataloknak hozzáférést a különböző szakképzésekhez. Ezek a középiskolák profiljukat tekintve igen változatosak a vendéglátástól kezdve, az informatikán keresztül az

szépségipari szolgáltatásokig lehet elsajátítani a szakmát. Ugyanezek az intézmények nagy részében felnőtteknek is szerveznek nappali szakrendszerű szakmai oktatást.

Az elmúlt időszakban több helyi és megyei szintű foglalkoztatási program valósult meg a térségben. A TOP-5.1.1, TOP-5.1.2, TOP-6.8.2 kódszámú programok keretében létrejövő paktumok olyan megyei, helyi foglalkoztatási és gazdasági együttműködések, melyek célja a tartós, fenntartható, lehetőleg piaci alapon működő foglalkoztatás, az együttműködés által a **keresletnek megfelelő munkaerő biztosítása**, az adott térségben munkát vállalni szándékozó **álláskereső hátrányos helyzetű személyek, inaktívak és közfoglalkoztatottak** foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedésének támogatása.

A programok közvetlen célja a megyei, helyi foglalkoztatási együttműködések, paktumok **munkáltatói igényen alapuló képzési és foglalkoztatási programjainak támogatása**, tevékenységi körük, eredményességük, hatékonyságuk növelése, a foglalkoztatás vármegyei, helyi szintű bővítése, az álláskereső munkához juttatása.

g) Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Településünkön a mélyszegénységben élők szűk köre megegyezik azokéval, akik rendszeres pénzellátásban részesülnek munkanélküliségük miatt, vagyis ezek a segélyezettek, akik az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatási programokban is részt vesznek. Ezek a munkavállalók az önkormányzatnál, az óvodában és iskolában töltenek be települési segédmunkás, illetve intézményi kisegítő munkaköröket.

h) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóságának bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

A foglalkoztatás és a munkavégzés lehetősége a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, s jelentősen hozzájárulnak az emberek gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez. Ennek ellenére a foglalkoztatási és a munkaerőpiacon a hátrányos megkülönböztetés számos esetével találkozhatunk. (roma, kisgyermekes szülő, fogyatékos...).

A 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról összesen húszféle diszkriminációra okot adó tulajdonságot sorol fel. Ilyen például a faji hovatartozás, egészségi állapot, anyaság (terhesség) vagy apaság, foglalkoztatási jogviszonynak vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonynak részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, vagy épp a nemi identitás.

A törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül minden olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt személyi kvalitása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül, mint más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport

Az Önkormányzat tapasztalatai alapján elmondható, hogy Abda községben az itt élők foglalkoztatása jogszerű, nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés.

i) Digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A digitális írástudás napjainkban elvárt készségrendszer. A digitális átmenet, a digitális technológiai alkalmazások, az automatizáció, a robottechnológiák, a mesterséges intelligencia az élet szinte minden területére kihatnak és alapjaiban alakítják át a gazdaságot, a munkaerőpiacot és az emberek életkörülményeit. A digitális gazdaságban jelentősen átalakul az egyes foglalkozások, illetve készségek iránti kereslet. A digitális kompetencia, a digitális technológiában jártas munkaerő elérhetősége a jövő munkaerőpiacán egyre inkább meghatározó tényező lesz. A digitális átalakulás komoly kihívást jelent.

Ahhoz, hogy valaki sikeresen érvényesüljön a társadalmi életben és megfeleljen a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítania a felmerülő problémák digitális eszközökkel, eljárásokkal történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, az egyének digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájának sokoldalú fejlesztését is igényli.

A Kormány 2016-ban elindította a Digitális Jólét Programot, s annak bővítéseként elfogadta a Digitális Jólét Program 2.0, amely előírja a „digitális képességek értékelésére alkalmas digitális kompetencia keretrendszer” és a digitális kompetenciák fejlesztését.

Cél az internet mindenki számára történő hozzáférhetővé tétele és megfizethetősége, az infrastruktúra-fejlesztés, az oktatás digitalizálása.

Településünkön az internet hozzáférési lehetőségek adottak, a községben jelenlévő szolgáltatóknál folyamatos fejlesztések valósulnak meg.

A helyi iskolában adottak az informatikai oktatás feltételei, iskolánk jól felszerelt tanteremmel rendelkezik.

Az idősebb korosztály érzékenyítése a témával kapcsolatban különböző programok szervezésével, civil szervezetek és szociális intézmények bevonásával történik.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Fontos mérőszám egy község lakossága helyzetének megítélésében a szociális ellátások igénybevételének aránya. A rendszeres jövedelemmel nem rendelkezők szempontjából különösen fontos az ellátásokhoz való hozzájutás, melyek elsősorban az a Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.), valamint a Foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft.) alapján vehetők igénybe.

2015. március 1-jétől állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerülnek. Ezzel összhangban az pénzben és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályait újra kellett gondolni. Erre tekintettel a képviselő-testület megalkotta az 5/2015. (II. 26.) önkormányzati rendeletét a pénzben és természetben nyújtott szociális és gyermekjóléti ellátások helyi szabályairól.

A helyi önkormányzatok felelőssége megnövekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett.

A települési támogatás formáit és a jogosultság feltételeit a helyi szociális rendelet szabályozza:

- lakhatási támogatás,
- gyógyszer-támogatás,
- ápolási támogatás,
- gyermekintézményi térítési díj támogatás,

- rendkívüli települési támogatás (krízis, eseti támogatás, temetési támogatás).

A települési támogatások jellemzően célhoz kötött támogatások és a krízis támogatás kivételével – ami a jövedelmi viszonyok vizsgálata nélkül kérelmezhető támogatás – jövedelmi feltételekhez kötött támogatási fajta.

Az Szt. értelmében szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal

- időskorúak járadékát,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást
- gyermekek otthongondozási díját,
- ápolási díjat, kiemelt ápolási díjat, emelt összegű ápolási díjat állapít meg.

Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal

- alanyi közgyógyellátást, illetve normatív közgyógyellátást, és
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapít meg.

Az Flt. alapján nyújtható munkanélküli ellátások a következők:

- álláskeresői járadék,
- nyugdíj előtti álláskeresői segély.

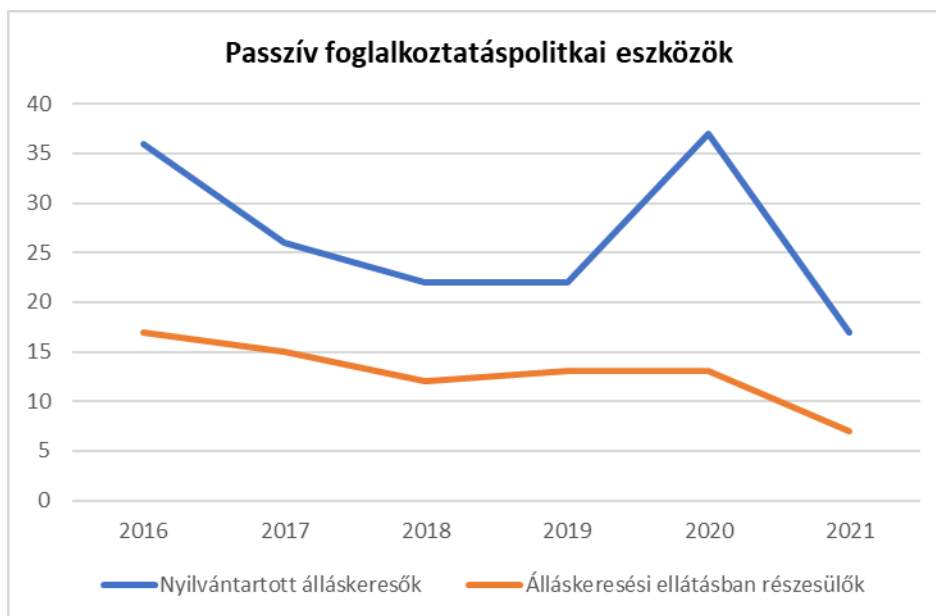
A munkanélküliség, mélyszegénységhez szorosan kötődő rendszeres pénzellátások közül ki kell emelni az álláskeresői járadékot, valamint az aktív korúak ellátását.

Főszabályként elmondható, hogy az utóbbi ellátás azt követően vehető igénybe, hogy a munkanélküli személy az Flt. alapján folyósított ellátás folyósítási idejét kimerítette.

Álláskeresői járadékot az a – lakóhelye/tartózkodási helye szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) hivatalnál – regisztrált álláskereső igényelhet, aki a nyilvántartásba vételét megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, nincs munkaviszonya, nem folytat vállalkozói tevékenységet, illetve az önálló álláskereső nem vezetett eredményre, és a foglalkoztatási szerv sem tud számára megfelelő munkahelyet felajánlani.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	22	1,08%	12	54,55%
2019	22	1,06%	13	59,09%
2020	37	1,80%	13	35,14%
2021	17	0,84%	7	41,18%
2022	19	0,91%	9	47,37%
2023	30	1,44%	19	63,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

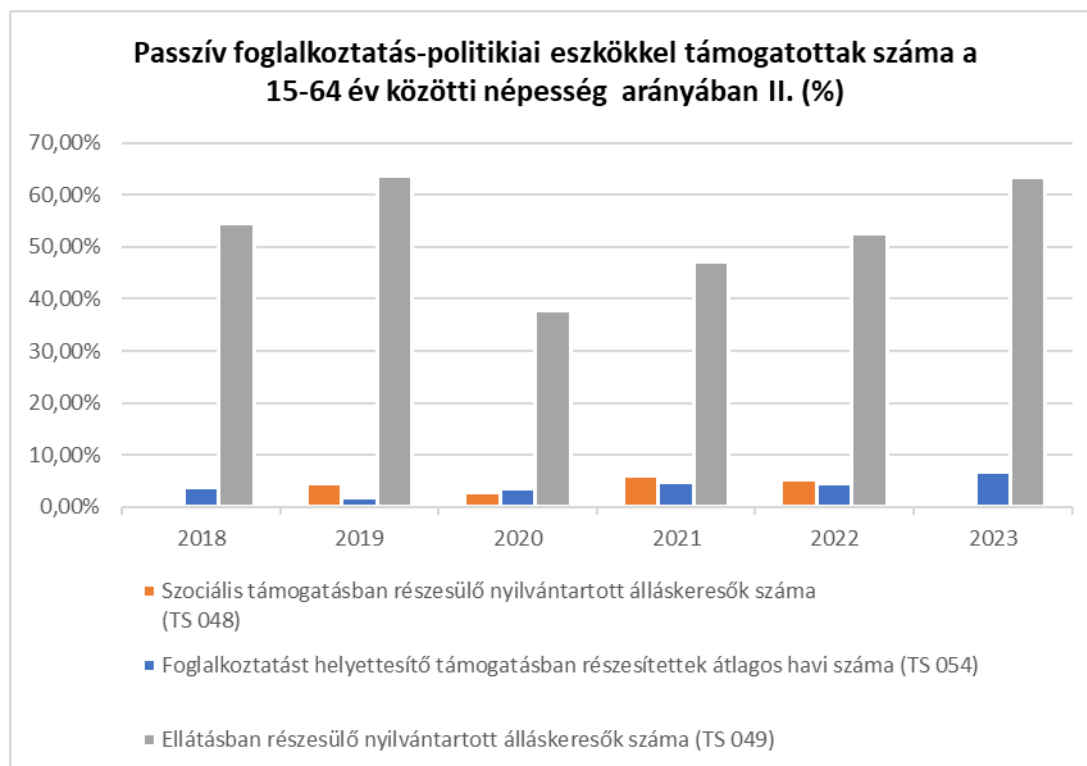

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal a 2023. évi adatai szerint a településünkön élő nyilvántartott álláskeresők száma 30 fő volt, ebből álláskeresői járadékban 19 fő részesült, ami 63, 33 %-ot jelent. Az álláskeresői ellátásban részesülők közül 11 fő nagy része tartósan munkanélküli, aki már ellátásban nem részesülhet, és 19 fő volt olyan, aki, az utóbbi három éven belül fel tud mutatni 360 nap jogosultsági időt, azaz, munkaviszonyt.

A munkanélküli ellátások rendszeréből kikerülve az aktív korú álláskereső, amennyiben álláskeresői továbbra is sikertelen, bekerülhet az. Szt. által nyújtható pénzbeli ellátások rendszerébe, az aktív korúak ellátásán keresztül, melyen belül, vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatás, vagy egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás vehető igénybe. A két ellátási forma közötti lényeges különbség, hogy a jogosultnak csak az foglalkoztatást helyettesítő támogatás esetében van együttműködési kötelezettsége, illetve az éves felülvizsgálat során szintén csak ezeknek a jogosultaknak kell 30 nap munkaviszonyt igazolni.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	0	0,00%	1	3,77%	12	54,55%
2019	1	4,55%	0	1,73%	14	63,64%
2020	1	2,70%	1	3,59%	14	37,84%
2021	1	5,88%	1	4,71%	8	47,06%
2022	1	5,26%	1	4,37%	10	52,63%
2023	0	0,00%	2	6,67%	19	63,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra az jogosult, aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli iskoláskorú gyermeket nevel, és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani. Elmondható, hogy településünkön nincsenek nagy számmal tartós munkanélküliek, illetve azok, akik különböző munkanélküli ellátást vesznek tartósan igénybe. A számadatok is ezt támasztják alá, látható, hogy 2018-tól kezdődően egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást nem vett igénybe senki, ami annak köszönhető, hogy a régióban jobbak az elhelyezkedési esélyek.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	1
2017	1
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

A rendszeres pénzbeli ellátásokon túlmenően a község az Szt., illetve a helyi rendelete alapján, több segélytípuson, illetve ellátáson keresztül segít enyhíteni a szegénységben élők nehéz helyzetét:

- pénzbeli települési támogatást nyújt,
- élelmiszer, tűzifa formájában természetbeni támogatást ad,
- a szociális étkezés keretében, napi egyszeri meleg ételt biztosít a szociálisan rászorultak részére.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakhatási körülmények vizsgálata során vizsgálni kell – az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága által meghatározott - a megfelelő lakás fogalmát az alábbi szempontok szerint:

- lakhatáshoz való hozzáférés,
- a lakhatás jogi biztonsága,
- lakóminőség,
- elhelyezkedés,
- megfizethetőség.

Magyarországon, ha a lakhatáshoz való hozzáférést vizsgáljuk, azt látjuk, hogy az önkormányzati bérlakások száma évről-évre csökken, a hajléktalanok száma pedig folyamatosan nő, illetve egyre nagyobb probléma az elárverezett ingatlanok miatti lakhatási gondok megoldása.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	1190	12	10,08	20,42	92,94	96,89
2019	1200	10	8,33	20,50	93,08	97,17
2020	1225	25	20,41	20,08	92,41	96,57
2021	1226	4	3,26	19,98	93,15	97,47
2022	1217	6	4,93	13,64	94,66	99,01
2023	1222	5	4,09	13,58	95,17	99,18

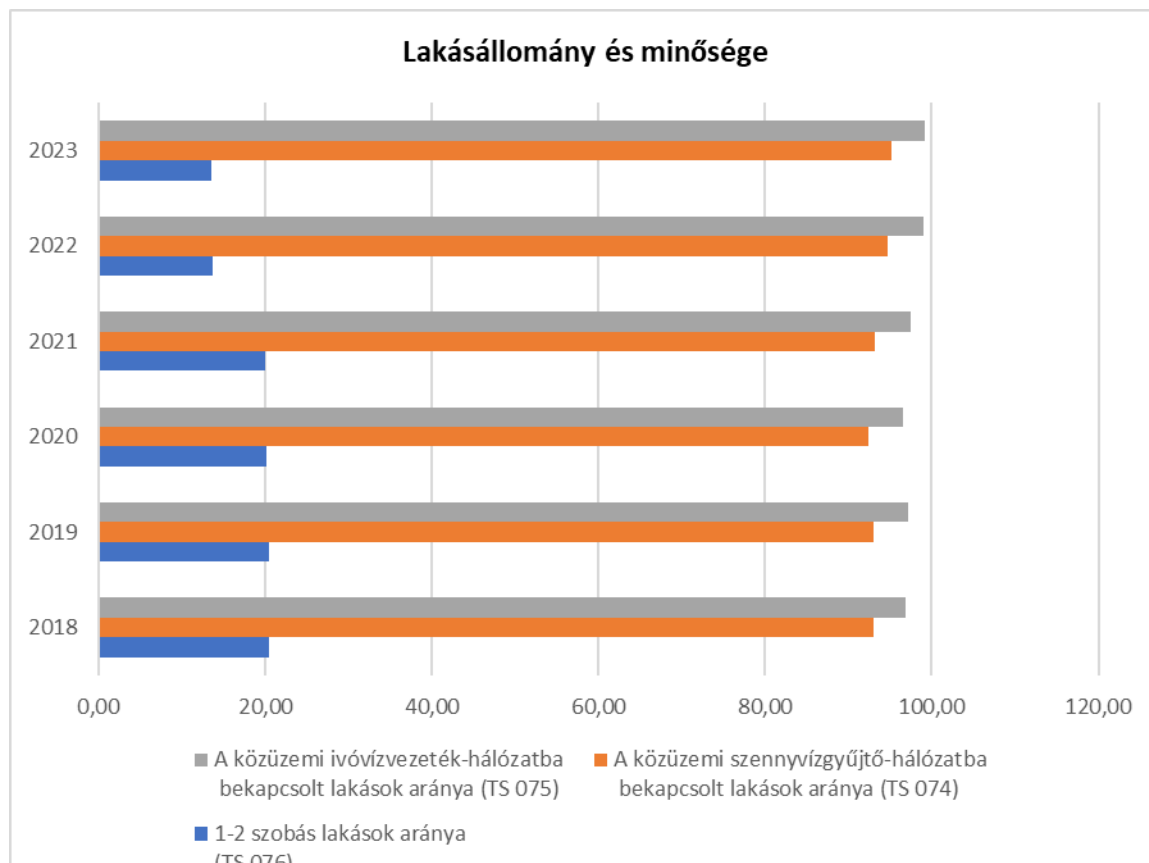
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az abdai lakásállomány száma a 2023 évi adatok szerint 1222, ennek döntő többsége lakáscélú ingatlan, 2 db nem lakáscélú ingatlan található a településen („Kastély”, Zárkerti hétvégi ház), amit lakáscélra használnak az ott lakók. Az újonnan épített lakások száma a 2020-as évben volt a legmagasabb, amit aztán a 2021-es év visszaesése követett, aminek valószínű oka a COVID19 járvány utáni gazdasági bizonytalanság.

A lakások kisebb része 1-2 szobás, a tapasztalat azt mutatja, hogy a gyermeket vállaló, tervező családok jellemzően a több szobával rendelkező ingatlant építtetnek. A közüemi szennyvízgyűjtő és ivóvezeték hálózatba

csatlakozás a belterületi részekben 100%-os, a közművek hiánya a külterületi és zártkerti ingatlanokban tapasztalható.

A zártkerti ingatlanban élő családok a településtől való távolság, a közművek hiánya, valamint jövedelmi helyzetük miatt folyamatosan megoldandó problémák elé állítja az önkormányzatot, amit ezidáig, mindig sikerült megoldani.

A veszélyeztetett lakhatási helyzetben élők száma csökkent az elmúlt öt évben, újabb feltárására pedig nem került sor.

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2018	5 háztartás: 7 fő	0
2019	5 háztartás: 7 fő	0
2020	5 háztartás: 7 fő	0
2021	5 háztartás: 7 fő	0
2022	5 háztartás: 7 fő	0
2023	2 háztartás: 2 fő	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A nem megfelelő lakhatási körülmények nemcsak a nem lakáscélú ingatlanokat érinthetik, hanem a lakás rendeltetésűeket is. Abban a lakóingatlanok több, mint 90%-a összkomfortos, komfort nélküli 5 %, félkomfortos kb. 2 %.

A lakhatási körülmények minősége abban is megnyilvánul, hogy adott lakóingatlanban hányan élnek együtt életvitelszerűen. A községben 3 olyan család él, akik egy 70-80 m²-es házban 7-en élnek.

a) bérletlakás-állomány

Abdán önkormányzati bérletlakás jelenleg 1 db van, mely a háziiorvosi rendelő fölött található „orvoslakás”. Az utóbbi években felmerültek szociális bérletlakás iránti igények, amire a község Képviselő-testülete és Pénzügyi- és Szociális Bizottsága folyamatosan keresi a megoldást.

3.4.2. számú táblázat - Bérletlakás és szociális lakás állomány <i>opcionális (önkormányzati adatok)</i>							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérletlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	1 190	1	0	0	0	0	1
2019	1 200	1	0	0	0	0	0
2020	1 225	1	0	0	0	0	0
2021	1 226	1	0	0	0	0	0
2022	1 217	1	0	0	0	0	0
2023	1 222	1	0	0	0	0	0

b) szociális lakhatás

Az utóbbi években felmerültek szociális bérletlakás iránti igények, amire a község Képviselő-testülete és Pénzügyi- és Szociális Bizottsága folyamatosan keresi a megoldást, mind tulajdonjogilag, mind pedig pénzügyileg.

c) egyéb lakás célra használt nem lakáscélú ingatlanok

A rendelkezésre álló adatok alapján jelenleg nincs ilyen ingatlan, mivel a tulajdonos által felszámolásra került egy régi uradalmi épület ilyen célú használata, azáltal, hogy az ott életvitelszerűen tartózkodó 2 főnek el kellett hagynia azt.

d) lakhatást segítő támogatások

A lakhatást segítő támogatásoknak azért van fontos szerepe, mivel napjainkban is probléma az eladósodás, különösen az alacsony jövedelműek, illetve munkájukat elvesztők körében, valamint veszélyeztetettek ilyen szempontból még a többgyermekes családok is. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná, vagy náluk kapcsolhatják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

Helyi szinten a következő támogatásokkal lehet segíteni a rászorultakat:

- települési támogatás lakhatási támogatás formájában,
- kamatmentes szociális kölcsön.

A lakásfenntartási támogatás, mint természetbeni támogatási forma 2015. március 01. napjától kikerült az 1993. évi III. törvényből, ettől az időponttól új megállapítások nem voltak, az Önkormányzat viszont a települési támogatás egyik formájaként helyi rendelet alapján segítséget nyújthat a lakhatási költségek viselésében, az arra rászoruló jogosultaknak.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	78	59
2019	50	33
2020	24	10
2021	22	11
2022	26	38
2023	17	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fenti táblázat adatai összesített adatok, melyek nemcsak a lakhatási támogatásokat tartalmazzák.

Az alábbi táblázatban láthatók a lakhatási kiadásokhoz kötődő támogatási adatok:

	lakásfenntartási/lakhatási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2018	10	0
2019	9	0
2020	9	0
2021	8	0
2022	8	0
2023	8	0

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatok

A vizsgált évek vonatkozásában megfigyelhető, hogy csökkent azoknak a száma, akik támogatást igényelnek lakhatási költségeik részbeni fedezésére, aminek több oka is van.

A gazdasági válság kedvezőtlen hatásai már kevésbé vannak jelen településünkön, illetve hitellel kapcsolatos problémáit több család az ingatlan eladásával oldotta meg.

Elmondható viszont, hogy a jelenlegi támogatást igénylők huzamosabb ideig vannak a támogatási rendszerben, többségük a család alacsony jövedelme miatt. Ezek a családok, háztartások jellemzően valamelyik HEP célcsoportba tartoznak.

e) eladósodottság

Az eladósodottság témakörét illetően nem rendelkezünk konkrét adatokkal. Az egyik rendkívüli települési támogatási formája az Önkormányzatnak a krízis támogatás, melyen belül azon igénylők, akiket a közüzemi szolgáltatásból kikapcsolás veszélye fenyeget gyors támogatáshoz juthatnak.

A vizsgált időszakban 3 család kérelmezte ezt a fajta önkormányzati segítséget, mindhárom esetben a helyi szociális rendelet által megengedett legmagasabb támogatási összeggel segítette a családot az Önkormányzat.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez aló hozzáférés bemutatása

A minőségi közszolgáltatásokhoz, való hozzáférés a település egészén adott, akár gyalogosan, vagy kerékpárral is 10 perc alatt minden elérhető. Az intézmények – iskola, óvoda, Községháza, orvosi rendelők, védőnői szolgálat, patika, kultúrház, templom a falu központjában található, jó közlekedési feltételek mellett érhetők el.

A közműszolgáltatásokhoz való megfelelő szintű hozzáférés a település egészén belterületi részén biztosított, az utóbbi évek tendenciája, hogy zártkerti részekben található ingatlanokba életvitelszerűen élnek lakosok, ezekben az újonnan elnevezett utcákban áram és ivóvíz hálózat van, csatornázás és gázszolgáltatás nincsen. Az itt élő lakosok igényként fogalmazták meg a hulladékszállítás megoldását ezekről a részekről, de egyelőre, a közszolgáltató cég nem tudja biztosítani a hulladék elszállítását ezekről a területekről, a megközelíthetőség miatt. A megoldás keresése napjaink feladata.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)

Szegregáció a települések nagy részében létezik.

A nemzeti stratégiák, pályázati programok megalkotásának fontos része a célterület definiálása, azaz annak meghatározása, hogy milyen területet, milyen lakhatási jellemzőket nevezhetünk telepnek, szegregátumnak. Ez alapján meghatározható, hogy azok az egyes településeken hol, milyen kiterjedésben helyezkednek el, ez alapján pedig látható, hogy hol szükséges beavatkozás.

A szegregátum kijelölésekor az un. szegregációs mutatót veszik alapul, mely a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül.

Azonban ezeken kívül a lakhatási viszonyokat sem szabad figyelmen kívül hagyni. A szegregátumokban jellemző a rossz közműellátottság, az alacsony komfortfokozatú épületek vagy a stabil lakhatást ellehetetlenítő bérleti, szívdességi lakáshasználati állapotok.

Földrajzilag általában a településhatáron, külterületen figyelhetők meg, ami miatt ezekről a helyekről a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés is nehezített.

Abdán a fenti meghatározás szerinti szegregátum nem alakult ki, azonban a már fentebb említett területen – Abda, Pillingér pusztá – az odaköltözés az érintett réteg tekintetében megindult, arányaiban csak néhány százalék, de az Önkormányzat részéről odafigyelést igényel.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya

A szegregálódás szempontjából veszélyeztetett réteg településünkön jellemzően az első célcsoportba sorolhatók, még aktív korúak, alacsony iskolai végzettségűek, tartósan munkanélküliek, akik rendszeresen részesülnek a települési támogatás valamelyik formájából.

Adataink szerint jelenleg gyermekek nem élnek a település szegregációval veszélyeztetett részén.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Abdán a fenti meghatározás szerinti szegregátum nem alakult ki, azonban Pillingér pusztára az odaköltözés az érintett réteg tekintetében megindult, arányaiban csak néhány százalék, de az Önkormányzat részéről odafigyelést igényel.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (4) bekezdése határozza meg, hogy az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások kötelezően ellátandó feladata az önkormányzatnak. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. §-a értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyleti ellátásról,
- d) az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	2	0	0	1	32	17,24
2019	2	0	0	1	36	11,75
2020	2	0	0	1	30	12,83
2021	2	0	0	1	32	10,68
2022	2	0	0	1	32	10,75
2023	2	0	0	1	45	11,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egészségügyi alapellátás helyben a háziorvosi ellátáson keresztül valósul meg. Abdán 2 vegyes praxis látja el a lakosságot, csatolt körzetként a háziorvosok a szomszédos börcsi körzetet is ellátják.

A faluközpontban található épületben található a két orvosi rendelő, a védőnői szolgálat és a patika, illetve a magánpraxisként működő fogorvos is.

Az ellátás megfelelő színvonalon működik, az egyenlő bánásmódhoz való jog ezen a területen érvényesül, hiszen az egészségügyi intézmények használata megfelelő színvonalú és hatékony. Ez a háziorvosi rendelő megközelíthetőségében (faluközpont), a rendelési idő beosztásában is megnyilvánul.

Az Önkormányzat a háziorvosokkal közösen megszervezte a laborjárat működését, így hetente egy alkalommal lehetőség van, a helyben történő vérvételre, ezért a lakosoknak nem kell Győrbe utazniuk. Ez főleg a kisgyermekes családok, illetve az idősek szempontjából tehermentesítő tényező.

Szintén a háziorvosokkal együttműködve valósul meg az iskolaegészségügyi ellátás, melyet a háziorvosok külön megállapodás alapján, a társadalombiztosító finanszírozásával látnak el.

A háziorvosi ellátás keretében heti egy alkalommal, külön rendelési időben a háziorvosok a védőnővel közösen a kisgyermekes édesanyák részére tanácsadást tartanak.

A védőnői szolgálat Abdán 1 fő védőnővel működik, aki a rendelő helyiségében, illetve a gyermekek otthonában végzi a jogszabály által előírt feladatait.

Településünk lakosságát 2023. március 01. napjától a vármegyénkben kísérleti jelleggel bevezetett, OMSZ által működtetett ügyeleti rendszer látja el rendelési időn és a háziorvosok készenléti idején kívül.

A fogorvosi ellátást napjainkban már helyben vehetik igénybe a lakosok, mely annak köszönhető, hogy pályázati forrásból felépült és 2022-ben átadásra került egy modern fogorvosi rendelő.

A járóbeteg szakellátás javarészt Győrben, és Mosonmagyaróváron valósul meg, a fekvőbeteg ellátást 50 km-en belül 4 kórház oldja meg.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A betegségek megelőzésének fontos formája a szűréseken való részvétel ösztönzése, a felvilágosító tevékenység kiterjesztése.

A településen a prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés biztosított, a szűrővizsgálatokat az Önkormányzat (pl.: tüdőszűrés), a háziorvosok szervezik, de napjainkra megjelentek a különböző üzleti alapon, cégek által szervezett szűrések is.

A szűréseken részt vettek pontos száma az Önkormányzat számára nem ismert, a tapasztalatok alapján lakosság körében az emlőszűrés, a méhnyak-szűrés, a tüdőszűrés lehetősége a legszélesebb körben ismert.

Hiányossága a rendszernek, hogy még a háziorvosok számára sincs pontos adat arra vonatkozóan, hogy pácienseik milyen szűrővizsgálatokon vesznek részt. Emiatt becsült adat, hogy az emlőszűrésre a település érintett lakosságának 50 %-a megy el, aminek az arányán javítani kell.

Az Önkormányzatnak, a háziorvosoknak, és civil szervezeteknek is szerepet kell vállalniuk, a szűrővizsgálatok fontosságának tudatosításában.

Az egészségnap és életmód nap szervezése számos kisebb szűrésre, valamint fentiek népszerűsítésére ad lehetőséget, a feladat megvalósítása az Önkormányzat, az iskola és a civil szervezetek hatékony közreműködésével jön létre településünkön.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés a javarészt a megyeszékhelyen megoldott. A gyermekek vizsgálata, fejlesztése a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Önkormányzat által fenntartott Gyógypedagógiai Szolgáltató Központban széleskörűen megoldott. Itt működik a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, továbbá foglalkoznak logopédiai ellátással, korai fejlesztéssel, fejlesztő felkészítéssel.

A helyi általános iskola 3 fő főállású, gyógypedagógiai képesítéssel rendelkező pedagógust alkalmaz, így az SNI-s gyerekek fejlesztése megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünkön a közétkeztetés erre a célra szakosodott cégen keresztül történik. Ennek keretében étkeznek a bölcsődés gyerekek, az óvodások, az iskola tanulói, illetve a szociális étkezők is, ami azt jelenti, hogy sokfajta előírásnak és elvárásnak kell megfelelni a közétkeztetést biztosítónak.

Hiányosságokat lehet tapasztalni, de a Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv ellenőrzései alkalmával tett megállapítások, valamint a szülői észrevételek kapcsán az Önkormányzat szükség esetén beavatkozik.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sport az egészséges életmód része, így fontos feladat, hogy a lakosok számára a sportolási lehetőségek hozzáférhetőek legyenek.

A sportolásra lehetőséget adó infrastruktúra fejlesztése folyamatos, de üteme nagyban függ az Önkormányzat által felhasználható forrásoktól. Abda község Önkormányzata évek óta rendszeresen pályázik a különböző beruházások támogatására, jelenlegi egyik legjelentősebb cél a tornacsarnok felépítése jelenleg is zajlik.

Az utóbbi évek fejlesztése kapcsán valósult meg a strandröplabda pálya kialakítása, illetve megvalósult az Abdát Győrrel összekötő kerékpárút kivitelezése, amely szintén sportolási lehetőséget nyújt a község lakosságának. Egy nyertes pályázatnak köszönhetően szabadtéri kondipark is kialakításra került, melynek kihasználtsága egyre nagyobb.

2022 év folyamán vehették birtokba az érdeklődők – főleg gyerekek – a bringaparkot, mely szintén pályázati forrás felhasználásával valósulhatott meg.

A helyi szervezésű sportprogramok több korosztályt érintenek, az óvodások, iskolások rendszeresen szerveznek, vesznek részt sportnapon, az iskolában pedig különóra keretében sportolhatnak a gyerekek.

Széles korosztályt érintően működik településünkön foci szakosztály, valamint nagy hagyománya van a lovassportnak. Tagjaik civil szervezetbe tömörülnek, melyek nagyrészt vállalnak a sportprogramok szervezésében.

2023 évben önkormányzati szervezéssel valósult meg a nagy sikerű Sportágválasztó nap, melyen 3 település (Abda, Börcs, Ikrény) iskoláinak tanuló vehettek részt.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés a községben megoldott, az Önkormányzat a rászorulóknak biztosítja az étkezés, házi segítségnyújtás ellátásokat, valamint a családsegítést. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is jelen van a településen, melyet üzleti alapon működő cégek, valamint külön megállapodás alapján Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata lát el.

Az rászorultaknak étkezése az óvodakonyháról megoldott, helyben fogyasztással, elvitellel vagy kiszállítással. A szociális étkezésben résztvevők száma változó, az utóbbi két év tendenciája emelkedő.

A családok életvitelének átalakulása miatt gyakori probléma, hogy a munkavállalás mellett a családok nem tudják a napi szintű felügyeletet biztosítani idős hozzátartozói részére.

A házi segítségnyújtást az önkormányzat 1 fő szociális gondozó útján biztosítja, akinek a jogszabály által maximális kapacitása 9 fő ellátott. Az ellátotti kör vegyes képet mutat, de jellemzően az idős korosztály szorul gondozásra. A szociális gondozó vagy személyes gondozás vagy szociális segítség keretében látja el a jogszabályban előírt feladatokat, mint például:

- segítségnyújtás a mindennapi életvitelben,
- ebédhordás,
- ápolási feladatok,
- mentális gondozás.

Pályázati forrásoknak köszönhetően (TOP-4.2.1-15-GM1-2016-00011 kódszámú „Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Abda településen” című projekt) új beruházásként 2019. év elején nyitott a megkapuit egy szociális szolgáltatóház, melynek köszönhetően az idősek nappali ellátásával bővült a szolgáltatások köre.

A szociális gondozó a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság EFOP-3.8.2-16-2016-00001 számú országos továbbképzési projektje keretében minősített tanfolyami képzésen vett részt.

A *jelzőrendszeres házi segítségnyújtást* arányaiban nem sokan veszik igénybe, a kezdeti 50-60 fős ellátotti létszám mára lecsökkent, annak ellenére, hogy az Önkormányzat anyagilag is támogatja az igénybevevőket. Az okok között az is felmerült, hogy az utóbbi években voltak olyan szolgáltatók, akik nem megfelelő színvonalon végezték tevékenységüket, így az idősok elvesztették a bizalmukat a szolgáltatás iránt. Ennek kezelésére az Önkormányzat a célcsoport körében tájékoztatókat szervezett, ennek ellenére az igénybevevők száma kevés.

A *családsegítés* az Szt. szerint a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Fenti tevékenységet a településen, a 3 községre (Abda, Börös, Ikrény) szerveződött Rábca Menti községek Önkormányzatainak Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának családsegítő munkatársai látják el.

A szervezet jogszabály által előírt feladatain túlmenően programok, rendezvények, segélyezési akciók megszervezésében is részt vesz.

Fő tevékenységük a családgondozás, melyre vonatkozóan megállapítható, hogy az családok életviszonyai, a megszorodott problémák miatt egyre nő az esetszám. Míg korábban az esetek döntő többsége a szegényebb, alacsonyabb iskolázottsággal rendelkező, és ismétlődően ugyanazon családok közül került ki, napjainkra a családgondozói ellátásra szorultak köre kibővült. Az érintett családok sok és összetett problémával küzdenek, melynek megoldása sokszor csak a családsegítő segítségével sikerülhet, azonban gyakori gond, hogy ez, az együttműködés hiányában nem valósul meg.

A családsegítő munkájuk során folyamatosan kapcsolatot tartanak más intézmények szakembereivel, évente 6 alkalommal szakmaközi tanácskozás keretében vitatják meg a felmerülő problémákat, eseteket.

A szakmaközi tanácskozások résztvevői a jelzőrendszeri tagok:

- a Győri Család- és Gyermekjóléti Központ jelzőrendszeri tanácsadója
- védőnők
- iskola, óvoda ifjúságvédelmi felelősei
- körzeti megbízott
- szociális gondozó
- háziorvosok.

A családsegítő munkatársak a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság EFOP-3.8.2-16-2016-00001 számú országos továbbképzési projektje keretében minősített tanfolyami képzéseken vettek részt.

A fenti szolgáltatások nyújtásakor az Önkormányzat szakemberei hátrányos megkülönböztetés nélkül, az egyenlő bánásmód követelményének betartásával látják el közfeladatukat.

A hatósági feladatokat a Győri Család- és Gyermekjóléti Központ települési családsegítő útján látja el.

g) drogrevenziós szolgáltatások

Napjainkban egyre fontosabb feladat a fiatalok drogrevenziós felvilágosítása. Településünkön a helyi iskolába járó tanulók iskolai tanórai keretek között felvilágosító, prevenziós előadásokon vesznek részt, továbbá a Szociális Szolgáltató házban és az Önkormányzat szervezésében is rész vehettek az érdeklődők a drogrevenzió téma köré szervezett előadásokon.

A téma fontosságára tekintettel az önkormányzat ebben a témában is próbál pályázati forrásokhoz jutni.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A fenti szolgáltatások nyújtásakor az Önkormányzat szakemberei hátrányos megkülönböztetés nélkül, az egyenlő bánásmód követelményének betartásával látják el közfeladatukat.

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem történt a településen.

i) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A hátránykompenzálás során az egyén társadalmi, szociális kulturális körülményeiből adódó lemaradás kompenzálása történik különböző eszközök segítségével.

A hátrányos helyzetű emberek, gyerekek esetén jellemző a motiváció hiánya, az alacsonyabb teljesítmény, a társadalom többi rétegéhez képest alacsonyabb az életszínvonal, gyengébb kulturális ellátottság, alacsony szintű iskolázottság.

A hátránykompenzáló juttatások településünkön a helyi szociális rendelet által nyújtható támogatások, amelyek közül a gyermekek kirándulási, táboroztatási támogatása kiemelendő. Ez a fajta támogatási forma lehetővé teszi, hogy azon gyermekek, akiknek a családjában az anyagi lehetőségek szűkebbek, ne maradjanak ki azokból a programokból, melyek tanulásukhoz, egészséges fejlődésükhöz, szociális kapcsolataik kialakításához szükségesek.

Az egyéb pénzbeli támogatások (pl.: lakhatási-, gyógyszer-, tűzifa támogatás) is fontosak, hiszen ezek a megfelelő életkörülmények javításához járulnak hozzá.

A hátránykompenzáló szolgáltatások közül három fajta szociális alapszolgáltatás is jelen van településünkön:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- idősök nappali ellátása.

3.6.2. Szociális konyha	
Év	Szociális konyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	1694
2019	2715
2020	2457
2021	1571
2022	2450
2023	2654

Forrás: Önkormányzati adatok

Mindhárom szolgáltatási forma arra irányul, hogy az igénybevevők a szociális helyzetük, életkoruk, egészségi állapotuk, családi helyzetük miatt ne kerüljenek hátrányba más embertársukkal szemben.

Ezek a szolgáltatások biztosítják, hogy az igénybevevők a szociális háló segítségével fenn tudják tartani napi rendszeres életvitelüket, illetve ne szeparálódjanak, magányosodjanak el.

Az egészségügyi ellátás keretein belül nagyon fontos szolgáltatás a laborjárat működtetése, melynek köszönhetően a pácienseknek nem kell beutazni Győrbe vérvétel lebonyolítása miatt.

Fontos célkitűzése volt az Önkormányzatnak, hogy a körzeti fogorvosi ellátás is a településen valósuljon meg. A Magyar Falu Programban elnyert forrás segítségével 2022. évben Abdán átadásra került az újonnan felépült fogorvosi rendelő, mely szintén a városi és falusi lét közötti hátrányokat igyekszik csökkenteni.

Ugyanezt a célt szolgálja a gyógyszertár működése, ami teljeskörűen kitudja szolgálni a helybeliek igényét.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

A település életében fontos szerepet töltenek be a közösségi szinterek, ahol a közösségi együttélés során, megnyilvánul a társadalmi szolidaritás.

Fentiek feltételei községükben, mind infrastrukturálisan, mind az Önkormányzat, illetve civil szervezetek közreműködése által adottak.

A közösségi élet Abdán alkalmi és rendszeres programokon keresztül valósulnak meg. 2009. évben felépült a Községháza új, korszerű épülete, melyben adottak a különböző programok megszervezésének feltételei, de a nagyobb, és nyitott teret igénylő rendezvények a Községháza melletti szabad területen, illetve a foci pályán valósulnak meg. Az önkormányzat a nagyobb rendezvényeket egy évre előre megtervezi (pl.: Falunap, Bornap, Gyermeknap, Falukarácsony, nemzeti ünnepek), melyek a falu közösségformálásában nagy jelentősége van.

A közösségi élet szinterei lehetnek helyben a sportlétesítmények, kulturális és közművelődési intézmények.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nincs	927	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

Községünk sportpályával rendelkezik, mely helyszíne sportegyesületek működésének, de alkalmas rendezvények lebonyolítására is (falunap, sportágválasztó, koncertek stb.).

Hiánypótló jelleggel az Önkormányzat TAO-s forrás igénybevételel igyekszik felépíteni egy sportcsarnokot, a kivitelezési munkák jelenleg is folyamatban van, jelenlegi cél a 2026. év végi átadás.

Az iskolában található könyvtár jól működik a nyári hónapok kivételével folyamatosan látogathatják a településen élők.

Közművelődési intézménykén működik a Kultúrház, ami többfunkciós jellegű. itt található egy kisebb tornaterem, ahol jelenleg az iskolai testnevelés órák folynak. Helyet ad továbbá az intézmény több civil szervezetnek, az esti órákban sportfoglalkozásoknak, játékonysági eseményeknek (pl. ruhabörze).

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A közösségformálás jelenleg tapasztalható akadály, és egyben megoldandó problémája a lakosság nehéz bevonása, mely egyrészt, abból is fakadhat, hogy az újonnan ideköltöző lakók, nehezen találják a közös kötődést a település régebbi lakóival, másrészt a más településen való munkavállalás, oktatási intézménybe való járás miatt, a lakosok egy részének élete nem helyben zajlik.

Településünkön a 2011. évi népszámlálás alkalmával 4 fő vallotta magát roma nemzetiségűnek, azóta pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre. A közösségi együttélésben etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Napjainkra felértékelődött az adományozás és az önkéntes munka szerepe, melynek célja az összefogás a rászoruló és a bajba jutottak megsegítése.

Településünkéről elmondható, hogy egyre több kezdeményezés valósul meg, melynek szervezői jellemzően civil közösségek. Ezeknek az akcióknak a gyermekek nevelése szempontjából is fontos szerepe van, hiszen erőteljesen szemléletformálók ezek a megmozdulások. Településünkön az alábbi jótékonyági, adományozási akciók valósultak meg az utóbbi években:

- rendezvény keretében lebonyolított jótékonyági adománygyűjtés fogyatékkal élő gyermek és családja számára,
- ingyenes ruhabörze,
- ételmentő akció,
- műanyag kupakgyűjtés fogyatékkal élő gyermek és családja számára,
- idősek karácsonyi csomagjának osztása.

Mind a fent említett adományozásokból, mind az önkéntes munkából a helyi civil szerveződések komoly szerepet vállalnak, a koordinálást a Szociális Szolgáltató Ház munkatársai segítik.

A középiskolás tanulók kötelező közösségi szolgálatának letöltésében valamennyi önkormányzati intézmény részt vesz, Abda Község Önkormányzatának Győrben, Mosonmagyaróváron, Csornán található középiskolákkal van megállapodása annak érdekében, hogy a településen élő tanulók helyben tudjanak munkálkodni a közösségért.

Ennek keretében a diákok részt vállalnak a helyi rendezvények lebonyolításában (pl.: kreatív foglalkozások), a helyi hírlap terjesztésben, illetve a civil szervezetek munkáját is segítik a jogszabály által megengedett keretek között.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A legutóbbi népszámlálási adatok szerint településünkön csekély számban élnek nemzetiséghez tartozók, az önkormányzatnak nincs tudomása hivatalos szerveződésről a településen, azonban az ilyen irányú törekvéseket kulturális identitásuk megőrzéséhez – a többi civil szervezethez hasonlóan – az önkormányzat támogatja.

e) helyi lakossági önszerveződések

Településünkön aktív és színes a közösségi élet. A civil szervezetek rendszeres programszervezők, illetve maga a szerveződés is közösségformáló tényező.

Jelenleg 14 civilszervezet működik Abdán, akik egy helyi önkormányzati rendeletnek köszönhetően pénzbeli támogatást is kaphatnak működésükhöz, programjaik megszervezéséhez, lebonyolításához.

Az együttműködés a civil szervezetekkel így kétoldalú, hiszen az önkormányzat által szervezett rendezvényekhez bármikor bevonhatóak.

A civil szerveződések közül a nyugdíjasok, klubbot is működtetnek, ahova az idős emberek rendszeresen eljárnak, és akik falun kívüli tevékenységeket (kirándulás, nyugdíjas találkozó) is szerveznek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony iskolai végzettség, végzettség hiánya a munkanélküliek körében	Foglalkoztatási osztály által szervezett képzések, tanfolyamok
Tartós munkanélküliség, tartós közfoglalkoztatási jogviszony	Foglalkoztatási programok szervezésével a munkanélküliek visszaintegrálása a rendes munka világába, atipikus foglalkoztatási formák támogatása.
A településen lakhatási problémával élők elhelyezése	Szociális bérlakások kialakítása.

4. A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők

			(TS 003)	(TS 005)	(TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 684	1 693	3377	49,87%	50,13%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			89	2,64%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	234	277	511	6,93%	8,20%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	61	48	109	1,81%	1,42%

Forrás: TelR, KSH Tstar

A 4.1. számú táblázat a 2023. év december 31-i állandó népesség adatait tartalmazza 0-17 évköztí korosztályos és nemenkénti bontásban. A táblázatból megállapítható, hogy az állandó népesség 21 %-át teszik ki a 0-17 évesek.

A településen a gyermekek életkorának megfelelő intézményi ellátás a bölcsőde, az óvoda, és az iskola fenntartásával biztosított. Ezekon túlmenően a gyermekek fejlődését 1 fő főállású védőnő kíséri nyomon, valamint a településen a Rábca Menti Községek Önkormányzatainak Család- és Gyermekejóléti Szolgálat 2 fő családsegítő munkatársa nyújt segítséget azoknak a családoknak, ahol beavatkozás szükséges.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A *veszélyeztetett gyermek* definíciója alatt a gyermekvédelmi törvény meghatározásában olyan –magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult – állapotot értünk, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja. Olyan állapotról van szó, amelynek kialakulásában számtalan tényező játszhat közre a szülők, a környezet, vagy a gyermek részéről.

A gyermekvédelem feladata a veszélyeztető tényezők felismerése, feltárása, a veszélyeztető magatartás megszüntetése.

A veszélyeztetettség leggyakrabban a gyermek viselkedési zavarai, beilleszkedési zavarai által kerül napvilágra, ami miatt nagyon fontos szerepe van a jelzőrendszer működésének.

A veszélyeztetettség és hátrányos helyzet nehezen elhatárolható fogalom, de elmondható, hogy a veszélyeztetettség előfordulása gyakoribb a hátrányos helyzetű rétegek esetén, és a hátrányos helyzet, tartós fennállása sokszor a veszélyeztetettséghez vezet.

Emiatt nagyon fontos, hogy időben napvilágra kerüljenek a problémák, amikor még kisebb és kevésbé drasztikus beavatkozással megoldhatók azok.

A védelembe vétel, mint hatósági ügy 2016. januárja óta a Család- és Gyermekejóléti Központ hatáskörébe került. A Hatósági Csoport Győr járás 35 településének (köztük Abda) teljes lakosságára kiterjedően látja el a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, a gyermekek védelmére irányuló hatósági tevékenységekhez kapcsolódó esetmenedzselési feladatokat.

A gyermekek védelmére irányuló hatósági eljárások tekintetében a Gyámhivatal a Hatósági Csoport esetmenedzsereivel áll kapcsolatban, őket keresi meg, akik az eljárásba bevonják az Alapszolgáltatási Csoportot (Győr), illetve a települések család és gyermekejóléti szolgáltatóit, azaz a családsegítő szakembereket. Az esetmenedzser a családok életében egy olyan támogató személy, olyan szociális szakember, aki a fokozottan veszélyeztetett gyermekek és családjuk köré a különböző szolgáltatásokat, ellátásokat, szociális segítő munkát szervezi.

Az esetkezelés során a család és az esetkezelésbe bevont szakemberek, szolgálatok, ellátást nyújtók tevékenységet végig kíséri, együttműködésüket koordinálja, valamint dokumentálja. Figyeli az egyes szolgáltatásnyújtások és beavatkozások eredményét, amennyiben nem történik meg a szolgáltatásnyújtás vagy nincs eredmény, akkor korrekciós intézkedéseket tesz.

A gyermek(ek) veszélyeztetettsége kapcsán szükséges gyermekvédelmi intézkedésekre vonatkozó javaslatot – az azonnali intézkedés kezdeményezését leszámítva – mindig az esetmenedzser teszi meg.

Hatósági tevékenységéhez kapcsolódóan gyermekvédelmi intézkedéseket kezdeményez, a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét.

A veszélyeztetettség kialakulásának fő okai az anyagi gondok, a szülők elhanyagoló magatartása, a hátrányos helyzetű családi környezet tényezői, az életvezetési problémák, a szülők mentális, pszichés, szenvedély betegségei.

A családsegítő munkatársak esetei között, egyre több azoknak a szülőknek a száma, akik a megváltozott élethelyzetet – lakás elvesztése, munkanélküliség, betegség miatti megváltozott munkaképesség – nem tudják kezelni, így a gyermekek is veszélyeztetetté válnak.

A tapasztalat szerint a veszélyeztetettség kialakulásában az is szerepet játszik, hogy a gyermekek szabadidejüket nem tudják hasznosan eltölteni, így a hasonló problémákkal küzdő társaikkal közösen elindul egy sodródási folyamat, ami az időben történő beavatkozás hiányában súlyossá válhat.

Gyakori probléma a szülők nem együttműködő magatartása, aminek hiánya, szintén gátló tényező a probléma megoldásában.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	1	n.a.
2019	3	0
2020	2	1
2021	1	0
2022	2	16
2023	4	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Fogyatékkal élő gyermek a településen az 0- 18 éves korosztályban 6 fő van, ebből 2 fő mozgásszervi, 2 fő pedig értelmi, 2 fő hallásfogyatékos.

Fenti csoportba tartozó gyermekek aránya a település hasonlókorú lakosságához képest alacsony, lakhatási és szociális körülményeik megfelelőek.

Az 1 fő mozgásszervi fogyatékos gyermek egyben halmozottan hátrányos helyzetű család tagja is, így helyzetük kapcsán az önkormányzat és a gyermekjóléti szolgálat folyamatosan tartja a családdal a kapcsolatot.

Településünkön magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A gyermekek védelméről, és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. rendelkezései értelmében az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy
- nevelésbe vették.

Az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	15
2019	12
2020	14
2021	10
2022	8
2023	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre jutó havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak támogatása, a következő formában:

- étkezési kedvezmény,
- évente két alkalommal pénzbeli támogatás,
- tankönyvtámogatás.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylő családok száma csökkenő tendenciát mutat. Az igénybe vehető kedvezmények közül az ingyenes, illetve kedvezményes étkeztetést, valamint az ingyenes tankönyv ellátást mindenki igénybe veszi, óvodás, illetve iskoláskorú gyermeke jogán.

Településünkön jelenleg kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra egy gyermek sem jogosult.

A kedvezmények igénylésénél mind a tájékoztatásban, mind az ügyintézésben az önkormányzati ügyintéző, a családsegítő munkatársak és az intézményi ügyintézők együttműködése valósul meg, a szolgáltatáshoz való hozzájutás feltételei adóttak.

A települési jelzőrendszer tagjai (iskola, óvoda, védőnő, háziorvosok) a felszínre került sajátos élethelyzetek kapcsán jelzéssel élnek, így az önkormányzati ügyintéző, illetve a családsegítő munkatárs segítségére lehet a családnak ügyei intézésében, illetve a különböző kedvezmények igénybevételeiben.

c) a gyermek jogán járó helyi jutatásokban részesülők helyzete

Fenti ellátáson túlmenően települési támogatás keretében az alábbiak adhatók gyermekek támogatása jogcímen:

- gyermekintézményi étkezési térítési díj átvállalása,
- tanköteles korú gyermek, illetve középfokú- vagy felsőfokú tanulmányokat nappali tagozaton folytató fiatal részére tanszerek-, tankönyvek megvásárlására, illetve osztálykirándulás, táborozás költségeire,
- gyermek-szülő gyámhatósági vagy bírósági határozaton alapuló kapcsolattartás útiköltségeihez való hozzájáruláshoz,
- gyermek fogadásának előkészítéséhez nyújtott támogatás.

A fent felsorolt helyi szintű támogatások közül jellemzően az iskoláztatáshoz kapcsolódó támogatásokat veszik igénybe a szülők.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	10	5	15
2019	15	9	24
2020	13	6	19
2021	12	8	20
2022	12	6	18
2023	15	7	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A táblázatból kitűnik egy nagyobb ugrás a 2018-as évet követően, ennek egyik oka, hogy településünkön a COVID19 járvány következtében több családban is volt haláleset, mai miatt egy vagy több gyermek is elvesztette egyik szülőjét.

Ezen családok mindegyike a későbbiekben önkormányzati segítséggel kapcsolatba került a Regőczy István alapítvánnyal is, ami megoldást jelenthet mindaddig, amíg a gyermek nagykorú lesz, vagy befejezi a tanulmányait, munkába áll és képes saját magáról gondoskodni.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkezésben részesülők jellemzői

Az intézményi *gyermekétkeztetés* a településen központi melegítő konyhán keresztül megoldott, az étel vásárolt szolgáltatásként, külső cég által működik. A bölcsődébe és óvodába járó gyermekek helyben étkeznek, és a 2012/13 tanévtől kezdődően is iskolában is kiépítésre került egy étkező helyiség.

Az intézményekben hétvégén étkezési lehetőség nincsen, az óvodai konyha a 4 hetes leállási időszak kivételével nyáron is működik, de csak az óvodába és bölcsődébe járó gyerekek veszik igénybe.

Mind az óvodában, mind az iskolában 1 fő konyhai dolgozó vesz részt az étkeztetésben, ami a gyermeklétszámhoz viszonyítva megfelelő.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése kimondja, hogy a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

Fentieket teljesülését a megfelelő szakhatóság rendszeresen ellenőrzi, szükség esetén intézkedések megtételére szólítja fel az étkezést biztosító céget.

Az önkormányzat saját hatáskörében kivizsgálja szülői panaszokat, amennyiben, azok megalapozottak intézkedést kezdeményez. A diétás étkeztetés feltételei biztosítottak.

Az érintett csoportok körében végzett igényfelmérés alapján, nyári étkeztetést az Önkormányzat nem szervez.

A gyermekétkeztetéshez, mint normatív kedvezményhez való hozzáférés, az arra jogosultak számára biztosított, ingyenesség, illetve 50%-os kedvezmény formájában.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	67	25	65	n.a.	0	0
2019	69	18	72	n.a.	0	0
2020	57	25	75	n.a.	0	0
2021	52	9	66	n.a.	0	0
2022	52	8	64	n.a.	0	0
2023	50	8	65	n.a.	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekekről adatokkal nem rendelkezünk.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Magyar állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekekről adattal nem rendelkezünk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Abda községben szegregált, telepszerű lakókörnyezet nem található, minden gyermek számára biztosított az életkorának megfelelő intézményi ellátás, oktatás, az egészségügyi ellátás igénybevétele.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői

A védőnői ellátás biztosítására Védőnői Szolgálat működik, az abdai körzetet 1 fő főállású védőnő látja el, a területi ellátotti létszám a 2021. szeptember 30-i adatok szerint 218 fő, ebből 0-3 éves korú 122 fő, 3 fő külterületi ellátott 1 fő, oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermek nem volt.

Az ellátáshoz való hozzájutás biztosított, a védőnő 1 községet lát el. Munkája során együttműködik az iskolával, az óvodával, a családgondozókkal, az önkormányzattal, részt vesz az iskolaegészségügyi feladatok ellátásában is, illetve a települési jelzőrendszer tagjaként jelzéssel él, amennyiben olyan gyermek kerül a látóterébe, aki számára nem biztosítottak az egészséges fejlődés feltételei. A községben betöltetlen védőnői álláshely nincsen, a helyettesítés megoldott.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	123	207
2019	1	122	216
2020	1	123	213
2021	1	122	218
2022	1	118	221
2023	1	127	217

Forrás: Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	2	0	0	0	adathiány
2019	2	0	0	0	adathiány
2020	2	0	0	0	adathiány
2021	2	0	0	0	adathiány
2022	2	0	0	0	adathiány
2023	2	0	0	0	adathiány

Forrás: Önkormányzati adatok

A *gyermekorvosi ellátás* vegyes háziiorvosi praxisokban valósul meg, két körzetben, két háziorvos látja el a feladatokat. A háziorvosok megállapodás alapján elvégzik az iskolaegészségügyi feladatokat, bonyolítják a kötelező szűréseket, valamint az oltások beadását is.

A gyermekek orvosi ellátásának vegyes körzetben történő megoldása települési szinten elfogadott, a háziorvosok külön intézkedésekkel segítik a kisgyermekes szülőket, akiket pl. a rendelések alkalmával előre sorolnak a várakozó páciensek között.

A háziorvosok a védőnővel közösen a településen heti egy alkalommal csecsemő- és gyermek tanácsadást tartanak, amelyen végzik az éves státuszvizsgálatot, a kötelező szűréseket, valamint oltások beadását.

A gyermek szakorvosi ellátásokat a település lakói Győrben tudják igénybe venni. A településen betöltetlen háziiorvosi praxis nincs.

c) A 0–7 éves korúak speciális ellátási igényeire vonatkozó adatok

A 0–7 éves korúak speciális ellátási igényei legfőképpen a korai fejlesztésre, rehabilitációra vonatkoznak. Ezek a speciális ellátási igények súlyosfogyatékoság, vagy tartós betegség miatt merülnek fel, melynek kielégítése a sérülékeny csoportok körében nehezített.

A településre vonatkozó pontos számadatok nem állnak rendelkezésre, az érintettek számát illetően, a helyzetelemzés az önkormányzat látókörébe került esetek alapján végezhető el.

Ezen tapasztalatok alapján elmondható, hogy Abdán a speciális ellátási igényű gyermekek döntő többsége nem a sérülékeny csoportok tagja, az ellátásokhoz való hozzáférés megoldott, igénybevételére általában Győrben nyílik lehetőség.

Az Önkormányzat, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat igény esetén tájékoztatás nyújtásával, a lehetőségek feltérképezésével tud segítséget nyújtani a rászoruló családoknak.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

Abdán 2012. december 31. napjáig a *gyermekjóléti alapellátást* az Ikrény Mikrotérség Gyermekjóléti Szolgáltatást Ellátó Intézménye végezte. 2013. január 01. napjával alakult meg a Rábca Menti Községek Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Abda, Börcs, Ikrény községek összefogásával. Ennek az intézménynek a kereti között valósul meg településünkön a gyermekjóléti alapellátás, melynek biztosítása jogszabály által előírt kötelezettsége az önkormányzatnak.

A gyermekjóléti szolgálat, gondozási tevékenységét szemlélteti a következő táblázat:

	Gondozott gyermekek és családjainak száma			
	2022.		2023.	
	Gyermekek száma /Családjainak száma		Gyermekek száma/ Családjainak száma	
Alapellátásban történő gondozás	15	11	29	20
Védelembevétel	1	1	5	4
Tárgyévben újként keletkezett gondozási esetek száma	5		6	
Átmeneti nevelés	0		0	

Forrás: Rábca Menti Községek Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Fentiek alapján elmondható, hogy bár keletkeznek újabb gondozási esetek, több olyan család és gyermek él a településen, akik évek óta a rendszerben vannak. Jellemző tendencia községünkben, hogy az újonnan, munkavállalás reményében ideköltöző családok gyermekei, a megélhetési problémák miatt bekerülnek az alapellátás körébe.

A gyermekjóléti szolgálat rendszeresen segítséget nyújt gyűjtésekkel, a rászoruló családok ruha, élelmiszer, játék adományban részesülnek ezáltal.

Fontos területe a családgondozók munkájának, a prevenciós és közösségi programok szervezése, melyekbe, a helyi óvodába, iskolába járó gyerekek kerülnek bevonásra.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A bölcsődei ellátás, mint szolgáltatás funkciója már nemcsak a szülők munkavégzésének támogatása, hanem a gyermekek egészséges fejlődésének segítése, jóllétének biztosítása, a szocializáció, a közösségi létre való felkészítés, az esélykiegyenlítés, és esetenként a környezeti kockázati tényezők felismerése és kezelése is. A településen egy bölcsőde működik.

Településünkön önkormányzati fenntartású bölcsőde működik 26 férőhellyel, munkahelyi, családi, mini bölcsőde nem működik Abda községben.

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	26	24

2019	26	23
2020	26	21
2021	26	23
2022	26	26
2023	26	24

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

f) gyermekvédelem

A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, amelyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A szociális, mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatása a gyermek életminőségét is pozitívan befolyásolja.

Abban a már kialakult *krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások* elsősorban a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásai, szakmai tevékenységük között szerepel az információnyújtás, tanácsadás, segítő beszélgetés, hivatalos ügyek intézése, az anyagi nehézséggel küzdők számára az ellátásokhoz való hozzáférés segítése, segítségnyújtás az álláskeresési, önéletrajz írási technikák elsajátításában.

Krízishelyzetben a településen élők a családsegítő munkatársakhoz, illetve az önkormányzathoz fordulhatnak.

A krízis helyzet megoldása történhet anyagi támogatással a helyi szociális rendeletbe foglalt ellátások kapcsán, illetve tevőlegesen a krízis helyzetbe került személyek kialakult élethelyzetének a kezelésével.

Ilyenek például a lakhatási problémák megoldása, segítségnyújtás intézménybe költözéshez, ruhaadományok kiosztása, téli időszakban a fűtési gondokkal küzdők segítése.

h) egészségfejlesztési, sport- szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A településen élő gyermekek számára életkoruknak megfelelően elérhető a bölcsődei és az óvodai ellátás, valamint az általános iskolai oktatás. Az általános iskolában tanulók többféle szakkör közül választhatnak. A helyi sportegyesület az utánpótlás nevelés keretében kiemelkedően fontos szerepet játszik a gyermekek és a fiatalok szabadidejének hasznos és egészséges eltöltésében, lehetőséget adva minden gyermeknek bármilyen jellegű megkülönböztetés nélkül. A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyirendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

Szabadidős célú, sport alapszolgáltatások, továbbá a kulturális szolgáltatások elérhetőségének és minőségének javítása fontos teendő az elkövetkező időszakban, amely hozzájárul a lakosság testi, lelki egészségének javulásához, bevonva a civil szervezeteket, a helyi vállalkozókat a tevékenységekbe, elősegítve a helyi identitás erősítését. A településhez való kötődés már gyermekkorban kialakítható, ezzel is növelve a város népességmegtartó képességét.

A gyermekek számára nagyon fontos, hogy szabadidejüket hasznosan töltsék el, életkoruknak, érdeklődési körüknek megfelelő programokon vegyenek részt. Adott közösséghez való tartozás segíti őket az egészséges szocializációban, ezért a különböző közösségfejlesztő programoknak fontos szerepe van a gyermek fejlődése szempontjából.

Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés településünkön biztosított. Az önkormányzat által szervezett nyári napközis táborban jellemzően az alsó tagozatos gyermekek vesznek részt, számukra, változatos sport, kulturális, szabadidős programokat szerveznek a pedagógusok, önkormányzati dolgozók, illetve a családsegítő munkatársak.

Fentiek megszervezésében az Önkormányzat, az óvoda, az iskola és a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat munkatársai vesznek részt.

A programok egy része helyben szervezett, de vannak nem a településen szervezett programok is. A sportprogramok javarészt az iskola és óvoda életéhez kötődnek, minden évben megrendezésre kerül a Zrínyi Sportnap, melyen az iskola és a tagiskolák vettek részt, továbbá az óvoda rendszeres résztvevője a megyei szervezésű Ovi olimpiának. További programok a kézműves, kreatív foglalkozások, játék- és könyvbörze, a Ki Mit Tud vetélkedő.

Évek óta aktuális probléma egy olyan közösségi tér létrehozása, ahol a gyermekek felügyelet mellett, hasznosan, hasonló korosztályos csoportban tudják eltölteni szabadidejüket.

Szintén folyamatos megoldandó probléma, hogy a dolgozó szülők nehezen tudják megoldani a nyári gyermekfelügyeletet, egyre kevesebb az együtt élő többgenerációs család, illetve a táborok sok család számára megfizethetetlenek.

Ennek megoldására évek óta megrendezésre kerül a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat által szervezett nyári napközis tábor, melyre egyre több a jelentkező. A 2017/18-as tanévet követő nyár újdonsága, hogy megjelent a kínálatban az iskolát fenntartó Klebelsberg Központ által szervezett helyben történő táboroztatás, mellyel a nyárból 2 hétre lefedésre kerül.

A 2025-ös évben kerül továbbá beadásra a 3.1.3-23-GM1 számú TOP Plusz pályázat, melynek témája a Helyi humán fejlesztés Abdán, mely a gyermekek célcsoportján kívül érinti a Helyi Esélyegyenlőségi Program többi célcsoportját is. A projekt célja és tevékenységei oly módon kerültek kialakításra, hogy azok összhangban legyenek a HEP-ben megfogalmazott célkitűzésekkel, biztosítva az egyenlő bánásmódot és az esélyegyenlőséget, és amelyek illeszkednek a Vármegyei Esélyteremtő Paktumhoz és a Szolgáltatási Út Térképekhez.

i) gyermekétkeztetés

Az intézményi *gyermekétkeztetés* a településen központi melegítő konyhán keresztül megoldott, az étel vásárolt szolgáltatásként, külső cég által működik. A bölcsődébe és óvodába járó gyermekek helyben étkeznek, és a 2012/13 tanévtől kezdődően is iskolában is kiépítésre került egy étkező helyiség.

Az intézményekben hétvégén étkezési lehetőség nincsen, az óvodai konyha a 4 hetes leállási időszak kivételével nyáron is működik, de csak az óvodába és bölcsődébe járó gyerekek veszik igénybe.

Mind az óvodában, mind az iskolában 1 fő konyhai dolgozó vesz részt az étkeztetésben, ami a gyermeklétszámhoz viszonyítva megfelelő.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése kimondja, hogy a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

Fentieket teljesülését a megfelelő szakhatóság rendszeresen ellenőrzi, szükség esetén intézkedések megtételére szólítja fel az étkezést biztosító céget.

Az önkormányzat saját hatáskörében vizsgálja szülői panaszokat, amennyiben, azok megalapozottak intézkedést kezdeményez. A diétás étkeztetés feltételei biztosítottak.

Az érintett csoportok körében végzett igényfelmérés alapján, nyári étkeztetést az Önkormányzat nem szervez.

A gyermekétkeztetéshez, mint normatív kedvezményhez való hozzáférés, az arra jogosultak számára biztosított, ingyenesség, illetve 50%-os kedvezmény formájában.

2013-tól felmenő rendszerben kezdték el bevezetni a mindenki számára ingyenes tankönyvellátást az általános iskolákban, jelenleg már 1-8. osztályig nem kell fizetni az általános iskolába járó tanulók szüleinek a tankönyvekért, ami jelentős segítség a családoknak.

A fenti szolgáltatások nyújtásakor az Önkormányzat szakemberei hátrányos megkülönböztetés nélkül, az egyenlő bánásmód követelményének betartásával látják el közfeladatukat, észrevétellel civil érdekképviselők nem éltek.

j) eltérő kultúrájú, vagy hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Köznevelési és közoktatási intézményeinkben integrált oktatás folyik. Nyári táborok, kirándulások, sport programok, kézműves foglalkozások, nemzetiségi ételeket, népszokásokat bemutató programok szervezése, melyben az eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok tagjai közösen vesznek részt, ismerik meg egymást.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése történt volna a szolgáltatások nyújtásakor. Az önkormányzathoz erre vonatkozó észrevétel sem érkezett.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat évek óta folyamatosan részt vesz a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerben. A felsőoktatási szociális ösztöndíjrendszer az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára is elérhetővé kívánja tenni a felsőoktatásban való részvételt. Szintén a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése érdekében a helyi szociális rendelet alapján az önkormányzat segítséget nyújt táboroztatásban, intézményi térítési díj átvállalásban.

Az óvodai nevelés és az iskolai oktatás keretein belül településünkön gyógypedagógusok segítségével folyik az SNI-s gyermekek fejlesztése.

Az önkormányzati fenntartású óvodába és bölcsődébe járó gyermekek részére az épületben kialakított sószoza igénybevétel lehetőséget biztosít az egészségi állapotbeli hátrányok csökkentésében.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről határozza meg a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók körét. Eszerint *kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:*

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

- a) ***a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei***

Sajátos nevelés igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási-, vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja.

Hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete alapján megállapították.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek hároméves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek is, akit nevelésbe vettek.

A településen a Zrínyi Ilona Általános Iskola működik, a Klebelsberg Központ fenntartásában, melynek tagiskolái Börcsön, és Ikrényben található. A 2022/23-as tanévre beíratott tanulói létszám 220 fő.

A Mézeskalács Körzeti Napközi Otthonos Egységes Óvoda, Bölcsőde szintén börcsi, és ikrényi tagintézményekkel működik, a jelenlegi óvodai létszám 109 fő, a bölcsődébe pedig 24 gyermek jár. Az alábbi adatok a helyi intézménybe járó gyermekek, tanulók létszámát mutatja.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	107	2	1,87
2019	114	0	0,00
2020	109	0	0,00
2021	106	0	0,00
2022	102	0	0,00
2023	109	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Községünkben a HH-s gyermekek száma évről évre stagnáló képet mutat, a HHH-s arány jóval a megyei átlag alatti, de mivel az iskolai végzettségről szóló nyilatkozat önkéntes jellegű a szülők részéről, ez az adat nem minden esetben pontos.

Az iskolában tanuló SNI-s tanulók száma magas, a 2025. szeptember 30-i adatok szerint 4 fő gyermekkori autizmus, 19 fő egyéb pszichés fejlődési zavar miatt szorul fejlesztése.

A gyermekek, tanulók integrált nevelése, oktatása megoldott.

A 2025. szeptember 30. napján nyilvántartott adtaok szerint az óvodában a beíratott gyermekek közül 6 fő SNI-s gyermek részesül fejlesztésben.

Az abdai iskolában 3 fő tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos gyógypedagógus segíti a tanulók ellátását, az óvodában pedig 1 fő gyógypedagógus áll alkalmazásban, valamint van lehetőség logopédus igénybevételére.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	268	7	2,61
2019	271	1	0,36
2020	255	2	0,78
2021	244	1	0,41
2022	227	1	0,44
2023	220	1	0,45

Forrás: Önkormányzati adatok

Középfokú oktatási intézmény Abdán nem működik.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	3	0
2019	3	0
2020	4	0
2021	1	0
2022	1	0
2023	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

A településen mind az óvodai nevelés, mind az általános iskolai oktatás helyben biztosított, integrált nevelés és oktatás keretein belül.

Az óvodai ellátásban 126 férőhelyen van lehetőség az óvodai nevelést megvalósítani, ez a férőhely szám évek óta szinte maximális kapacitással működik.

Az SNI-s gyermekek fejlesztése gyógypedagógus segítségével megoldott, valamint van lehetőség logopédus igénybevételére.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves gyermek k száma	Óvo dai gyer mek cso por to k szá ma - gyóg ype da gó giai neve léss el együ tt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypeda gógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvo dai fela date llátá si hely ek szá ma (gyó gyp eda gói ai nev elés sel egy ütt) (TS 088)	Óv od áb a beí rt gye rm ek ek szá ma (gy óg yp ed ag ógi ai ne vel éss el egy ütt) (TS 08 7)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógyped agógiai oktatásba n részesülő óvodás gyermek ek száma az integrálta n oktatott SNI gyermek ek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcs oportra jutó gyermek ek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	123	5	125	1	107	0	0	21
2019	112	5	125	1	114	0	0	23
2020	123	5	125	1	109	0	0	22
2021	122	5	125	1	106	0	0	21
2022	127	5	125	1	101	0	0	20
2023	129	5	125	1	109	0	0	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati
adatgyűjtés

Az abdai iskolában 3 fő tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos gyógypedagógus segíti a tanulók ellátását, valamint van lehetőség logopédus igénybevételére.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási

helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	13	1	20,85	31,00
2019	0	12	1	22,58	29,89
2020	0	11	1	23,18	31,76
2021	0	11	1	22,18	29,51
2022	0	11	1	20,64	29,52
2023	0	10	1	22,00	26,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	30
2019	36
2020	49
2021	33
2022	36
2023	48

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Jellemzően a 8. osztályos tanuló sikeresen fejezik be az általános iskolát és lépnek át a középfokú oktatásba.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények közötti és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az abdai nevelési, oktatási intézményekben nem valósul meg.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az iskola eredményességének mutatói a lemorzsolódási adatok, a kompetenciamérés eredményei, valamint a továbbtanulási adatok.

A lemorzsolódás aránya az intézményeken belül rendre alacsonyabb az országos átlagnál, az évfolyamismétlők a 2021/2022-es tanévben nem volt, tanulmányi eredmény miatt lemorzsolódó tanuló sem.

A kompetenciamérés eredményeit az iskola folyamatosan elemzi.

Az intézmények tanulói az országos átlagnak általában megfelelő módon teljesítenek.

A két kompetencia terület mutatói nem térnek el nagyban egymástól.

Az egyenlő esélyek biztosítása területén nagyon fontos, hogy a HH-s tanulók mutatói hogyan alakulnak az iskolai mutatókhoz viszonyítva, azonban hiányosság, hogy egyik évben sem jelentek meg a HH-s tanulók eredményei a mérési mutatókban.

Kompetencia pontszámai Abdai iskola				
	6. osztály		8. osztály	
	matematika	szövegértés	matematika	szövegértés
2018	1521	1489	1659	1626
2019	1586	1543	1700	1597
2020	COVID19 miatt nem volt mérés			
2021	1473	1672	1572	1593
2022	1569	1444	1615	1415
2023	1466	1360	1639	1493

Forrás: Intézményi adatok

Az iskola továbbtanulási tendenciájára az jellemző, hogy rendre magasabb a szakgimnáziumban, valamint a szakiskolákban továbbtanulók aránya, kevesen tanulnak tovább gimnáziumban.

A 2022/23-as tanévben a továbbtanulók közül 8 fő választott gimnáziumot, technikumba 31 fő felvételizett és 9 fő szakképző iskolában tanult tovább.

A HH-s tanulók csekély arányban tanulnak tovább érettségit adó középiskolában. Jellemző a HH-s/HHH-s tanulókra, hogy az iskolai átlagtól eltérően nagyobb arányban tanulnak tovább speciális szakiskolában.

A tanórán kívüli foglalkozások szabadidős, és tanórán kívül megvalósuló tevékenységet kínálnak a tanulóknak.

A rendelkezésre álló adatok alapján összességében az a tapasztalat, hogy a HH/HHH-s tanulók szinte valamennyi tanórán kívüli foglalkozáson jóval kisebb arányban vesznek részt, mint társaik. A börcsi tagiskola alapfokú művészetoktatást biztosít a tanulóknak, amely nagy érdeklődésre tart számot, a tanulók 90-100%-a vesz részt e foglalkozásokon, így a hh/hhh-s tanulók is részt vesznek e foglalkozásokon. Az elmúlt tanévben nyári tábor nem került megszervezésre, ami hiányként jelentkezett a település életében.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

A kötelező hátránykompenzáló juttatásban, minden érintett gyermek részesül.

Az esetek jelzésében, feltárásában nagy szerepe van a települési jelzőrendszer tagjainak, mind a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, mind a fogyatékossgal élő gyermekek esetében.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0
2023	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek egy része nem tudja szabadidejét hasznosan tölteni.	Közösségi tér létrehozása, szabadidős programok szervezése, tornacsarnok építése.
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek számának növekedése.	Egyéni tervek készítése, pedagógusok továbbképzése, az érintett gyermekek szintjének mérése, értékelése
A hhh-s gyermekek számának pontos meghatározása szülői együttműködés hiányában nem elég sikeres.	A szülők tájékoztatása a hhh-s státusz „előnyeiről”.
A gyermekek/tanulók egészséges étkezése	Egészséges táplálkozás népszerűsítése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nemek aránya a településen (2023.12.31.):

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1694	1671	3365	50,34	49,66
0-14 éves	262	229	491	53,36	46,64
15-17 éves	65	57	122	53,27	46,73
18-59 éves	941	1021	1962	47,96	52,04
60-64 éves	66	79	145	45,52	54,48
65 év feletti	360	285	645	55,81	44,19

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter

A táblázat adatai szerint Abda községben a nemek aránya hasonló, azonban az egyes korcsoportokban már nagyobb aránybeli eltérés tapasztalható. Az aktív korú korosztályban rendre a férfiak aránya a nagyobb, azonban az idősebb korosztály esetében jelentősen nagyobb arányban vannak a nők, ami problémát vet fel.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A *női munkanélküliség* a munkanélküliség egy speciális fajtája, oka az elégtelen kereslet a női munkaerő iránt. Megoldatlan a gyermekvállalás és a munkába állás közötti összhang biztosítása Továbbra is rendkívül alacsony a részmunkaidős foglalkoztatás, illetve a távmunkahelyek száma.

Az alacsony iskolai végzettséggel azonos szintű probléma lehet a túlképzettség problémája is, ami a munkáltatók részéről a bérezésnél fontos szempont.

Az 50 év feletti munkanélküliekre összességében – így a nőkre is - jellemző probléma, hogy kevésbé alkalmazkodók a változásokkal szemben, ami egy esetleges alacsony iskolai végzettséggel párosulva, szinte determinálja a munka világából történő kirekesztődést.

Statisztikákban, nyilvántartásokban nem szereplő, de létező probléma még, a munkát kereső nők tekintetében, hogy a nők aktuális családi viszonyait hátrányként értékelik a munkáltatók. Ez a probléma általában rejtett, emiatt a megoldása is a legnehezebb.

A nők gazdasági szerepére azért is tekintettel kell lenni, mert az egyszülős családok jelentős részében a nők a családfenntartók. Abban az esetben, ha ezek a nők munkanélküliek maradnak, azzá válnak, a család helyzete is megrendülhet, és a család segítségére szorul.

A Teir és a Nemzeti Munkaügyi Hivatal alábbi adatai alapján az tapasztalható, hogy Abdán a nyilvántartott álláskereső száma csökkent, azonban az utóbbi években a nők aránya magasabb volt a férfiakéhoz képest.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	0,79	1,19	0,99%
2019	0,79	1,21	1,00%
2020	1,22	2,15	1,69%
2021	0,6	0,93	0,77%
2022	0,69	1,03	0,86%
2023	1,3	1,4	1,35%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az 5. 1. 2. számú tábla adataiból látszik, hogy a tartós munkanélküliség is a nőkre jellemzőbb a településen, bár nagyságrendileg a település összlakosság számához képest alacsony az arány.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél belül (TS 058)
	%	%
2018	50	54,55
2019	22,73	80
2020	32,43	75
2021	29,41	60
2022	26,32	40
2023	13,33	25

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele a foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen nincsen foglalkoztatást segítő és képzési program, üzleti alapon szervezett nyelvtanulási lehetőségek rendszeresen vannak, de az érdeklődés irántuk alacsony.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében álláskereső klub működött, a hatékonyabb álláskereső, elhelyezkedés érdekében. A munkanélküliek körében a programban való részvételi arány alacsony volt, a

résztevő nők száma magasabb volt, mint a férfiaké. Mindkét nemre jellemző volt az érdeklődés elvesztése a program iránt, így a klub jelenleg nem működik.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei igen korlátozottak, a munkakörök általában segédmunkási, takarítói feladatokból állnak. A helyi közfoglalkoztatásban az alacsony végzettségű női munkaerők általában településtisztasági feladatokba vonhatók be.

Az elhelyezkedési esélyeket az alacsony végzettségű munkanélküli nők körében az is csökkenti, hogy sok esetben, magát az álláskeresést sem tudják önállóan intézni. Ennek a problémának a megoldásában, a segítségnyújtásban van fontos szerepe a Családsegítő Szolgálat szakembereinek, akár az álláskeresési technikák oktatásban, akár a munkahelykeresésben.

Fontos probléma az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező álláskeresőknél, hogy súlyos életvezetési gondjaik vannak, emiatt hajlamosak megragadni a munkanélküliség, a segélyektől való függés állapotában. A családgondozó szakemberek feladata életvezetési tanácsok adása, valamint az Önkormányzaté, hogy a helyi szabályozás által, megakadályozza, hogy a tartós munkanélküliek segélyekből éljenek meg.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A nők bérezésére vonatkozó pontos információk nem állnak rendelkezésre, de feltételezhető, hogy a jövedelemarányok eltérők a férfiak javára. A jövedelmi hátrány 16 % a nők esetében, ágazatonként ez a mérték kicsivel eltérhet. Az alacsony foglalkoztatási státuszban a nők fizetése nem olyan nagymértékben tér el, mint a magasabb iskolai végzettséget megkívánó állásokban.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

A községben olyan szintű intézményhálózat működik, amely a gyermekek nappali ellátását biztosítja minden korosztályban.

Előremutató intézkedés a településen a bölcsődei ellátás biztosítása, amely megkönnyítheti a kisgyermekes nők elhelyezkedését. Létjogosultságát bizonyítja, hogy településünkön kezdettől fogva teljes a bölcsődekapacitás kihasználtság.

Az óvodai férőhelyek száma 125 fő, az előző évben csoportbővítés történt, így jelenleg az óvoda 5 csoporttal működik. Férőhelyhiány nincs, az Önkormányzat megteremti annak a lehetőségét, hogy az erre vonatkozó igényeket kielégítse.

A településen családi napközi nem működik.

Az iskola napközit mind az alsó, mind a felső tagozatos gyermekek számára biztosít, a gyermekek itt, vegyes csoportban tanulnak, illetve töltik szabadidejüket a tanórán kívül, a menzai étkezés szintén megoldott.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma
--

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	123	207
2019	1	122	216
2020	1	123	213
2021	1	122	218
2022	1	118	221
2023	1	127	217

Forrás: Önkormányzati adatok

A településen a 0-3 évköztí gyermekek száma a vizsgált időszakban hasonló, ezeknek a gyermekeknek egy része bekerül a bölcsődei ellátásba, ahol a férőhelyek száma 26, így azok az édesanyák, akik munkát szeretnének vállalni, a gyermek elhelyezése megoldott.

5.2.2. a) Bölcsődek és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	26	24
2019	26	23
2020	26	21
2021	26	23
2022	26	26
2023	26	25

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Településünkön munkahelyi, családi, mini bölcsőde nem működik, az önkormányzati fenntartású bölcsőde viszont szinte teljes kapacitással működik évről évre.

5.2.2. b) Bölcsődek és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi	Munkahelyi bölcsődébe	Működő családi	Családi bölcsődébe	Működő mini	Mini bölcsődébe	Működő (összes)	Böl (ö)

	bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	beírt gyerekek száma (TS 122)	bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	beírt gyerekek száma (TS 121)	bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	beírt gyerekek száma (TS 123)	bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	gye s (T
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	
2018	0	0	0	0	0	0	26	
2019	0	0	0	0	0	0	26	
2020	0	0	0	0	0	0	26	
2021	0	0	0	0	0	0	26	
2022	0	0	0	0	0	0	26	
2023	0	0	0	0	0	0	26	

Forrás:TeIR,KSH,Tstar

Az önkormányzati intézmények a lehetőségekhez mérten próbálják megkönnyíteni a nők munkavállalását, amely akár a rugalmas munkaidő beosztásban, a helyettesítések megoldásában is megnyilvánulhat.

A településen működő munkáltatókra vonatkozóan az önkormányzatnak ilyen irányú adat nem áll rendelkezésre.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

A teleülésen a védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja.

A településen védőnői szolgálat működik, a 1 fő főállású védőnővel. A szolgáltatáshoz való hozzáférés megoldott, a védőnő a Védőnői Szolgálat helyiségében, illetve családlátogatások alkalmával segíti a családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismereteket.

Munkája során kapcsolatban van a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a helyi háziorvosokkal, akik heti egy alkalommal gyermek és csecsemő tanácsadást tartanak körzetükben.

A háziorvosok prevenciós jelleggel rendszeresen felhívják a nők figyelmét a szűrővizsgálatokon való részvétel fontosságára, illetve tájékoztatják őket a megelőző lehetőségekről.

Ennek keretében, az Önkormányzat a védőnővel és a háziorvosokkal közösen részt vett a HPV-oltás népszerűsítésében, felmérések elvégzésében.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza.

Fenti szabályozás önmagában keveset ér, mivel az esetek döntő többségében, a családon belüli erőszak jelenlétére nem derül fény, a probléma feltárása együttműködés hiányában nagyon nehéz.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi bejelentések, feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Községünkben a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat által koordináltan a települési jelzőrendszer tagjai a jogszabály által előírt települési tanácskozáson rendszeresen megvitatják a felmerült problémákat, eseteket.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása szerint az elmúlt két évben feltárt, családon belüli erőszak egy esetben fordult elő, mely feljelentéssel, büntető eljárással zárult.

Fenti esetet követően mind az édesanya, mind e gyermekek folyamatos gondozás alatt állnak, mind a családsegítő munkatársaktól, mind az Önkormányzattól minden életvezetési illetve anyagi segítséget megkapnak.

Településünkön, a prevenció területén elsősorban a családgondozók, illetve a védőnő, aki hatékony segítséget tud nyújtani, hiszen ők azok, akik a családokkal akár napi kapcsolatban vannak. A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai által az iskolában tartott prevenciós órák témái között, foglalkoznak a családon belüli erőszak kérdésével, illetve a Kölyök klub elnevezésű programon is személyes kapcsolatba kerülnek az édesanyákkal, nőkkel, a védőnő pedig a tanácsadó tevékenysége során fejti ki tevékenységét.

Az önkormányzatnak abban van fontos szerepe a kérdésben, hogy támogassa a települési jelzőrendszer hatékony működését, aminek ezen a területen kiemelt a létjogosultsága, hiszen azokban az esetekben, amik nem derülnek ki, beavatkozni sem lehet.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A kialakult krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások a nők számára az anyaoththonok, illetve a családok átmeneti otthona, melyek a településtől 10 km-re található megyeszékhelyen találhatók.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők részvételére a közügyekről való döntési mechanizmusban szükség van, hiszen csak így jelenhet meg a nők érdeke is a döntésekben, ami a közös érdekeket szolgálja.

A településen a nők közéleti részvétele több területen is megnyilvánul. A helyi döntéshozatal szintjén, a képviselő testületben, illetve a civil szervezetek vezetői, tagjai között is szerepelnek nők, aki tevékenyen részt vesznek a község életében, képviselve a nők érdekeit.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A rendelkezésre álló adatok szerint helyi szinten nőket fokozottan érintő társadalmi problémák, emiatt a nők hátrányos megkülönböztetése miatti kezdeményezések nincsenek.

Az önkormányzat a jövőben is kiemelt figyelmet fordít arra, hogy fenti problémák ne alakuljanak ki, és a nőkkel való együttműködés a közélet minden területén megvalósuljon.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön
--

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők- különösen az egyedülállók – gazdasági kiszolgáltatottsága.	Információgyűjtés, intézményi háttér biztosítása.
A nők esélyegyenlőségével kapcsolatos adatok hiánya.	Adatgyűjtés releváns helyi partnerek bevonásával.
A rejtett családon belüli erőszak.	Felvilágosítás, jelzőrendszer fejlesztése, kapcsolati erőszak áldozatainak segítséget nyújtó szolgáltatások.
Hátrányos megkülönböztetés a munka világában, egyes szakterületeken, illetve vezetői szinteken a nemi eloszlás, bérezés egyenlőtlen.	Munkabér-munkakör-elemzés.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

Az időskorú népesség a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően a 65 év feletti népesség. A fejlett országok többségében jellemző a korstruktúra átalakulása, a népesség öregedése.

Ha az országos tendenciát nézzük, ennek a korcsoportnak a számát, arányát viszonyítva a 14 év alattiak számával, arányával, az időskorúak számának emelkedését láthatjuk az össznépességben.

A döntéshozókra, az egész társadalomra egyre nagyobb feladatot ró, ennek a jelenségnek a kezelése, ami nem kezelhető azokkal az eszközökkel, melyekkel korábban.

Abdai viszonylatban vizsgálva elmondható, hogy az öregségi index 100 fölé emelkedett, településünkön megváltozott ez elmúlt évek tendenciája, hiszen a régebben jellemző fiatalos népességszerkezetű helyett településünk öregedő népességszerkezetű lett.

Az időskorú népességen belül a nemenkénti arány az országos tendenciának megfelelő, évről évre több mint 10%-kal magasabb a nők aránya ebben a korosztályban. Ez azért fontos adat, mert várhatóan az egyedülálló idős női népesség körében egyre jobban megnő az igény a közösségi szolgáltatásokra, a szociális ellátórendszerben rejlő lehetőségek igénybevételére.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő	Összes nyugdíjas

	férfiak száma (TS 063)	nők száma (TS 064)	
2018	331	452	783
2019	349	463	812
2020	341	442	783
2021	336	439	775
2022	326	432	758
2023	325	436	761

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú, és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít. A saját jogú nyugellátások körébe tartozik azöregségi nyugdíj, és a rehabilitációs járadék. Az időskorúak részére biztosított ellátás még a szociális törvény alapján nyújtható időskorúak járadéka, amely azon idős személyek részére nyújt ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátására nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek.

Hozzátartozói ellátások a következők: özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj, baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék.

A TeIR adatbázisban szereplő adatok szemléltetik a nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	15	0	271	386	1	13	0
2019	14	0	282	397	1	11	0
2020	12	0	280	382	1	10	0
2021	13	0	273	376	2	11	0
2022	12	0	267	373	1	11	0
2023	8	0	270	382	1	13	0

Forrás:

TeIR, KSH

Településünkön a nyugdíjak, nyugdíjszerű ellátások átlagos összegére vonatkozó adatok nem állnak a rendelkezésre.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A településen élő idősebb korosztály munkaerő-piaci mutatói rávilágítanak arra, hogy milyen arányú a foglalkoztatottságuk, milyen szektorokban dolgoznak, vagy ha már nyugdíjas személyek vállalnak-e munkát kereset kiegészítésként.

A TeIR utolsó rendelkezésre álló adatai szerint a regisztrált munkanélküliek között az 55 év felettiek aránya, a 2019-es évben megugrott, azonban az utolsó két évben teljesen lecsökkent. Ez a tendencia annak is köszönhető,

hogy bővült azon kedvezmények, támogatások köre, melyeket a munkáltatók igénybe vehetnek, amennyiben ezt a korosztályt foglalkoztatják.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	22	22	37	17	19	30
41-45 év (TS 042)	Fő	4	1	8	2	3	3
	%	18,18%	4,55%	21,62%	11,76%	15,79%	10,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	4	2	8	2	3	5
	%	18,18%	9,09%	21,62%	11,76%	15,79%	16,67%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	2	3	1	3	5
	%	0,00%	9,09%	8,11%	5,88%	15,79%	16,67%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	3	2	0	1	2
	%	4,55%	13,64%	5,41%	0,00%	5,26%	6,67%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	7	4	3	2	3	4
	%	31,82%	18,18%	8,11%	11,76%	15,79%	13,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A tevékeny időskor magában foglalja az élethosszig tartó tanulást, a munkavállalást, foglalkoztatást segítő programokon való részvétel melyek megvalósulhatnak helyi szinten is.

Települési szinten elmondható, hogy az idősebb korosztály foglalkoztatottsága megoldott, bár önkormányzati intézményekben az 55 év feletti munkavállalók aránya az utóbbi években csökkent, a nőket érintő kedvező nyugdíjazási feltételek miatt.

A településen működő nyugdíjas klubokat az önkormányzat támogatja, akik gazdag és színes programokkal tartják össze az idős embereket. Programjaik sokrétűek, az egész évet lefedő találkozási alkalmakat teremtenek. Fontos feladat az érintett korcsoport aktivizálása, lehetőség nyújtása a társas kapcsolatok kiépítésére, ápolására és kiemelt jelentősége van a különböző társadalmi csoportba tartozó idős emberek közötti kapcsolatok kialakulásának, a generációk közötti kapcsolatok újjáépítésének, valamint a szolidaritás erősödésének. Figyelmet kell fordítani az aktív kikapcsolódási lehetőségek nyújtására a város 60 év feletti lakosai számára, elősegítve ezzel a különböző prevenció és egészségnevelési célok megvalósulását, testi-lelki egészségi állapot romlásának megakadályozását, illetve a folyamat lassulását.

Az önkormányzati intézmények közül az iskolában, az orvosi rendelőben is megvalósul a nyugdíjasok foglalkoztatása.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése e célcsoport tekintetében is rendkívül nehéz. A szakirodalomból is tudható, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatás területén a településen bárkit hátrányos megkülönböztetés ért volna.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősök által igénybe vehető szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy más okból származó problémáik megoldásában.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	565	0	7	9
2019	603	11	9	11
2020	624	11	8	7
2021	625	12	8	6
2022	634	12	7	12
2023	645	12	5	13

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A **személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz** való hozzáférés a községben megoldott, az Önkormányzat a rászorulóknak biztosítja a nappali ellátást, az étkezés, házi segítségnyújtás ellátásokat, valamint a családjóléti szolgáltatást. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is jelen van a településen, melyet üzleti alapon működő cégek, valamint külön megállapodás alapján Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata lát el.

Pályázati forrásból valósult meg a az idősök nappali ellátásának helyet adó szociális szolgáltató ház, amely 25 férőhellyel várja a településen élő idős korosztályt.

A szolgáltatási elemek úgy lettek kiválasztva, hogy a település idős lakossága napközben segítséget kapjon mindennapi életvitelének megfelelő fenntartásában, valamint lehetőséget nyújt a célcsoport számára a hasznos időtöltésre, közösségi élménykerekre.

A rászorultaknak étkeztetés szintén a Szociális Szolgáltató Házban megoldott, helyben fogyasztással, elvitellel vagy kiszállítással. Az étkeztetésben résztvevők száma jelenleg 13 fő, de a tapasztalat azt mutatja, hogy, amennyiben a - korábbi szabályozásnak megfelelően –a jövedelmi helyzet is rászorultságot megalapozó tényező lenne, többen is igénybe vennék az ellátást.

A családok életvitelének átalakulása miatt gyakori probléma, hogy a munkavállalás mellett a családok nem tudják a napi szintű felügyeletet biztosítani idős hozzátartozói részére.

A **házi segítségnyújtást** az önkormányzat 1 fő szociális gondozó útján biztosítja, akinek a jogszabály által maximális kapacitása 9 fő ellátott. Az ellátotti kör vegyes képet mutat, de jellemzően az idős korosztály szoruló gondozásra. A szociális gondozó fő tevékenységei a bővebb ellátást biztosító személyi gondozás és a szociális segítség, melyben ápolási feladatok nincsenek, inkább a napi életvitel segítségét szolgáló tevékenységek.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtást** arányaiban nem sokan veszik igénybe, a kezdeti 50-60 fős ellátotti létszám mára lecsökkent, annak ellenére, hogy az Önkormányzat anyagilag is támogatja az igénybevevőket.

A **családsegítés** az Szt. szerint a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Fenti tevékenységet a településen, a 3 községre (Abda, Börcs, Ikrény) szerveződött Rábca Menti községek Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítő munkatársai látják el.

A szervezet jogszabály által előírt feladatain túlmenően programok, rendezvények, segélyezési akciók megszervezésében is részt vesz.

Fő tevékenységük a családgondozás, melyre vonatkozóan megállapítható, hogy az családok életviszonyai, a megszorodott problémák miatt egyre nő az esetszám. Míg korábban az esetek döntő többsége a szegényebb, alacsonyabb iskolázottsággal rendelkező, és ismétlődően ugyanazon családok közül került ki, napjainkra a családgondozói ellátásra szorultak köre kibővült. Az érintett családok sok és összetett problémával küzdenek, melynek megoldása sokszor csak a családsegítő segítségével sikerülhet, azonban gyakori gond, hogy ez, az együttműködés hiányában nem valósul meg.

A településen élő idősök az **egészségügyi alapellátást** helyben, akár otthonukban is, illetve a szakellátást általában a megyeszékhelyen tudják igénybe venni. Indokolt esetben a háziorvos, a családsegítő szolgálat, illetve a szociális gondozó segítséget nyújt a szakrendelőbe való eljutás megszervezésében. A családsegítő munkatársai szervezett módon, nyugdíjasok részére tartott előadáson tájékoztatják az időseket, az igénybe vehető szolgáltatásokról, kedvezményekről.

A különböző szociális ellátásokról (pl.: bentlakásos intézményekről) való tájékoztatás megoldott, az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó ügyintézője, a családgondozó, a szociális gondozó rendelkezik azokkal az ismeretekkel, információkkal, mely a célcsoportot érinti.

A **településen élő idősök kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférése** biztosított, mind helyben, mind a megyeszékhelyen.

A községben Nyugdíjas Klub működik, ami a településen élő idős emberek széles rétegét bevonja tevékenységébe, kirándulások, kulturális rendezvények látogatásával, szervezésével. A klub „Dalárda” elnevezéssel énekkart működtet, ami szintén lehetőséget nyújt az időseknek a szabadidő hasznos eltöltésére. Az önkormányzat a programok szervezésénél figyelembe veszi az idősek igényeit, azok megszervezésében képviselőik tevékenyen részt vesznek.

Az önkormányzat a Kultúrházban biztosít helyiséget az idősek foglalkozásai számára, de a Községháza rendezvénytermét is igénybe tudják venni programjaik megszervezéséhez, illetve a helyi könyvtár szolgáltatásai is igénybe tudják venni.

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2018	1	adathiány	0	1
2019	1	adathiány	0	1
2020	1	adathiány	0	1
2021	1	adathiány	0	1

2022	1	adathiány	0	1
2023	1	adathiány	0	1

Forrás: TEIR

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen kívüli programok látogatása tömegközlekedési eszközökkel megoldható, a település idős korosztálya nagy számban vesz részt a Győrben megrendezésre kerülő Nyugdíjas Egyetem előadásain is.

c) idők informatikai jártassága

A számítógép használat, az internet használatában való jártasság fejlesztése, bővítés az idők körében fontos feladat, hiszen ezáltal is csökkenthető a korosztályt érintő, elszigetelődés veszélye, illetve az elektronikus ügyintézés lehetőségével kényelmesebbé tehető életük.

Az idők informatikai jártassága a felmérések szerint alacsony, az önkormányzat azzal járult hozzá az idők informatikai ismereteinek a bővítéséhez, hogy az e-Magyarország pont kialakításához kötődően az időknek tanfolyamot szervezett, illetve biztosította a számítógépek ingyenes használatát.

d) a generációk közötti programok

A generációk közötti szolidaritás erősítésének érdekében, olyan alkalmak megteremtése is szükségessé válik, ahol a gyermekek és az idők közös tevékenységére, időtöltésére is lehetőség adódik. Ezen alkalmak szervezése- melyek általában egyes ünnepkörökhöz kapcsolódnak – mind a gyermekek, mind pedig az idős emberek számára hasznosak, hozzájárulnak a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az idős emberek aktivitásának megőrzéséhez egyaránt.

6.4 Az idők, az életkorral járó sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A szociális támogatást nyújtó személyes szolgáltatások közül az idők a nappali ellátás, az étkeztetés, házi segítségnyújtás, és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatást vehetik igénybe, mindennapi életvitelük fenntartásához, 2019-ben pedig a szolgáltatások köre kibővül az idők nappali ellátásával.

A településen a fentebb már említett kulturális, szabadidős programok célozzák meg az idősebb korosztályt.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idők informatikai jártassága alacsony.	Közösségi tér létrehozása, még több informatikai oktatási program szervezése, informatikai eszközök hozzáféréseinek biztosítása.
A családi struktúrák, a mindennapi élet átalakulásának problémája miatt az idősgondozás	A szociális alapszolgáltatás ellátotti létszámának emelése, plusz humán - erőforrás bevonásával.

problémája	
Az egyedülálló idősök problémája	Önkéntesek beszerzése az idősök ellátásába, civil szervezetek bevonása, intézményhálózat fejlesztése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások közül az Önkormányzat a házi segítségnyújtás keretében tud segítséget nyújtani, melynek igénybevételi feltételei a fogyatékkal élők számára ugyanazok, mint más, nem fogyatékos embernek.

Az önkormányzat minden évben pénzügyi támogatást nyújt a Mozgáskorlátozottak Megyei Szövetségének, melynek segítségével programokat, nyári táborokat szerveznek a fogyatékos gyermekeknek.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint *fogyatékos személy* minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. (Forrás: Képzési segédlet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez)

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A *fogyatékkal élők foglalkoztatottsági helyzetéről* kevés adat áll az önkormányzat rendelkezésére, de az fenti adatokból látszik, hogy az aktív korú korcsoportban a fogyatékosok száma alacsony, a 60 év felettiekhez képest. Az önkormányzat intézményeiben fogyatékos személyt nem foglalkoztat. Közfoglalkoztatás, illetve önkéntes közérdekű munka keretein belül az Önkormányzat 1 fő mozgásszervi fogyatékos személyt alkalmaz jelenleg is, adminisztrációs munkakörben.

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén az önkormányzatnak tudomása nincsen, a tapasztalatok azt mutatják, hogy az igénybe vehető munkáltatói kedvezmények miatt elterjedően van a fogyatékosok foglalkoztatása.

A következő táblázat a megváltozott munkaképességű személyekre vonatkozik, azonban a fogyatékkal élők köre jóval kisebb. Településünkön a fogyatékkal élők száma az össznépszerűség számhoz képest kb. 1,5 %, kiemelkedően magas a mozgásszervi fogyatékosok száma, amit a fizikai akadálymentesítés során figyelembe kell venni.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemeként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	28	43	71

2019	30	40	70
2020	28	38	66
2021	27	38	65
2022	25	37	62
2023	21	29	50

Forrás: TelR, KSH Tstar

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A védett foglalkoztatás egy olyan speciális, államilag dotált foglalkoztatási forma, ahol mind a munkakörülmények, mind a munkafeltételek igazodnak a hátrányos helyzetű munkavállalók egészségkárosodásából fakadó foglalkoztatási szükségleteihez, és a munkatársak nagyobb hányada is fogyatékos és megváltozott munkaképességű személy.

Az elsődleges cél a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévő megváltozott munkaképességű, illetve fogyatékos személyek egészségi állapotának, illetve fogyatékoságának megfelelő munkahelyi környezetben történő foglalkoztatása. Legfontosabb feladat olyan munkahely létrehozása és fenntartása, amelyek megfelelő munkavégzési lehetőséget nyújt a megváltozott munkaképességű emberek számára, akiknek az elhelyezkedési esélyeik jelentősen korlátozottak. A rehabilitációs szakmai programban megvalósuló feladatokkal komplex szolgáltatást biztosítanak, amelyek ennek a speciális munkavállalási csoportnak a szükségleteihez igazodnak.

Abda Község Önkormányzata a közfoglalkoztatási program keretében az elmúlt időszakban alkalmazott fogyatékkal élő munkavállalót.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Fogyatékkal élők munkavállalásával kapcsolatban egyrészt elmondható, hogy igen jelentős az alapvetően ismerethiányon alapuló előítéletesség, félelem a foglalkoztatók részéről, másrészt a munkavállalók részéről jellemző a foglalkoztatással kapcsolatos félelem, önbizalomhiány, gátlásosság, és az ezekből eredő alulmotiváltság, valamint esetenként túlzott féltés a hozzátartozók részéről.

Problémát okoz az alacsony képzési, átképzési lehetőségek száma, választéka és színvonala a foglalkoztatás elősegítése érdekében, különösen a felnőttképzés területén.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nem áll adat a rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés történt.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az Önkormányzat kapcsolatban van a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal, jelenleg településünkéről 2 fő veszi igénybe a fogyatékkal élők nappali ellátását, valamint 1 fő a támogató szolgáltatást.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek ellátásai, kedvezményei a következők lehetnek:

- Fogyatékosági támogatás
- Rokkantsági járadék
- Rehabilitációs ellátás

- Közlekedési kedvezmény
- Parkolási igazolvány
- Vakok személyi járadéka
- Akadálymentesítési támogatás
- Személy gépkocsi szerzési támogatás
- Személygépkocsi átalakítási támogatás

A *fogyatékosági támogatás* havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás, mely nem függ a jövedelmi viszonyoktól. Pontos számadatok nem állnak rendelkezésre, de az érintettek körében végzett felmérés szerint, a támogatás igénybevételének feltételeit ismerik, és igénybe is veszik az ellátást.

A *rokkantsági járadékra* jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os, vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg.

Az érintettek jellemzően a támogatás igénybevételének feltételeit ismerik, és igénybe is veszik az ellátást.

Az alábbi táblázat szemlélteti a különböző ellátásokban részesülő megváltozott munkaképességűek számát

A fogyatékkal élő személyek - az Önkormányzat, jegyző hatáskörébe tartozó - rendszeres pénzellátásra való jogosultságának elbírálásakor, ugyanazok a szabályok érvényesülnek, mint a nem fogyatékos személyeknél.

Az önkormányzat részéről adható ellátások esetén jellemzőbbek az eseti ellátások, segélyek, mivel a fogyatékosok között több a rokkantnyugdíjas, ami más rendszeres pénzellátást nem tesz lehetővé, illetve a rokkantnyugdíj összege alacsony, ezért ennek kiegészítésére vehetnek igénybe eseti segélyeket.

A fogyatékos személyek csak kis számban veszik igénybe a közgyógyellátást, aminek a valószínűsíthető oka, hogy betegségük nem minden esetben jár együtt rendszeres gyógyszerköltséggel.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A rehabilitációsellátásokat jellemzően Győrben, Mosonmagyaróváron tudják igénybe venni az abdai lakosok, de ha az igénybevevő állapota indokolja, otthonában is meg tudja kapni ezen ellátásokat (pl.: gyógytorna).

b) települési tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A *települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek* közül a Községháza, az orvosi rendelő, az óvoda fizikai akadálymentesítettsége megoldott. A Községháza 2009-ben épült, az óvoda 2010-ben lett bővítve, így itt már az akkor hatályos szabályozásnak megfelelően történt az akadálymentesítés, az orvosi rendelő bejárata mobil rámpával van ellátva, melynek segítségével megoldott a mozgássérültek akadálymentes bejutása a rendelőbe.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember - azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek - speciális

szükségeinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (hangostérkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekén túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedté váljon az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttékor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

Fontos feladat a célpályázatok felkutatása, illetve az akadálymentesítés komplex, rövid- és hosszútávú terveinek elkészítése.

A községben az egészségügyi ellátást biztosító központ magában foglalja a háziorvosi rendelőt, a gyógyszerterápiát és a védőnői szolgálatot. Ezek közül csak a háziorvosi rendelő mobil rámpával akadálymentesített, ami a mozgáskorlátozott személyek számára az rendelő könnyebb megközelítését teszi lehetővé.

Nappali ellátást a fogyatékkal élők jelenleg Győrben tudnak igénybe venni, az abdaki igénybevevők számáról információval nem rendelkezünk.

A szakellátások általában Győrben elérhetők, az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent.

Az önkormányzati intézmények közül a Községháza és óvoda akadálymentesített, ami magában foglalja a parkolási lehetőségeket is.

A településen számos kulturális és közösségi program helyszíne a Községháza, mely a mozgássérültek részére megközelíthető.

A lakóépületek akadálymentesítésére vonatkozó adatok nem állnak az önkormányzat rendelkezésére.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A nem önkormányzati fenntartású munkahelyek akadálymentesítésére vonatkozó adatok nem állnak az önkormányzat rendelkezésére.

Az önkormányzati intézmények – mint munkahelyek – mindegyike akadálymentesített.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák felújítása kiemelten fontos feladat a kisgyermekes anyukák, öregek, vagy fogyatékkal élők biztonságos mozgásának megteremtése érdekében.

Az önkormányzati intézmények parkolóiban mozgássérült parkoló került kialakításra.

Településünkön helyi szintű közösségi közlekedés nincs, a távolsági közösségi közlekedés a vonat, valamint a buszjáratok igénybevételével történik, melyek nagyobb része napjainkra már akadálymentesített.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások

A településen a közintézményekben a fizikai akadálymentesítettség biztosítja a helyi közszolgáltatások igénybevételét.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációnak tekinthető a fokozott odafigyelés, személyre szabott segítségnyújtás hivatali ügyintézéskor, valamint a kérelmek, beadványok megírásában való segítség.

7. 4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Ezen programokat a fogyatékossgal élők jellemzően Győrben tudják igénybe venni.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Hiányzik a fogyatékkal élők számára biztosított szolgáltatások szervezésekor a csecsemőkortól az időskorig tartó életszakaszt lefedő komplex szolgáltatások szemlélete. Cél a nevelési, oktatási intézmények bevonásával, meghatározott rendszerességgel, a fogyatékkal élő gyermekek és családjaik részére rendezvények, tanácsadások szervezése, valamint a fogyatékkal élő és egészséges gyermekek részére együtt családi napok szervezése. Fontos az egészséges emberek érzékenyítése, mely olyan programok szervezésével valósulhat meg, ahol a fogyatékkal élők életüket bemutathatják, a társadalom többi tagjai pedig szituációs feladatok során ismerkedhetnek azokkal a problémákkal, nehézségekkel, amelyekkel a fogyatékkal élőknek naponta meg kell küzdeniük.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányzó, nem megfelelő akadálymentesítettség.	Az akadálymentesítés helyi tervezése, pénzforrások felkutatása, pályázatok beadása
Elszigetelődés	Közösségi tér biztosítása, szakemberek igénybevétele,
Adathiány	Kapcsolattartás kialakítása a fogyatékosok civil szerveződéseivel, adatgyűjtés,

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) Civil, egyház, karitatív, érdekvédelmi szervezetek feltérképezése

A településen számos civil szervezet működik, amelyek tevékenységükkel nagymértékben hozzájárulnak a közösség összetartozásának erősítéséhez, a hagyományok, a múlt értékeinek megőrzéséhez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Az alábbi településen működő civil szervezetekkel az önkormányzatnak folyamatos az együttműködése:

Abdai Baráti Kör „Gyöngyvirág” Nyugdíjas Egyesület:

Az egyesület – korábban klub - 2006-ban került bejegyzésre, a jelenlegi nyilvántartott tagok létszáma 46 fő. A településen élő idős emberek részére biztosítanak lehetőséget a szabadidő eltöltésére, kulturális programok, kirándulások szervezésével, illetve a helyi kulturális és egyéb rendezvények állandó, és aktív résztvevői. Fontosnak tartják a kapcsolattartást más idősök által alkotott szerveződésekkel, ennek jegyében kistérségi találkozó szervezésére is sor került Abdán. A tagok a község közösségi életéből nagy részt vállalnak, a közterek takarításában, virágosításában, ünnepi díszítésében is részt vesznek. A sporttevékenység keretében heti rendszerességgel szerveznek elfoglaltságot, az asztaliteniszezők a pinnyédi nyugdíjasokkal tartják a kapcsolatot, az öttevényi nyugdíjasokkal pedig tekézésben vetélkednek. Kirándulásaik sok embert mozgatnak meg, az egyesület tagjai a tavalyi évben Kárpátalján jártak. Kézműves foglalkozásaikon a falu részére készítenek kézműves tárgyakat, karácsonyra rendszeresen az óvodásokat lepik meg saját készítésű játékokkal. Az önkormányzat - anyagi lehetőségei függvényében –minden évben támogatást nyújt az egyesületnek, mivel a település idős lakosainak hasznos időtöltési lehetőséget biztosítva járulnak hozzá életminőségük javításához.

Abdai Polgárőr Egyesület:

Az egyesület 1997-ben alakult, jelenleg a nyilvántartott tagok száma 35 fő. Az egyesület azzal a céllal alakult, hogy hozzájáruljon, a közbiztonság megóvásához, de napjainkra, a tevékenységük között szerepel a karitatív tevékenység is, mely egyre jobban beépül a falu mindennapi életébe. Feladataik között szerepel a járőr, és figyelő szolgálat, illetve jelzőőri feladatokat is ellátnak, valamint a karitatív tevékenység keretében főleg az idős lakosság, illetve a betegek ellátásában nyújtanak hatékony segítséget. Az önkormányzat anyagilag támogatja az egyesületet, akik munkájukkal a faluban élők nyugalamához, biztonságához járulnak hozzá.

Abda község Önkéntes Tűzoltó Egyesülete:

Az ÖTE 1989-ben alakult, a nyilvántartott tagok száma 38 fő. Az egyesület sokrétű munkát folytat a település érdekében, mindezt a település fiataljainak a bevonásával. A közösségi életben tevékenyen részt vesznek, illetve fontos feladatuknak tartják a hagyományőrzést is. 2012-ben az iskolai KÉK NAP rendezvény megszervezésében és lebonyolításában vettek részt, illetve bemutatót tartottak. Fontos feladatának tartja az egyesület a fiatalok bevonását, mivel így szervezett keretek között tanulhatják meg az önkéntes munka és a társadalmi szerepvállalás fontosságát. Céljaik megvalósításához az önkormányzat költségvetésének terhére pénzügyileg támogatja a szervezetet, de különböző pályázati források felkutatásával, igénybevételeivel is próbálják tevékenységük színvonalát javítani.

II. Rákóczi Ferenc Kulturális Alapítvány

Az alapítvány 1992-ben alakult, jelenleg 29 taggal működik. Tevékenységük a község kulturális életének megszervezéséhez kötődik, melyben kiemelt szerepet kap az iskola kulturális élete. Az iskolai Ki Mit Tud megszervezése hagyomány, illetve az Adventi Kórusverseny is megrendezésre került 2012-ben. Az egyesület nevéhez fűződik az Abdai Hírlapok szerkesztése, terjesztése is,

melynek segítségével a településen élők havi rendszerességgel értesülhetnek a községben történt legfontosabb dolgokról.

Holt Rábcáért Egyesület

Az egyesület bejegyzése 2005-ben történt, a nyilvántartott tagok száma 51 fő, de 20-25 fő helyi és környékbeli önkéntes is segíti működésüket.

Tevékenységük a település lakóinak széles kört érinti, legfőbb eleme a környezetvédelemhez köthető, erre építve szervezik programjaikat, melynek során a közösségépítés fontos szerepet kap. Rendszeresen megrendezésre kerülő programjuk a Rábca Menti Kulturális Örökségünk Fesztivál, illetve a Gyermek lovasverseny, valamint minden évben fotópályázatot írnak ki, melynek témája a természetvédelemhez kötődő. Az egyesület keretein belül működik a Rábca Dalkör, mely a helyi és a környékbeli települések rendezvényein is szerepel, jelenleg 20 taggal.

Mozgáskorlátozottak Gy-M-S megyei Egyesületének helyi szervezete

Az egyesület 1989-ben alakult, jelenleg tagjai közül 25 fő abdai.

Tevékenységük:

- a működési területén élő mozgáskorlátozottak helyzetének felmérése és folyamatos figyelemmel kísérése,
- lakás akadálymentesítési állami támogatás ügyintézése,
- szociálpolitikai feladatokhoz kapcsolódó tevékenység jogszabály, vagy MEOSZ felhatalmazás alapján,
- tagjai aktivitásának felkeltése, nevelése, munkaképességük fejlesztésének, elhelyezésének és munkába állításának elősegítése,
- művelődésük ösztönzése, tagjai pihenésének, üdülésének, szabadidejük kulturált eltöltésének elősegítése,
- segítségnyújtás tagjai egyéni helyzetének javításához, jogos érdekeinek érvényre juttatásához.

Zrínyi Ilona Abdai Ifjúsági Közhasznú Alapítvány

Az alapítvány 2008-ban jött létre, tevékenységük a település kulturális életének, illetve az Egészségnap szervezésében nyilvánul meg.

Az egészségnap inkább a felnőtt korosztályt megmozgató rendezvény, míg a kulturális programokat – vers- és prózamondó verseny - az iskolás gyerekek számára rendezik.

F10 Postagalamb Civil Társaság

Az egyesület 1989-ben alakult, jelenleg 22 taggal működik, céljuk, a szakszerű postagalamb-tenyésztésnek és versenyzésnek tömegsporttá való fejlesztése, melybe a fiatal korosztályt is szeretnék egyre nagyobb számban bevonni.

A tagok rendszeresen vesznek részt versenyeken, az Önkormányzat anyagi támogatással segíti működésüket.

Vándorbot Egyesület

Az egyesület 2006-ban jött létre, nyilvántartott tagjainak a száma 217, a település minden korosztálya számára lehetőséget kínál hazánk, és a környező országok megismerésére, túrák, kirándulások megszervezésével.

A község közösségi életének szervezésében is részt vesznek, az egyesület nevéhez kötődik pl. a fotópályázat, illetve a karácsonyi ünnepkör kapcsán a Betlehemkészítő verseny kiírása.

Abda SC

A település sportéletének meghatározója jelenleg 134 fővel működik, az egyesület keretein belül a foci szakosztály működik, mely - már az óvodás korosztálytól kezdődően - a gyermekek részére is lehetőséget biztosít a szabadidő hasznos, és egészséges eltöltésére. A különböző korosztályú csapatok focitornákon, illetve bajnokságban vesznek részt.

A hazai focimérkőzésekre kijáró embereknek is hasznos szabadidős tevékenység, illetve a közösségépítésre és formálásra is jó alaklom nyílik ezeken a rendezvényeken.

Abdai Horgász Egyesület

Az egyesület 2014-ben jött létre, a 2017. évi adatok szerint 77 taggal működik. Az egyesület azon kívül, hogy lehetőséget teremt a szabadidő hasznos eltöltésére a társadalmi szerepvállalásban is jeleskedik. Jótékonyági bál szervezésével, társadalmi munkával, óvodásoknak program lehetőség biztosításával, rendezvények támogatásával, illetve a horgászsport népszerűsítésével van jelen a település életében.

Abdai Alkotó Kezek Egyesület

Az egyesület 2017-ben jött létre, azzal a céllal, hogy az ifjúságot megismertesse a népi hagyományos és kézműves technikákkal. Jelenleg 10 nyilvántartott taggal működik, a település életéből kiveszik a részüket azzal, hogy a különböző rendezvényeken a gyerekek számára kreatív foglalkozásokat szerveznek.

Abdai Tehetséges Fiatalokért Alapítvány

Az alapítvány a községben élő tehetsége fiatalokat támogatja anyagiilag.

Abdai Mézeskalács Alapítvány

Az alapítvány fő célja a Mézeskalács Körzeti Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde támogatása. Ennek keretében:

- az óvodai és bölcsődei eszközök és felszerelések beszerzésének anyagi támogatása,
- az óvodai kirándulásokon, kulturális és sportrendezvényeken a részvételi és utazási költségekhez hozzájárulás,
- az óvoda és bölcsőde udvarának mozgásfejlesztő játékok bővítése, cseréje, biztonságossá tétele az Európai Unió szabványának megfelelően,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztéséhez szükséges speciális eszközök beszerzéséhez anyagi támogatás nyújtása
- az intézmény dolgozóinak szakmai megújulásához segítségnyújtás, rendezvényekhez, előadásokhoz anyagi támogatás biztosítása
- szociálisan rászoruló gyermekek támogatása

A Fehér Angyal Karitatív és Kulturális Egyesület, valamint a Szívvel Lélekkel Sportért, Kultúráért és Egészségért Alapítvány a 2024-2025-ös év folyamán újonnan bejegyzett civil szervezetek.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és a gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Településünkön az önkormányzat a civil szektorral folyamatosan együttműködik az előző pontban leírtak szerint.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkóztatást segítő közös programok bemutatása

A települések szempontjából, mindenképpen követendő út, a társulási formában való összefogás, mely az esélyegyenlőség kérdését érintő számtalan területen is kamatoztatható.

Abda jelenleg a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást együtt nyújtja Börcs és Ikrény településekkel, a három község közösen működteti a Rábca Menti Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, 3 munkatárssal.

A 2019. évben indult idősök nappali ellátása szintén ezen intézmény keretein belül fog működni, a három település ellátásával.

Az óvoda működtetése szintén társulási formában megoldott, a Rábca Menti Községek Önkormányzatainak Köznevelési Intézményfenntartó Társulása keretei között abdai, börcsi, ikrényi telephellyel működik.

A főbb területei a társulási együttműködésnek a foglalkoztatás, az oktatás, a szociális és gyermekvédelmi területek:

- Fiatalok lakosság problémáinak felkarolása és kezelése
- Szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősök, felnőtt fogyatékosok ellátása)
- Közbiztonság, bűnmegelőzés
- Községek működése, azok szerepe, részvétele a különböző programokban.

Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutatnak.

Abda Község Önkormányzata tagja a Leader Vidékfejlesztési Egyesületnek, amelynek elsődleges célja a Rábaköz tájegység és a nyugat-dunántúli régió felzárkóztatásának elősegítése az európai uniós fejlettséghez, kiemelten az egyesületet létrehozó helyi közösséget alkotó térség önkormányzatainak, vállalkozásainak és civil szervezeteinek fejlesztése. Kiemelt feladat a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítése, szakember-képzés, az uniós pályázati lehetőségek széles körű megismertetése és kihasználásának támogatása, pályázatkészítés segítése, az egyesület tagjainak érdekképviselete.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A település működő civil szervezetek többsége kapcsolódik, illetve részt vesz a közfeladatok ellátásában, az érintett célcsoportokkal kapcsolatosan is az esélyegyenlőség elérésére töreksenek.

A szervezetek alapszabályukban meghatározott módon képviselik tagságukat, társadalmi párbeszédet kezdeményeznek szükség esetén, támogatják lehetőségükhöz mérten a látókörükben élő rászoruló célcsoport tagjait.

A civil szerveződések mindennapi működésük, programjaik szervezése folyamán kapcsolatban vannak a célcsoportok tagjaival, ezen keresztül segítik, hogy a célcsoport tagjainak az esélyegyenlősége megvalósuljon.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

For-profit szereplő településünkön 2 nagyobb volumenű méretű cég, illetve 4-5 kisebb vállalkozás, akik rendszeresen hozzájárulnak az esélyegyenlőségi tervvel érintett célcsoportok számára rendezett események, programok lebonyolításához. Ezek a hozzájárulások anyagi vagy tárgyi jellegűek, de különböző eszközök az önkormányzat rendelkezésére bocsátásával is több esetben segítettek fenti for-profit szereplők.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Abda község önkormányzata a Települési Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és a véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Az Intézkedési Tervben megjelenített tevékenységek részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület képviselőinek aktív részvételével valósul meg.

A Települési Esélyegyenlőségi Programban foglaltak megvalósulásának nyomon követését az évente elvégzett felülvizsgálat biztosítja.

A Települési Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb *nyilvánosság biztosítása* szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében Abda Község Önkormányzata a Programot a település honlapján közzéteszi, hirdetőtáblájára kifüggeszti, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot tájékoztatja. A polgároknak lehetőségük van a tervvel kapcsolatban véleményt nyilvánítani, hozzászólni és kérdezni.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett partnerek bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába

Abda község önkormányzata a Települési Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és a véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Az Intézkedési Tervben megjelenített tevékenységek részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület képviselőinek aktív részvételével valósul meg.

A dokumentumok elkészítését megelőzte az adatgyűjtés, amely kiterjedt az önkormányzat intézményei, vezetői felé, melynek során megfogalmazódtak a településen élők problémái, esélyegyenlőség biztosítása kapcsán felszínre kerülő akadályok. A helyzetelemzés során feltárt problémák megoldásához szükséges partnerek bevonása személyes kapcsolatfelvétel útján történt. A jogszabályi előírás szerint véleményezésre megküldtük a Humán Bizottság részére, továbbá a résztvevőknek is és észrevételeik beépítésre kerültek a dokumentumba.

b) a bevont szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, HEP fórum működtetése

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Képviselő-testület elé terjesztését megelőzi egy HEP fórum szervezése, melynek keretében a települési jelzőrendszer tagjai, intézmények és civil szervezetek képviselői megismerik és véleményezik annak tartalmát.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települési önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjait közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony iskolai végzettség, végzettség hiánya a munkanélküliek körében. Tartós munkanélküliek tartós közfoglalkoztatási jogviszonya, lakhatási problémák.	Közfoglalkoztatottak visszaintegrálása a rendes munka világába, életvezetési tanácsadói szolgáltatás megszervezése, bérlakás program.
Gyermekek	Szabadidő hasznos eltöltésének hiánya, a hhh-státusz beazonosításának problémája, hh-s tanulók körében a továbbtanulási mutatók átlag alattiak, egészséges étkezés, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek tudatos fejlesztése.	Közösségi tér létrehozása, szabadidős programok szervezése, hhh-s családok pontos beazonosítása, intézményi pontos adatszolgáltatási rendszer kidolgozása, pályaorientáció erősítése, egyéni fejlesztő programok, pedagógusok szakmai továbbképzése, egészséges táplálkozás népszerűsítése.
Idősek	Alacsony informatikai jártasság, a családi struktúrák, a mindennapi élet átalakulásának problémája, az egyedülálló idősök magas száma.	Közösségi tér létrehozása, informatikai oktatási programok szervezése, szociális alapszolgáltatások fejlesztése, civil szervezetek bevonása, figyelem felhívás, önkéntesek beszerzése.
Nők	Gazdasági kiszolgáltatottság, különösen az egyedülálló nők esetén, a nők esélyegyenlőségével kapcsolatos adatok hiánya, rejtett családon belüli erőszak, munkavállalás során a nemek arányának, bérezés egyenlőtlensége.	Információgyűjtés, nevelési, oktatási intézményi háttér biztosítása, adatgyűjtés releváns helyi partnerek bevonásával, felvilágosítás, jelzőrendszer fejlesztése, kampányok szervezése, átképzési programok szervezése, munkabér-munkakör elemzések elvégzése.
Fogyatékkal élők	Elszigetelődés, középületek megközelítése, adathiány.	Közösségi tér biztosítása, kapcsolattartás kialakítása a fogyatékosok civil szerveződéseivel, adatgyűjtés, akadálymentesítés, szakemberek igénybevétele, pénzforrások felkutatása, pályázatok figyelése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Segítségnyújtás a munkakeresésben, életvezetési problémák megoldása.	Partnerek: Foglalkoztatási Osztály, privát felnőttképzési szervek, Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat. Felelős: polgármester, jegyző.
Gyermekek	Szabadidős programok szervezése, hhh-s státusz beazonosítása, hh-s tanulók körében továbbtanulási mutatók javítása, egyéni fejlesztő programok szervezése, pedagógus továbbképzés, egészsége táplálkozás biztosítása.	Partnerek: Iskola, óvoda, Gyermekjóléti Szolgálat, civil szervezetek, Önkormányzat, szabadidő szervezők, védőnő, háziorvos, civil szervezetek. Felelős: polgármester, jegyző.
Idősek	Az egyedülálló idősök problémájának kezelése, informatikai jártasság emelése, szociális alapszolgáltatások bővítése.	Partnerek: Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat, szociális gondozó, háziorvosok, civil szervezetek. Felelős: polgármester, jegyző.
Nők	Elhelyezkedés esélyének növelése, gazdasági kiszolgáltatottság csökkentése, családon belüli	Partnerek: Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat, védőnő, háziorvos, civil szervezetek, rendőrség,

	erőszak rejtett eseteinek feltárása, adatgyűjtés.	települési jelzőrendszer tagjai. Felelős: polgármester, jegyző.
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés, támogató személyek feltérképezése, beszerzése, pályázatfigyelés, adatgyűjtéssel az adathiány megszüntetése.	Partnerek: Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat, szociális gondozó, háziorvos, fogyatékosok civil szervezetei, Foglalkoztatási Osztály. Felelős: polgármester, jegyző

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák származásuk miatt hátrányos megkülönböztetést nem szenvednek el, azonos esélyeket kapnak az élet minden területén.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne alkossanak egy, a társadalom által kirekesztett csoportot, segítséggel ki tudjanak törni a mélyszegénységből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek esélyegyenlőségét, ezáltal minden gyermeket származásától, szociális helyzetétől függetlenül, életkorának, adottságainak megfelelő nevelésben, oktatásban, ellátásban részesítsünk.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkörülményeire, a lehetőségekhez mérten segítséget nyújtunk mindennapi életvitelük fenntartásában, ezzel éreztetjük, hogy a társadalmunk egyik fontos csoportját alkotják.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az azonos bánásmódot, a nem látható hátrányos megkülönböztetések kiszűrését, megszüntetését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének érvényesülésére, arra, hogy a társadalom hasznos tagjaivá váljanak, megakadályozva elszigetelődésüket.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Alacsony végzettségű munkanélküliek képzése.	Alacsony iskolai végzettség, végzettség hiánya a munkanélküliek körében.	Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek számának csökkentése. Rövidtávú cél: a probléma felismerése a munkanélküli oldaláról. Középtávú cél: alapkompenciák megszerzése vagy szakma elsajátítása. Hosszú távú cél: Elhelyezkedési esélyek javulása.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Új Roma Stratégia (2019-20230)	1.További képzési, átképzési lehetőségek feltérképezése. 2. Álláskereső klub szervezése.	polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap) Foglalkoztatási Osztály szervezésében folyamatosan van.	Az intézkedés eredményességét az alacsony végzettségű munkanélküliek számának változása mutatja, a dokumentálása az Önkormányzat és a Foglalkoztatási Osztály együttműködésével valósul meg.	Önkormányzat, családsegítő szolgálat, szakemberei, közfoglalkoztatás megvalósításához állami támogatás, önkormányzati költségvetési	Fenntartható, ha a munkanélküli részére sikerül a továbbképzéseket szervezni.	nem releváns
2	Tartós közfoglalkoztatási jogviszony megszüntetése.	A tartós munkanélküliek körében jellemző a hosszú távú	A közfoglalkoztatottak visszajuttatása a nyílt munkaerő piacra. Rövidtávú cél:	közfoglalkoztatási programok	Új Roma Stratégia (2019-20230)	Szakemberek bevonásával életvezetési	polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap) Csökkenő szám (2 fő), sikerül	A tartós közfoglalkoztatottak számának csökkenése	Humán erőforrás, szakemberekkel, önkormányzati költségvetés	Folyamatos nyomonkövetés, együttműködés a Foglalkoztatási	nem releváns

		közfoglalkoztatási jogviszony, mint cél	életvezetési problémák megoldása, a változtatás igényének kialakítása. Középtávú cél: Állaspályázatokra való jelentkezés. Hosszú távú cél: Elhelyezkedés a nyílt munkaerő piacon.			si tanácsadás szervezése, segítségnyújtás polgármester munkahelyek keresésben		elhelyezkedni.		forrásai	Osztályal.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A hhh-s gyermekek számának pontos meghatározása	A hhh-s gyermekek beazonosítása a szülői együttműködés hiányában nem elég sikeres	A cél a teljes körű feltérképezés, ennek eredményeképpen az összes szociális hátránnyal küzdő gyermek sikeres fejlesztése. Rövidtávú cél: adatgyűjtés, az érintettek körének teljes feltérképezése Középtávú cél: a hhh-s státusszal rendelkező gyermekek sikeres fejlesztése. Hosszú távú cél: az esélyegyenlőség elérése, a hhh-s státusz miatti hátrányok eltüntetésé, szociális hátránnyal nem rendelkező gyermekekhez képest.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, köznevelés-fejlesztési terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a Gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1. A gyermekvédelmi kedvezményben részesülő szülők nyilatkozata az iskolai végzettségükről. 2. Pontos jegyzői nyilvántartás vezetése. 3. Adattovábbítás az iskola, és óvoda felé. 4.A hhh-s tanulók fejlesztése	Jegyző, iskolaigazgató, óvodavezető.	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az iskolai végzettségről szóló szülői nyilatkozat száma, jegyzői nyilvántartás	Önkormányzati ügyintézők, családgondozók, pedagógus ok.	A szülők folyamatos tájékoztatásával, megfelelő kommunikációval, fenntartható.	nem releváns

2	A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek tudatos fejlesztés	A hh-s, valamint a kiemelkedően tehetséges gyermekek felzárkóztatása, illetve tehetséggondozása fontos a gyermek jövője szempontjából.	Minden gyermek/tanuló megkapja az egyéni szintjének, képességeinek megfelelő nevelést, oktatást. Rövidtávú cél: a teljes körű feltérképezés. Középtávú cél: az érintett célcsoport tagjai eredményeinek javítása a fejlesztések megvalósításával, a tehetséges tanulók számára kibontakoztatás. Hosszú távú cél: A hátrányos helyzetű gyermekek/tanulók esélyeinek javítása, továbbtanulásban, illetve további célkitűzéseik megvalósításában, a tehetséges tanulók számára tehetséggondozás, speciális iskolák elérése.	Köznevelési fejlesztési terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a Gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1. Beazonosítás. 2. Egyéni tervek készítése (fejlesztés, tehetséggondozás). 3. A gyermekek/tanulók szintjének folyamatos mérése, nyomonkövetés. 4. Az intézményekben a megfelelő szakember alkalmazása.	iskolaigazgató, óvodavezető	2028. 12. 31. (vasárnap)	A fejlesztésben, tehetséggondozásban résztvevő gyermekek/tanulók száma	Pedagógusok, önkormányzati ügyintézők, családgondozó. Pénzügyi forrás: gyógypedagógus, logopédus, stb. költségei	A folyamatos fejlesztő tevékenység biztosításával, pedagógusok szakmai képzésével, emelkedik a fejlesztés színvonala, melynek hatására az érintett gyermekek, tanulók teljesítménye javul.	nem releváns
3	A gyermekek/tanulók szabadidejének hasznos eltöltése	A gyermekek részére a szabadidő hasznos eltöltésére kevés a lehetőség.	Minden gyermek/tanuló találjon az érdeklődési körének, korosztályának megfelelő elfoglaltságot.	Köznevelési fejlesztési terv, gazdasági költségvetési koncepció	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a Gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1. Közösségi tér létrehozása. 2. Iskolában szakkörök, szünidőben táborok	Polgármester, iskolaigazgató, óvodavezető	2028. 12. 31. (vasárnap) Tornacsarnok megkezdődött.	Tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök száma, az azokon résztvevő tanulók száma, szabadidős programokon	Pedagógusok, szabadidő szervező, önkormányzati költségvetési forrás, tornacsarnok építéséhez	A gyermekek/tanulók érdeklődésének felkeltésével, motivációval, tartalmas programok szervezésével, a	nem releváns

						indítása. 3. Tornacsarnok építése, sportolási lehetőségek bővítése.			való részvétel. - legalább 2 új szakkör a következő tanévben, legalább 30 tanuló bevonásával.	pályázati források	gyermekek hasznosan töltik el szabadidejüket, nem kallódnak el.	
4	A gyermekek/tanulók szabadidejének hasznos eltöltése	A gyermekek részére a szabadidő hasznos eltöltésére kevés a lehetőség.	Minden gyermek/tanuló találjon az érdeklődési körének, korosztályának megfelelő elfoglaltságot.	Köznevelési fejlesztési terv, gazdasági terv, költségvetési koncepció.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a Gyermeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	1. Községi tér létrehozása. 2. Iskolában szakkörök, szünidőben táborok indítása. 3. Tornacsarnok építése, sportolási lehetőségek bővítése.	Polgármester, iskolaigazgató, óvodavezető	2028. 12. 31. (vasárnap)	Tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök száma,	Pedagógusok, szabadidő szervező, önkormányzati költségvetési forrás, tornacsarnok építéséhez pályázati források.	A gyermekek/tanulók érdeklődésének felkeltésével, motivációval, tartalmas programok szervezésével a gyermekek hasznosan töltik el szabadidejüket, nem kallódnak el.	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Az nők gazdasági kiszolgáltatottságának és munkába állást nehezítő körülmények csökkentése.	Az nők munkába állása, munkavállalásuk sokkal nehezebb, mivel a gyermekek elhelyezése, ellátása nem mindig, vagy nehezen	A nők – különös figyelemmel a gyermeküket egyedülállóként nevelőkre – gazdasági kiszolgáltatottságának enyhítése. Rövidtávú cél: az oktatási, nevelési intézmények nyitva tartásának	Szociális Szolgáltatásfejlesztési Koncepció, Intézményi SZMSZ	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1. Az érintettek beazonosítása. 2. A gyerekek nappali ellátását célzó intézmények nyitva tartásának kialakítása	polgármester, iskolaigazgató, óvodavezető	2028. 12. 31. (vasárnap) A járványhelyzet miatt gyermekek otthoni felügyelete.	A rendelkezésre álló adatkör növekedése, az esetek számának csökkenése.	Az intézményekben dolgozó pedagógusok, önkormányzat szakemberei, családgondozó, pénzügyi források a hosszabb nyitvatartás miatt keletkező plusz	A munkavállalást segítő intézkedések hosszú távú fenntartásával	nem releváns

		megoldható munkába járás mellett.	feltérképezése, adatgyűjtés a településen található családbarát munkahelyekről. Középtávú cél: a célcsoport megismertetése lehetőségeikkel. Hosszú távú cél: A nők elhelyezkedésének segítése, a megfelelő intézményi háttér biztosításával.			a célcsoport igényeinek megfelelő en. 3. Tájékoztató. 4. Atipikus foglalkoztatási formák létrejöttének elősegítése 5. Önkormányzati intézményekben rugalmas munkaidő beosztás				költségekre.		
2	Hátrányos megkülönböztetés és a munka világában.	Adatok hiányában nem tudható, de feltételezhető, hogy több szintén, többek között a munka világában is jelen van a nők hátrányos megkülönböztetése (bérezés, vezetői beosztás, szakmai megkülönböztetés	A nők azonos esélyekkel történő elhelyezkedése a munka világában. Rövidtávú cél: adathiány megszüntetése, átláthatóság. Középtávú, Hosszú távú cél: A hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével a nők teljes esélyegyenlősége, az elhelyezkedés, a bérezés területén.	Nincs ilyen dokumentum	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1. Fórumok szervezése 2. Esélyegyenlőségi képzés. 3. Felvilágosító tevékenység	Családsegítő Szolgálat szakmai vezetője	2028. 12. 31. (vasárnap)	Női munkavállalók száma, bérek mértéke, aránya.	Családgondozó, előadók	Megfelelő propagandával, csökken a munkahelyeken a nőket ért hátrányos megkülönböztetés, a nők azonos esélyekkel indulhatnak az elhelyezkedésnél, a munkahelyi előmenetelben	nem releváns
3	Rejtett családon	Az általában	A családon belüli	Szociális	Nők és Férfiak	1. A	Családsegítő	2028. 12. 31.	Az erőszakos	Humán erőforrás:	A települési	nem releváns

	belüli erőszak	rejtve maradt esetek miatt kevés információ, ennek hiányában a hatékony segítségnyújtás elmaradása.	erőszak rejtve maradt eseteinek feltárása, számának csökkentése. Rövidtávú cél: a rejtve maradt esetek feltárása. Középtávú cél: életvezetési tanácsadással problémakezelés. Hosszú távú cél: a jelzőrendszer működtetésével, az intézményi rendszer kiépítésével a családon belül erőszakos cselekmények megakadályozása, számának lecsökkentése.	Szolgáltatástervezési koncepció	Társadalmi Egyenlőségért Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	települési jelzőrendszer hatékony működtetése. 2. Információs kampány szervezése	tő és Gyermekjóléti Szolgálat	(vasárnap)	elkövetések száma, feljelentések, bejelentések száma, a bűncselekmények száma növekedésének elkerülése.	települési jelzőrendszertagjai	jelzőrendszer fejlesztésével, a rejtett esetek felszínre kerülnek, ezáltal a segítségnyújtás időben érkezik.	
4	A nők esélyegyenlőségével kapcsolatos adatok hiánya	Nem áll elég adat rendelkezésre a nők esélyegyenlőségével kapcsolatban.	A nők esélyegyenlőségét érintő adatok gyűjtése, hosszútávon, felhasználása az egyenlőtlenségek csökkentéséhez.	Nincs ilyen dokumentum	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségért Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	1. Adatgyűjtés és 2. Partnerek bevonása 3. Felmérések készítése, kérdőíves megkérdezés	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai vezetője	2028. 12. 31. (vasárnap)	A rendelkezésre álló adatkör növekedése, az esetek számának csökkenése.	Család gondozó munkatárs a, felmérésekhez, kérdőíves kérdéshez szükséges papír, technikai eszközök	Minél több adatot sikerül beszerezni, annál hatékonyabban lehet kezelni a problémát, ami által csökkenhet a nőket ért hátrányos megkülönböztetés.	nem releváns
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Idősek informatikai jártasságának bővítése.	Az idősek informatikai jártassága alacsony.	Több idősebb ember bevonása a számítógép és internet használók körébe. Rövidtávú cél: igényfelmérés		Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2028)	1. Tanfolyamok szervezése 2. Számítógé	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az idősek körében a számítógépet használók száma, tanfolyamok	Humán erőforrás, eszköz igény, számítógépek, helyiségek, önkormányzat költségvetési forrásai, pályázati	Az idősek folyamatos tájékoztatásával, bevonásával, jártasabbak lesznek az	nem releváns

			által az érintettek körének felmérése. Középtávú cél: a célcsoport bevonása, tanfolyamok szervezése, beindítása. Hosszútávú cél: az informatikai jártasság megszerzésével kényelmesebb életvitel az elektronikus ügyintézesekkel, az elszigetelődés megakadályozása, munkavállalás megkönnyítése.			p használat biztosítása			száma.	források	informatikában.	
2	Igénybe vehető szociális alapszolgáltatások ellátotti létszáma bővítése	Napjainkra nőtt az olyan családok száma, ahol a megélhetés miatt a fiatalok napközben nem tudják megoldani az idős szülők, hozzátartozók felügyeletét, ellátását.	Minden idős ember kapja meg a megfelelő, korának és egészségi állapotának megfelelő felügyeletet, otthoni ellátást. Rövidtávú cél: közfoglalkoztatás keretein belül az ebédhordás megoldása. Középtávú-hosszútávú cél: a szakképzett szociális gondozói létszám emelésével a várólista megszüntetése.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, költségvetési koncepció, gazdasági program	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2028)	1. Közfoglalkoztatás támogatási kérelmek beadása. 2. Gondozói létszám emelése, források keresése	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap) 2019-ben új elemmel, az idősök nappali ellátásával bővült.	A szociális alapszolgáltatásról a várók száma, szociális gondozók létszáma.	Szociális gondozó, tárgyi feltételek (pl.:kerékpár) önkormányzat költségvetési forrásai, közfoglalkoztatás állami támogatásának pénzügyi forrásai.	Szociális gondozói létszám bővítéssel, többrészesről lehetté bevonni a szociális alapszolgáltatás rendszerébe.	nem releváns
3	Az egyedülálló idős emberek problémája	A falusi lakókörnyezetben, kertes házában élő	Rövid távon: igények felmérése Középtávon: önkéntesek, civil szervezetek		Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2028)	1. Igény felmérés, adatgyűjtés 2.	Családsegítő és Gyermekjóléti	2028. 12. 31. (vasárnap) Plusz feladat a COVID19 járvány	A család hiánya miatt segítség nélkül egy idős ember sem	Családgondozó, önkéntesek	Az önkéntes hálózat megszervezésével az idős	nem releváns

		egyedülálló idős emberek egy része nem tudja ellátni a ház körüli teendőket, pl.: fűnyírás, hólapátolás, stb., de van, hogy a patikába, boltba járás is nehézséget okoz.	tagjainak a bevonásával az önkéntes hálózat megszervezése Hosszú távon: az egyedülálló idősök életminőségének javítása		2028)	Önkéntesek bevezetése 3. Segítségnyújtás az idősök mindennapi életében, bevásárlással, ház körüli teendők ellátásával.	Szolgálat szakszervezője	alatti segítségnyújtás!	maradhat a településen.		emberek megkapják a szükséges segítséget, ezáltal jelentősen javul az életminőségük.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Elszigetelődés	A fogyatékkal élő emberek nehezebben jutnak információhoz, nehezebben közlekednek, emiatt kialakulhat az elszigetelődés.	Rövid távon: adatgyűjtés a településen élő fogyatékosokkal kapcsolatban. Közép távon: a célcsoport megismerje lehetőségeit a településen. Hosszú távon: a fogyatékkal élők beintegrálása a település életébe.		Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025), Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	1. Kérdőívek kitöltetése, adatgyűjtés. 2. A fogyatékkal élők és családjaik tájékoztatása. 3. Segítségnyújtás a települési programokon való részvételben.	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A fogyatékosok és családjaik megfelelő tájékoztatásával nő azon fogyatékosok száma, akik részt vesznek a közösségi életben.	Családgondozó, pénzügyi források a programok szervezéséhez.	Az intézkedés eredményeképpen a fogyatékosok is teljes értékű életet élhetnek, hasznos tagjai lehetnek a társadalomnak.	nem releváns
2	A fogyatékosokkal kapcsolatos adathiány	Nagyon kevés adat áll rendelkezésre mind helyi szinten, mind a	Az adatgyűjtés segítségével a fogyatékosokat érintő problémák beazonosítása, majd		Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025), Országos Fejlesztési és	1. A célcsoport tagjainak beazonosítása 2.	Polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A megfelelő mennyiségű adat segítségével be	Családgondozó, kérdőívek készítéséhez tárgyi, technikai eszközök (pl. papír,	A megfelelő mennyiségű adat segítségével be lehet azonosítani a fogyatékosokat	nem releváns

		központi adatbázisokban a fogyatékkal élők számáról, problémáiról.	hosszútávon megoldások keresése.		Területfejlesztési koncepció	Adatgyűjtés, felmérések kérdőívekkel. 3. A problémák, vélemények elemzése			azonosítani a fogyatékosokat érintő problémákat.	fénymásoló)	érintő problémákat, majd a problémák ismeretében megoldásokat lehet keresni.	
3	Akadálymentesítés	A település közigazgatási intézményeinek egy részénél nem, vagy csak részben megoldott a fizikai akadálymentesség	Az akadálymentesítéssel a fogyatékkal élők életminőségének javítása.	Költségvetési koncepció, gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025), Országos Fejlesztési és Területfejlesztési koncepció	1. Helyzetfelmérés. 2. Szakértők, tanácsadók bevonása. 3. Források felkutatása. 4. Pályázatok figyelése, pályázatok benyújtása.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az akadálymentesített intézmények száma.	Szakértők, önkormányzati költségvetési források, pályázati források	A megfelelő pénzügyi források, pályázatok felkutatásával, kihasználásával, nőhet az akadálymentes intézmények száma, amely által javul a fogyatékkal élők életminősége.	nem releváns

3. A megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

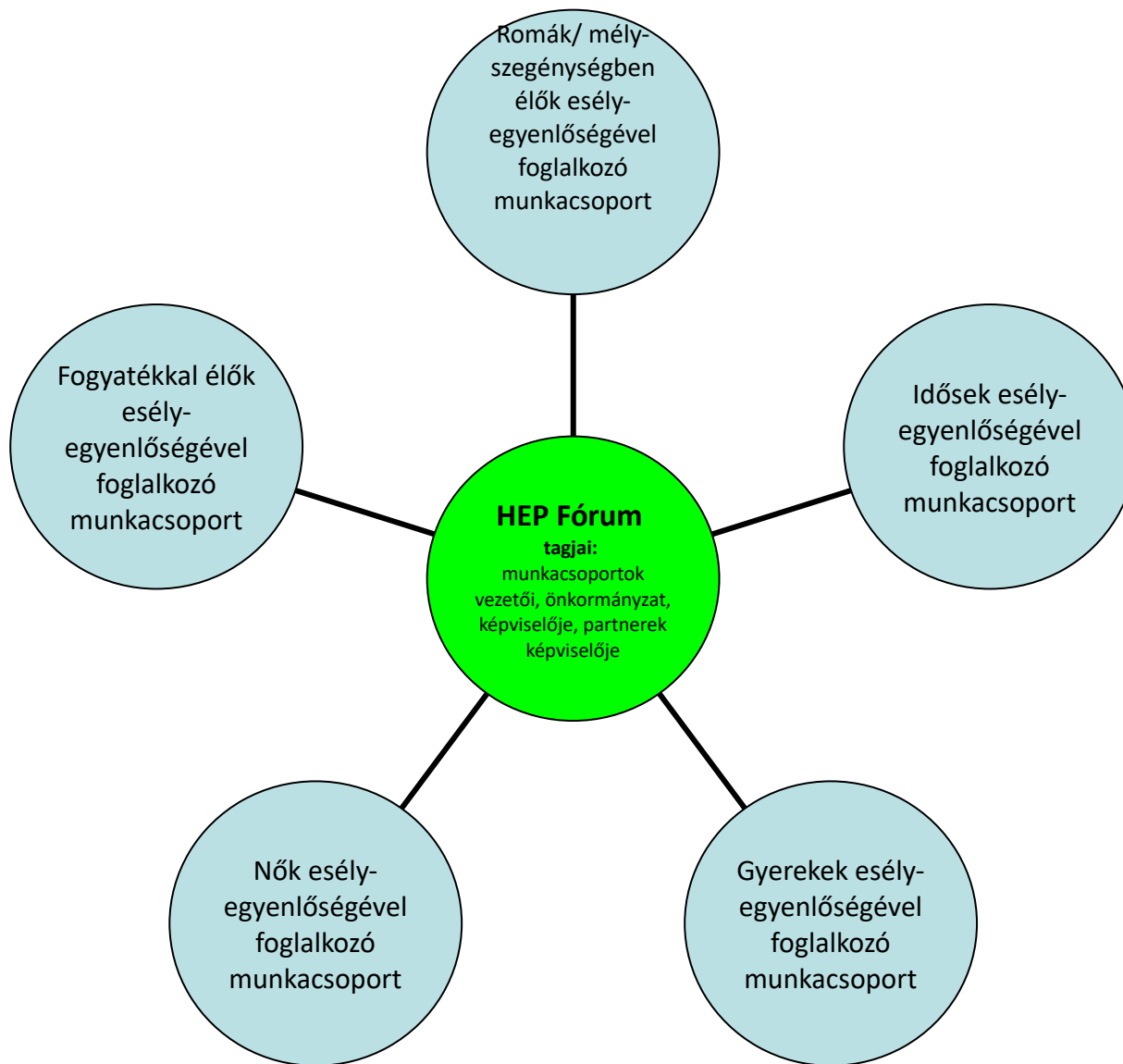
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában,

összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.

- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Elfogadás módja és dátuma

- I. Abda község helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént.
- II. Ezt követően Abda község Képviselő-testülete a feülvizsgált 2023-2028-as időszakra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az intézkedési terv) megvitatta és a 116 /2025. (XI.26.) számú határozatával elfogadta.

Abda, 2025. november 26.

Abda Község Önkormányzata

K i v o n a t

Készült: Abda Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. november 26-án tartott rendes ülésén felvett jegyzőkönyvéből.

Tárgy: HEP felülvizsgálata

A polgármester kérésére a képviselő-testület 7 egyhangú igen szavazattal az alábbi határozatot hozza:

116/2025. (XI.26.) képviselő-testületi határozat

Abda Község Önkormányzata Képviselő-testülete

**Abda Község 2023-2028. évre szóló Helyi
Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta és a
mellékelt formában**

elfogadja.

Felelős: Szabó Zsolt polgármester
dr. Dukkon Eszter jegyző

Határidő: 2025. december 31.

Szabó Zsolt sk.
polgármester

dr. Dukkon Eszter sk.
jegyző

A kivonat hiteles:
Abda, 2025. december 01.

dr. Dukkon Eszter
jegyző